

(*)Facultade de Filoloxía e Tradución

(*)

(*)

Horarios

Horarios

(*)

http://webs.uvigo.es/fft/index.php?option=com_rokdownloads&view=folder&Itemid=74

Grado en Ciencias del Lenguaje y Estudios Literarios

Subjects

Year 3rd

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
V01G400V01901	Morphology of the Galician language	1st	6
V01G400V01902	Phonetics and phonology of the Galician language	2nd	6
V01G400V01903	Syntax of the Galician language I	1st	6
V01G400V01904	Lexicology and phraseology of the Galician language	2nd	6
V01G400V01911	History and historiography of the Spanish language	2nd	6
V01G400V01912	Lexicography of the Spanish language	1st	6
V01G400V01913	Phonetics and phonology of the Spanish language	1st	6
V01G400V01914	Varieties of the Spanish language	2nd	6
V01G400V01921	Galician-Portuguese medieval literature	1st	6
V01G400V01922	Literature of the Dark century and of the 19th Century	1st	6
V01G400V01923	Analysis of the main works of the 'Nós' period	2nd	6
V01G400V01924	Analysis of the main works of the Galician literature during the Francoism	2nd	6
V01G400V01931	Spanish medieval literature	1st	6

V01G400V01932	Spanish literature of the 16th Century	1st	6
V01G400V01933	Spanish literature of the 17th Century	2nd	6
V01G400V01934	Spanish literature of the 18th and 19th Centuries	2nd	6
V01G400V01941	Applied linguistics in the teaching of languages	1st	6
V01G400V01942	Introduction to the teaching of Spanish and Galician as a second language and as a foreign language	1st	6
V01G400V01943	Linguistic policies and teaching of languages	2nd	6
V01G400V01944	Linguistic variations and teaching of languages	2nd	6
V01G400V01961	Aesthetics: words and image	1st	6
V01G400V01962	Textual practices: narration	1st	6
V01G400V01963	Genders	2nd	6
V01G400V01964	Textual practices: dramatic writing	2nd	6
V01G400V01981	Portuguese language 3	1st	6
V01G400V01982	Portuguese studies I	1st	6
V01G400V01983	Portuguese language 4	2nd	6
V01G400V01984	Portuguese studies II	2nd	6

IDENTIFYING DATA				
Morfología da lingua galega				
Subject	Morfología da lingua galega			
Code	V01G400V01901			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	1c
Teaching language	Galego			
Department	Filoloxía galega e latina			
Coordinator	Gómez Clemente, Xosé María			
Lecturers	Gómez Clemente, Xosé María			
E-mail	xgomez@uvigo.es			
Web	http://http://webh03.webs.uvigo.es/xose-maria-gomez-clemente/			
General description	Aproximación ás principais características léxico-gramaticais no eido morfolóxico da lingua galega.			

Competencias	
Code	
CB1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudiantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
CG10	Integrar coñecementos e poder desenvolver un proceso de comunicación sólido a partir dunha información que, aínda que sexa incompleta, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas ao proceso comunicativo.
CE1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.
CE2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.
CE5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
CE8	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da lingüística.
CT1	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences
Saber delimitar os feitos morfolóxicos na lingua galega	CB1 CG1 CE1 CT1 CB2 CG7 CE2 CT2 CB5 CG10 CE5 CT5 CE8 CT8 CT10 CT11 CT12
Dominar os conceptos esenciais da análise morfolóxica nos procesos flexivos e derivativos na lingua galega	CB1 CG1 CE1 CT1 CB2 CG10 CE2 CT2 CB5 CE5 CT5 CE8 CT8 CT10 CT11 CT12

Contidos

Topic

1. Morfoloxía da lingua galega	1.1. Introducción 1.2. Historiografía da morfoloxía.
2. A flexión en galego	2.1. Palabras flexivas 2.1.1. A flexión nominal 2.1.2. A flexión verbal
3. A formación de palabras en galego	3.1. A derivación 3.2. A composición 3.3. A parasíntese 3.4. Outros procesos de formación de palabras
4. Outros aspectos de morfoloxía galega	4.1. Os neoloxismos en galego

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	2	0	2
Resolución de problemas	12	20	32
Lección maxistral	22	44	66
Traballo tutelado	6	38	44
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2
Observación sistemática	2	0	2
Presentación	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Desenvólvense o primeiro día de aulas e, nelas, realízase un percorrido explicativo polos eixes sobre os que pivotará o curso. Entregarase un cronograma xeral da materia. O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL tamén pode asistir a esta sesión. En todo caso o docente faralles chegar o cronograma xeral da materia.
Resolución de problemas	Actividade en que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados cos contidos da materia. Empregaranse como complemento da lección maxistral. Nalgunha ocasión pódense entregar anticipadamente para que o alumnado os poida preparar con certo adianto. O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL disporá na plataforma MOOVI das prácticas, que deberá entregar no prazo que se marque. Despois, o profesor, en función da natureza do exercicio, devolveraaas corrixidas, fornecerá un solucionario de autocomprobación ou fixará unha titoría para explicalas.
Lección maxistral	Nela o docente exporá os contidos da materia, bases teóricas e lecturas relacionadas con elas, directrices ou explicacións a partir dos exercicios prácticos. Aconséllase levar os contidos da materia ó día. O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL disporá na plataforma MOOVI dos materiais necesarios para preparar todos os contidos que se desenvolvan. Empregaranse, para iso, ficheiros en formato pdf (por veces o profesor tamén os poderá enviar por correo electrónico).
Traballo tutelado	Cada discente elaborará individualmente un traballo escrito sobre o punto 4 do temario seguindo as indicacións do profesor. Todo o alumnado (presencial e SEMIPRESENCIAL) subirá a versión definitiva do traballo á plataforma MOOVI. O segundo e o terceiro día de aulas dedicaranse a explicar a metodoloxía deste traballo. Por iso é moi recomendable para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL asistir polo menos a unha desas sesións (se alguén non puider ir a ningunha, deberá fixar unha titoría co docente).

Atención personalizada

Methodologies Description

Traballo tutelado Alén das indicacións precisas que se proporcionarán o segundo e terceiro día de aulas para poder desenvolver o traballo, ó longo do curso atenderanse, tanto na aula coma no despacho nas horas de titoría, as consultas individuais que haxa verbo da súa elaboración. O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL poderá realizar as consultas sobre a elaboración do traballo a través da plataforma Faitic, do correo electrónico ou, preferiblemente, nalgunha titoría. Se a cantidade de alumnado semipresencial así o aconsellar, poderase realizar algunha titoría en grupo, tipo seminario.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Resolución de problemas	Ó longo do cuadrimestre especificaranse as actividades prácticas que serán avaliadas. É preciso que se vaian entregando dentro dos límites que se poñan. Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL esta epígrafe alcanza un 15% da cualificación final, por iso deberá levar a cabo algunha práctica avaliada a maiores ou realizar máis exhaustivamente algunha das que se propoñan (sempre seguindo as indicacións do docente).	10	CG1 CE2 CT1 CG7 CE5 CT5 CT10
Traballo tutelado	O traballo, individual, é obrigatorio tanto para o alumnado presencial coma para o SEMIPRESENCIAL. A data límite de entrega coincidirá coa data do exame (en cada unha das dúas edicións das actas).	30	CB5 CE2 CT1 CE5 CT5 CE8 CT8 CT10 CT11
Exame de preguntas de desenvolvemento	Na data fixada pola Facultade, todo o alumnado, presencial e semipresencial, deberá presentarse a un exame sobre os contidos teórico-prácticos da materia.	50	CB1 CG7 CE2 CT1 CE5 CT10 CE8
Observación sistemática	Avaliarase a asistencia ás aulas e a participación activa do alumnado PRESENCIAL.	5	CE2 CT1 CE8
Presentación	Todo o alumnado (presencial e SEMIPRESENCIAL) deberá expoñer oralmente na aula o seu traballo (suporá un 5% do valor deste punto). A exposición durará, aproximadamente, dez minutos e nela non se poderá ler. Poderase empregar un pequeno guión ou acompañar a exposición de axudas audiovisuais, mais a presentación oral non pode constituír a simple lectura deste material.	5	CE1 CT2 CT10

Other comments on the Evaluation

Todo o alumnado deberá decidir ó comezo do curso se opta por un sistema de avaliación continua ou por outro de avaliación única.

-Avaliación continua (para quen (a) asista regularmente ás aulas presenciais e (b) entregue as tarefas respectando os prazos e as indicacións do profesor -(a) e (b) para o alumnado presencial e só (b) para o SEMIPRESENCIAL-): para poder facer a media final ponderada, haberá que superar traballo, exame escrito e prácticas avaliadas. Todas as prácticas, actividades e traballos solicitados polo docente teñen que se entregar, para poder ser avaliados, nos prazos marcados. Os discentes que non perdan o dereito á avaliación continua poderán recuperar na segunda edición das actas (xullo), na data fixada pola FFT, aquelas probas que non superasen na primeira edición das actas (maio). Se por causa xustificada algún alumno/a non pode cumprir co requisito (a), deberallo comunicar ó docente, que poderá propoñer outras actividades compensatorias.

-Avaliación única (para o alumnado que opte por ela ou para quen non cumpra cos requisitos para a avaliación continua, ou renuncie a ela): poderase superar a materia, en calquera das dúas edicións de actas (maio e xullo), a través dun exame final escrito de todos os contidos teórico-prácticos da materia [65%] (que se realizará nas datas fixadas pola FFT no seu calendario oficial) e mais dun traballo (seguindo as indicacións do docente) [35%]. Cómpre superar tanto o exame coma o traballo (en cada unha das convocatorias) para poder aprobar a materia. Aínda que se opte por un sistema de avaliación única aconséllase a asistencia ás aulas.

A copia ou o plaxio, total ou parcial, será avaliado cun cero na proba (traballo, práctica ou exame) en que se detecte. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o alumnado da súa responsabilidade neste aspecto.

A avaliación terá en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.

Todas as consultas realizadas por correo electrónico serán atendidas no horario de titorías.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Álvarez Blanco, R. (coord.), **Atlas Lingüístico Galego. II**, ILG/FPBdIM, 1995

Álvarez, R.; H. Monteagudo e X. L. Regueira, **Gramática galega**, 2ª, Galaxia, 1995

Álvarez, R. e X. Xove, **Gramática da lingua galega**, Galaxia, 2002

Cidrás, Francisco e Francisco Dubert-García, **A gramática galega, un río de curso curto e sinuoso. Panorama histórico dos estudos gramaticais sobre o galego**, 2017

Dubert García, F., **Aspectos do galego de Santiago de Compostela**, Univ. de Santiago de Compostela, 1999

Fábregas Alfaro, A., **La morfología. El análisis de la palabra compleja**, Síntesis, 2013

Fernández Rei, F. (coord.), **Atlas Lingüístico Galego. I**, ILG/FPBdIM, 1990

Freixeiro Mato, X. R., **Gramática da lingua galega. II. Morfosintaxe**, 2ª, A Nosa Terra, 2003

González Pereira, M. e F. Albertuz Carneiro, **"Morfología"**, Xerais, 2000

López Viñas, X. et al., **Gramática práctica da lingua galega. Comunicación e expresión**, 2ª, Baía, 2011

Pena, J., **"La palabra: estructura y procesos morfológicos"**, Verba 18, 1991

Rio-Torto, G. et al., **Gramática derivacional do portugués**, Univ. de Coimbra, 2013

Complementary Bibliography

Díaz Hormigo, María Tadea, **Morfología**, 1ª, Servicio de Publicaciones. Universidad de Cádiz,

García Gondar, F. (dir.), **BILEGA. Bibliografía informatizada da lingua galega**, CILL-RP,

Louredo Rodríguez, Eduardo, **Cambio lingüístico e morfoloxía: aproximación ao galego da comarca do Ribeiro**, 2018

Nas aulas forneceranse referencias bibliográficas máis específicas,

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Lingua e comunicación oral e escrita: galego/V01G400V01301

Plan de Continxencias

Description

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

Mantéñense as metodoloxías docentes definidas.

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

O alumnado solicitará unha titoría para ser atendido no Campus remoto da Uvigo.

* Modificacións (se proceder) dos contidos que se imparten

Eliminaranse os contidos dos apartados 3.3 e 3.4.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

O exame final pasará a valer un 30% da nota en vez dun 50%; as prácticas pasarán a valer un 30% en vez dun 10%. O resto dos items de avaliación quedan como estaban.

«Plan de continxencia sobre a modalidade mixta, na que unha parte do estudantado asistirá ás aulas de forma presencial e outra parte seguirá as clases dun modo síncrono (preferentemente) ou asíncrono: o profesorado manterá as metodoloxías, a atención personalizada e os sistemas de avaliación como se indica para a modalidade presencial, adaptando os grupos de estudantes e as quendas para cumprir coa normativa sanitaria que se estableza no seu momento».

IDENTIFYING DATA**Fonética e fonoloxía da lingua galega**

Subject	Fonética e fonoloxía da lingua galega			
Code	V01G400V01902			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Galego			
Department	Filoloxía galega e latina			
Coordinator	Fernández Salgado, Xosé Antonio			
Lecturers	Fernández Salgado, Xosé Antonio			
E-mail	xsalgado@uvigo.es			
Web	http://http://fft.uvigo.es/es/docencia/profesorado/xose-antonio-fernandez-salgado/			
General description	Pártese da delimitación e caracterización das dúas disciplinas, Fonética e Fonoloxía, e abórdase logo a descrición do sistema vocálico galego, tónico e átono, a sílaba e os ditongos, o sistema consonántico, para rematar no nivel suprasegmental con todo o referido á prosodia. Dedicase especial atención á mellora da fonética e da prosodia do alumnado, alí onde son máis apreciábeis as interferencias do castelán, coa proposta de actividades de carácter oral.			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudiantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudiantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.
CE1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.
CE5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
CE8	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da lingüística.
CE17	Capacidade para elaborar textos orais e escritos de diferente tipo.
CE21	Coñecemento teórico e práctico da fonética e da fonoloxía do galego, español e portugués.
CT1	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences			
Identificar, reproducir e describir os sons do galego.	CB5	CG7	CE1 CE5 CE17 CE21	CT5 CT8
Interpretar procesos de variación e cambio fonéticos e fonolóxicos en galego	CB1	CG2 CG7	CE1 CE17 CE21	CT1 CT10
Transcribir fonolóxica e foneticamente textos do galego de diferente tipo.	CB1	CG1	CE1 CE17 CE21	CT1 CT2 CT11

Coñecer e aplicar os conceptos, técnicas e métodos de análise da compoñente fónica da lingua galega, e presentar o seu resultado tanto oralmente como por escrito, seguindo as convencións académicas.	CB2	CG2	CE5	CT1
		CG7	CE8	CT11
			CE21	CT12
Ser capaces de sensibilizar na apreciación da diversidade lingüística e eliminar prexuízos lingüísticos, sobre todo no nivel fónico da lingua.	CB1			CT12

Contidos

Topic	
I. A análise fonética e fonolóxica do galego.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Fonética e Fonoloxía: definición e caracterización. Sons, fonemas e grafías. A transcripción dos sons: os alfabetos fonéticos (AFI e RFE). 2. Fonética da lingua galega. Subdisciplinas: fonética acústica, fonética articulatória e fonética auditiva. Descrición articulatória dos sons lingüísticos do galego. 3. Fonoloxía estrutural da lingua galega. Os fonemas. Delimitación e definición. Segmentación e conmutación. Oposición e trazos distintivos. Neutralización e arquifonemas.
II. O sistema vocálico.	<ol style="list-style-type: none"> 1. A posición tónica: fonemas e realización. Contextos en que aparece /E, e, O, o/. Fenómenos de variación e interferencia. 2. A posición átona. As vogais pretónicas /E, O/. A realización das vogais postónicas. Fenómenos de variación: modificación, adición e supresión.
III. O sistema consonántico	<ol style="list-style-type: none"> 1. Estrutura do sistema do galego común e outros sistemas. 2. Fenómenos de variación nas consoantes oclusivas (os grupos cultos, a gheada), nas sibilantes (o seseo, o rotacismo, a aspiración), nas nasais (o n velar), nas líquidas (o ieísmo) e nas vibrantes (metátese).
IV. A sílaba. Ditongos, tritongos e hiatos	<ol style="list-style-type: none"> 1. A sílaba: concepto, estrutura e tipos. 2. Ditongos, tritongos e hiatos: definición e caracterización. Fenómenos de variación.
V. A prosodia do galego	<ol style="list-style-type: none"> 1. A fonética sintáctica: o sandhi externo. Resultados de encontros de vogal + vogal, consoante + vogal e consoante + consoante: fenómenos máis frecuentes. 2. Acento e entoación.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	18	39	57
Resolución de problemas de forma autónoma	24	55	79
Actividades introdutorias	2	7	9
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	0	1
Exame oral	1	1	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	<p>Son as horas que o docente dedica a expoñer contidos da materia e as directrices e bases teóricas dos traballos, exercicios, comentarios e transcricións fonéticas que deberá facer o alumnado. Recoméndase que cando o profesor facilite por adiantado fotocopias ou outro material o alumnado traia previamente traballado ese material.</p> <p>O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL disporá dos materiais necesarios para avanzar en cada unidade temática na plataforma de ensino virtual MOOVI ou, no seu caso, en fotocopia ou PDF; o profesor poderá facerllos chegar tamén a través de e-mail. As clases poderían gravarse en video polo sistema de Campus remoto.</p>
Resolución de problemas de forma autónoma	<p>O docente entregará actividades en que se formulan problemas e /ou exercicios relacionados con contidos da materia, que complementan as leccións maxistras. Préstase especial atención á transcripción e ó comentario fonéticos de textos de diferente tipo e rexistro. Naqueles casos en que o profesor entregue previamente os exercicios, recoméndase que o/a alumno/a os traia traballados. O profesor dará indicación daqueles que son avaliábeis.</p> <p>Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL o profesor colgará no MOOVI ou fará chegar vía e-mail estas actividades e deixará un tempo prudencial para a súa resolución. Despois, enviaranse as solucións para a súa autocomprobación.</p>

Actividades introductorias Son actividades que se realizan o primeiro día de clase, encamiñadas a expoñer os obxectivos e presentar os contidos e principais tarefas do curso así como a bibliografía da materia. Especificamente pídesse ó alumnado a familiarización o antes posible cos símbolos fonéticos do AFI, dos cales se reparte material de estudo ese día.

Sería conveniente que o alumnado SEMIPRESENCIAL acudise a esta sesión de presentación. Ese día dáse material fotocopiado da materia.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Existe a posibilidade para o alumnado SEMIPRESENCIAL da gravación en vídeo das clases maxistras a través do Campus remoto.
Resolución de problemas de forma autónoma	O docente terá titorías individualizadas ou en pequeno grupo cando así o requira o alumnado en canto ás directrices que debe seguir na resolución de actividades ou nos comentarios dos erros cometidos nas prácticas que se manden entregar como parte da avaliación. Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL realizaranse sesións presenciais a través do Campus remoto, tipo SEMINARIO, distribuídas ó longo do cuadrimestre (a convir entre profesor e alumno), co fin de que o alumnado poida solucionar dúbidas e solicitar explicacións sobre puntos concretos do temario. Así mesmo será atendido en horas de tutoría vía e-mail ou a través do despacho virtual na maior rapidez posible.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Lección maxistral	Valorarase a asistencia ás clases sempre e cando sexa máis do 80% delas, así como a participación activa nelas. Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL esta puntuación súmase á parte "Resolución de problemas ou exercicios"	5	CB2 CG7 CE1 CT5 CB5 CE21 CT12
Resolución de problemas de forma autónoma	Durante o curso, o docente especificará que actividades prácticas das propostas son avaliadas. Especificamente, o estudante deberá entregar nas datas indicadas a transcripción fonética estreita de 4 textos propostos polo docente e, obrigatoriamente, o resumo crítico de tres artigos (antes do 30 de abril) que se indican na "Bibliografía" que se entregará na clase. Un deses artigos deberá ser exposto oralmente na aula. Tamén se valorará a participación activa na resolución das outras actividades. O alumnado de avaliación única deberán realizar obrigatoriamente un "Traballo titorado", para o cal deberán pórse en contacto co profesor. O dito anteriormente é tamén válido para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL.	25	CB1 CG1 CE1 CT1 CB5 CG7 CE5 CT2 CE17 CT8 CE21 CT11
Exame de preguntas obxectivas	Realizarase unha proba escrita de resposta curta na última semana de clase sobre os contidos teórico-prácticos da materia. Esta proba coincidirá o mesmo día ca o "Exame de preguntas de desenvolvemento". O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL realizará os exames sempre de xeito presencial na mesma data có resto do alumnado. O alumnado de avaliación única, sexa semipresencial ou presencial, realizará este exame escrito na data que dispoña o calendario oficial de exames de maio da Facultade.	30	CG2 CE1 CT1 CG7 CE5 CT2 CE8 CT10 CE17 CE21
Exame de preguntas de desenvolvemento	Realizarase unha proba escrita de resposta longa na última semana de clase sobre os contidos teórico-prácticos da materia. Esta proba coincidirá o mesmo día cá proba de "Resolución de problemas e/ou exercicios". O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL realizará os exames sempre de xeito presencial na mesma data có resto do alumnado. O alumnado de avaliación única, sexa semipresencial ou presencial, realizará este exame escrito na data que dispoña o calendario oficial de exames de maio da Facultade.	30	CG2 CE1 CT2 CG7 CE5 CT10 CE8 CE17 CE21
Exame oral	O alumnado realizará un exame oral na última semana de clase na que terá que demostrar o dominio da pronuncia do galego. É obrigado superar esta proba para aprobar a materia.	10	CE1 CE17

Other comments on the Evaluation

Existen dous sistemas de avaliación da materia: a) **Avaliación continua**, para o alumnado que asista regularmente ás clases, e realice e entregue as tarefas de avaliación indicadas polo profesor en tempo e forma. É obrigatorio entregar os tres resumos de bibliografía antes do 30 de abril, se non non se poderán realizar as probas escritas. A puntuación final obterase

da suma das porcentaxes das puntuacións expresadas arriba. De non superar algunha das actividades que se avalían, o profesor poderá mandar repetilas para corrixilas. En todo caso, o/a alumno/a, polo menos, deberá ter aprobado os apartados de "Exame de preguntas obxectivas" e "Exame de preguntas de desenvolvemento"; estes exames escritos realizaranse na **última semana de clase**. De non superar a materia na convocatoria de maio, o alumnado deberá realizar un **exame escrito na convocatoria oficial de xullo**. Na semana final de clases tamén se realizará un **exame oral** individual, que o alumnado deberá superar para aprobar a materia. Se por causa xustificada algún alumno/a non pode cumprir a condición de asistencia regular ás clases e a entrega das tarefas deberá comunicarllo ó docente, quen poderá habilitar outras actividades compensatorias. No caso de que o/a alumno/a renuncie á avaliación continua ou incumpra as condicións esixidas para a avaliación continua pasará a ser avaliado polo sistema b) de "Avaliación única".

b) Avaliación única. O alumnado que non opte polo sistema de "avaliación continua", para superar a materia na convocatoria de **maio** deberá entregar obrigatoriamente un **"Traballo titorado"** (20% da nota final) o día do exame escrito e examinarse sobre todos os contidos da materia nun **exame escrito final único** (70%) que se celebrará na data que dispoña o calendario oficial de exames da Facultade; ese mesmo día farase tamén un **exame oral** (10% da nota). De non superar a materia en maio, o alumnado deberá **repetir as partes suspensas na convocatoria de xuño/xullo**, na data que dispoña a Facultade. O/A alumno/a deberá superar obrigatoriamente o exame oral para aprobar a materia. O **"Traballo titorado"** consistirá na gravación, transcripción e comentario dun texto do galego oral. Deberán poñerse en contacto co profesor para máis detalles deste traballo. Os/as alumnos/as que opten por este sistema poderán asistir ás aulas e ser atendidos nas titorías cando o solicitaren.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Álvarez, R. & Xove, X., **"Sons e grafía"**, 1ª, Gramática da lingua galega, Galaxia, 23-47., 2002

Freixeiro Mato, X. R., **Gramática da lingua galega. v. 1: Fonética e Fonoloxía**, 2ª, A Nosa Terra, 2002-2006

Fernández Salgado, Xosé A., **Apuntamentos da materia**, Edición do autor, 2022

Regueira, X.L., **"Cambios fonéticos e fonolóxicos no galego contemporáneo"**, Estudos de Lingüística Galega, nº 1, 147-167, 2008

Regueira, X.L., **"Introdución"**, 1ª, Diccionario de pronuncia galega, 1-23, 2010

González Rei, B., **Interferencias do castelán no galego nas realizacións das consoantes nasais**, Cadernos de lingua, nº 24, 5-26, 2003

Complementary Bibliography

Álvarez, R., Regueira, X.L. & Monteagudo, H., **"Fonética e Fonoloxía"**, 1ª, Gramática galega, Galaxia, 11-46, 1986

Fernández Rei, E. & Regueira, X.L.EZ, **Situando o galego no terreo da investigación lingüística: os traballos de fonética e fonoloxía**, Labor Histórico, nº 3, 1, 93-110, 2017

Centro de Investigacións Ramón Piñeiro (CILL-RP), **BILEGA, Bibliografía informatizada da lingua galega**,

---

Recomendacións

Other comments

- Para poder seguir a materia cómpre ter un coñecemento activo elevado do galego oral.

- A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un 0 nesa proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o estudantado da súa responsabilidade neste aspecto.

-Na avaliación terase en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.

-É responsabilidade do estudantado consultar os materiais dispoñibles na plataforma MOOVI (novidades, documentos, cualificacións etc.) e estar ao tanto dos avisos e das datas de realización de probas.

-O primeiro día de clase, o profesor proporcionará unha bibliografía básica de traballos sobre fonética galega, dos cales os estudantes poderán elixir algúns como alternativa para o seu resumo ós indicados por el profesor.

Plan de Continxencias

Description

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o

profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

MANTÉÑENSE TODAS AS METODOLOXÍAS COA EXCEPCIÓN DE QUE SE LEVARÍAN A CABO MEDIANTE AS FERRAMENTAS PROPORCIONADAS POLA UNIVERSIDADE DE VIGO A TRAVÉS DO SEU CAMPUS REMOTO (AULAS E DESPACHOS VIRTUAIS, CORREO ELECTRÓNICO, FAITIC...)

* Metodoloxías docentes que se modifican

NINGUNHA

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

A TRAVÉS DO CAMPUS REMOTO DA UVIGO (AULAS E DESPACHOS VIRTUAIS, CORREO ELECTRÓNICO, FAITIC...) BAIXO A MODALIDADE DE CONCERTACIÓN PREVIA.

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

NINGUNHA

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

NINGUNHA

* Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Proba XX: [Peso anterior 00%] [Peso Proposto 00%]

SEN CAMBIOS

* Probas pendentes que se manteñen

Proba XX: [Peso anterior 00%] [Peso Proposto 00%]

MANTÉÑENSE TODAS

* Probas que se modifican

[Proba anterior] => [Proba nova]

NINGUNHA

* Novas probas

* Información adicional

NA MODALIDADE MIXTA, NA QUE UNHA PARTE DO ESTUDANTADO PERMANECERÁ NA CLASE, SEGUINDO O RESTO DO ESTUDANTADO AS CLASES DUN MODO PREFERENTEMENTE SÍNCRONO OU ASÍNCRONO DEPENDENDO DA FERRAMENTA QUE MELLOR SE ADAPTE A CADA UNHA, AS METODOLOXÍAS, A ATENCIÓN PERSONALIZADA E A AVALIACIÓN SERÁN AS MESMAS QUE AS DA MODALIDADE PRESENCIAL, ADAPTANDO OS GRUPOS E QUENDAS PARA CUMPRIR COA NORMATIVA SANITARIA

IDENTIFYING DATA**Sintaxe da lingua galega I**

Subject	Sintaxe da lingua galega I			
Code	V01G400V01903			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	1c
Teaching language	Galego			
Department	Filoloxía galega e latina			
Coordinator	Fernández Salgado, Xosé Antonio			
Lecturers	Fernández Salgado, Xosé Antonio			
E-mail	xsalgado@uvigo.es			
Web	http://http://fft.uvigo.es/es/docencia/profesorado/xose-antonio-fernandez-salgado/			
General description	Esta materia de "Sintaxe da lingua galega I" céntrase no estudo específico das unidades sintácticas que coñecemos como "frase" e "cláusula". Afóndase na análise sintáctica, partindo do verbo como núcleo predicativo da cláusula e as relacións que establece cos outros constituíntes funcionais e mais as implicacións semánticas e pragmáticas que diso derivan. Estúdase tamén a estrutura interna dos constituíntes frásticos. Préstase especial atención á descrición de aspectos sintácticos diferenciais do galego con respecto ás linguas veciñas.			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
CG8	Capacidade para participar en debates e actividades de grupo e organizalos, desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico.
CE1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.
CE2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.
CE5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
CE8	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da lingüística.
CT1	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences			
Saber describir un feito lingüístico en termos sintácticos, ben oralmente ou por escrito, recoñecendo as relacións que se establecen entre as unidades sintácticas.	CB1	CG1 CG7	CE1 CE2 CE5 CE8	CT1 CT10 CT11
Saber analizar sintacticamente enunciados en galego dun modo argumentado e facer a súa representación.	CB2	CG7	CE1 CE2 CE5 CE8	CT1 CT2 CT8
Saber interpretar os elementos que modifican a gramaticalidade e o sentido dos enunciados en galego, ou que provocan ambigüidade.	CB5	CG1 CG8	CE1 CE2	CT1 CT5 CT10

Contidos

Topic	
1. A sintaxe: definición e relación con outras disciplinas gramaticais.	A análise sintáctica. Unidades e relacións sintácticas. Funcións sintácticas, semánticas e informativas. Bibliografía de sintaxe do galego.
2. A cláusula: caracterización e clasificación.	O verbo como núcleo-PREDICADO da cláusula. Niveis de complementación: argumentos, adxuntos e elementos periféricos. Estrutura funcional da cláusula: particularidades nas funcións sintácticas (SUX prepositivos?, o redobro de clíticos, a+CDIR, tipos de CIND, tipos de complementos prepositivos, tipos de atributos...). Tipos de construcións sintácticas. Clasificación das cláusulas e oracións.
3. A frase: caracterización e clasificación.	A frase nominal: estrutura e funcións. Determinantes, núcleo e modificadores. Tipos de modificadores: argumentais / adxuntos; especificativos / explicativos; relacionais / cualificativos; a aposición. Estrutura e funcións básicas dos outros tipos de frase (adjectiva, adverbial e prepositiva).
4. A corrección sintáctica en galego.	Aspectos de sintaxe diferencial do galego: os pronomes persoais átonos (colocación e funcións), uso do infinitivo conxugado, uso do futuro de subxuntivo, nexos comparativos, os relativos, usos errados de perífrases verbais, os determinantes e as contraccións...

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Resolución de problemas	24	50	74
Lección maxistral	16	48	64
Eventos científicos	2	2	4
Actividades introductorias	2	2	4
Exame de preguntas de desenvolvemento	4	0	4

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Resolución de problemas	Refírese ás actividades en que se formulan problemas e /ou exercicios relacionados cos contidos da materia, así como resumos de lecturas que complementan as leccións maxistrais. Préstase especial atención á análise sintáctica constituto-funcional de textos en árbore e ó comentario gramatical razoado e argumentado de construcións sintácticas problemáticas en canto á súa interpretación. Naqueles casos en que o profesor entregue previamente os exercicios, recoméndase que o/a alumno/a os traia traballados. Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL, o profesor colgará na plataforma MOOVI as prácticas para facer e deixará un prazo de tempo para a súa resolución. Rematado este, faralles chegar via e-mail, ou dende a propia plataforma, un solucionario para a súa autocomprobación.
Lección maxistral	Son as horas que o docente dedicará a expoñer contidos da materia e as directrices e bases teóricas dos traballos, exercicios ou análises sintácticas que deberá facer o alumnado. Recoméndase que cando o profesor facilite por adiantado fotocopias ou outro material o alumnado leve previamente traballado ese material. O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL disporá dos materiais necesarios para avanzar en cada unidade temática na plataforma de ensino virtual MOOVI ou, no seu caso, en fotocopia ou PDF; o profesor poderá facerllos chegar tamén a través de e-mail. Poderán gravarse a través do Campus remoto.
Eventos científicos	Refírese a conferencias, charlas, exposicións, mesas redondas, debates... realizados por poñentes de prestixio, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia ou relacionados con ela.
Actividades introductorias	Son as actividades que se realizan o primeiro día de clase dedicadas a expoñer os obxectivos, as principais tarefas do curso (lecturas e traballos de redacción obrigatorios) e a bibliografía da materia. Sería conveniente que o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL acudise a esta sesión de presentación. Ese día dáse material fotocopiado. De non ser posible, o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL deberá poñerse en contacto co profesor vía e-mail.

Atención personalizada

Methodologies	Description
---------------	-------------

Resolución de problemas	O docente terá titorías individualizadas ou en pequeno grupo cando así o requira o alumnado en canto ás directrices que debe seguir nos traballos de redacción, no resumo de lecturas, ou nos comentarios dos erros cometidos nas análises sintácticas que se manden entregar como parte da avaliación. Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL realizaranse sesións presenciais, tipo SEMINARIO, a través do Campus remoto, distribuídas ó longo do cuadrimestre (a convir entre profesor e alumno), co fin de que o alumnado poida solucionar dúbidas e solicitar explicacións sobre puntos concretos do temario. Así mesmo será atendido en horas de titoría vía e-mail ou a través do uso do despacho virtual na maior rapidez posible.
Lección maxistral	Existe a posibilidade para o alumnado SEMIPRESENCIAL da gravación en vídeo das clases maxistras a través do Campus remoto.

Avaliación					
	Description	Qualification	Evaluated Competences		
Resolución de problemas	Durante o curso, o docente especificará que actividades prácticas das propostas son avaliábeis. Especificamente, o estudante deberá entregar a análise sintáctica de 4 textos propostos polo profesorado, o resumo crítico de 3 artigos da "Bibliografía", antes do exame escrito (un dos artigos deberá ser exposto oralmente na aula), e a redacción de 3 textos de diferente tipo. Tamén se valorará a participación activa na resolución e comentario das outras actividades. Estas actividades tamén son obrigadas para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL.	35	CB1 CB2 CB5	CG7 CG8 CE5 CE8	CE1 CT1 CE2 CT2 CE5 CT5 CE8 CT8 CT10 CT12
Lección maxistral	Valorarase a asistencia ás clases maxistras, sempre e cando sexa máis do 80% delas así como a participación nelas. Para o ALUMNADO SEMIPRESENCIAL esta puntuación súmase á parte "Resolución de problemas ou exercicios".	5	CB2	CG1 CG7 CG8	CT1 CT10 CT11
Exame de preguntas de desenvolvemento	Realizarase unha única proba escrita sobre os contidos teórico-prácticos da materia na última semana de clases. O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL realizará os exames sempre de xeito presencial na mesma data có resto do alumnado. O alumnado de avaliación única, sexa semipresencial ou presencial, realizará un exame escrito na data que dispoña o calendario oficial de exames da convocatoria de decembro/xaneiro da Facultade.	60	CB2	CG7	CE1 CT1 CE2 CT2 CE5 CT10 CE8

Other comments on the Evaluation

Existen **dous sistemas** de avaliación da materia:a) **Avaliación continua**, para o alumnado que asista regularmente ás clases presenciais, e realice e entregue as tarefas de avaliación indicadas polo profesor en tempo e forma. É obrigatoria a entrega dos 3 resumos críticos das lecturas de 3 artigos da bibliografía (un dos artigos deberá ser exposto oralmente na aula), así como de 3 redaccións de textos de diferente tipo. A puntuación final obterase da suma das porcentaxes das puntuacións expresadas arriba. De non superar algunha das actividades que se avalían, o profesor poderá mandar repetilas. En todo caso, **na convocatoria de decembro/xaneiro**, o/ alumno/a polo menos deberá ter aprobado o apartado "Exame de preguntas de desenvolvemento" que se celebrará a última semana de clase. O **ALUMNADO SEMIPRESENCIAL** tamén se examinará ese día co resto do alumnado. De non superar esas probas escritas, o alumnado deberá examinarse dun **exame escrito** na **convocatoria oficial de xullo**, nas datas oficiais que dispoña o calendario oficial da Facultade. Se por causa xustificada algún alumno/a non pode cumprir a condición de asistencia ás clases e a entrega en tempo das tarefas, deberá comunicarllo ó docente, quen poderá habilitar outras actividades compensatorias. No caso de que o/a alumno/a renuncie á avaliación continua ou incumpra as condicións esixidas pasará a ser avaliado polo sistema de "Avaliación única".b) **Avaliación única**. O alumnado que non opte polo sistema de "avaliación continua", para superar a materia na convocatoria de **decembro/xaneiro** deberá examinarse sobre todos os contidos da materia nun **exame final único escrito** que se realizará na data oficial que dispoña o **calendario oficial de exames da convocatoria de decembro/xaneiro da Facultade**. En caso de non superar ese exame, o/a alumno/a deberá volver examinarse por medio doutro **exame escrito** na **convocatoria de xuño/xullo** na data que dispoña a Facultade. Os/as alumnos/as que opten por este sistema poderán asistir ás aulas e ser atendidos nas titorías cando o solicitaren.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Álvarez, R. & Xove, X., **Gramática da lingua galega**, 1ª, Galaxia, 2002

Freixeiro Mato, X. R., **Gramática da lingua galega. II. Morfosintaxe**, 2ª, A Nosa Terra, 2002-2006

Fernández Salgado, Xosé A., **Apuntamentos da materia. Sintaxe I**, Edición do autor, 2019

Álvarez, R., **A definición dun estándar sintáctico: problemas, cautelas, límites...**, En R. Álvarez & H. Monteagudo, pp. 359-376, 2005

Cidrás Escáneo, F., **As construcións pronominais en galego. Proposta de clasificación e caracterización**, 1ª, En M. Brea & F. Fernández Rei, v. I, 101-25, 1991

Moure, T., **□Mallando nos Complementos directos: un ornitorrinco na sintaxe do galego□**, 1ª, Revista galega de Filoloxía, nº 11, 79-103, 2010

Pena Romay, X. A., **□Alternancia en galego dos pronomes átonos de acusativo e dativo en verbos que rexen ámbalas dúas posibilidades□**, 1ª, Rosario Álvarez et al.(eds.) v.IV, 129-137, 2004

Centro de Investigacións Ramón Piñeiro (CILL-RP), **BILEGA, Bibliografía informatizada da lingua galega.**,

Complementary Bibliography

Bosque I. e Demonte, V. (dir.), **Gramática descriptiva de la lengua española. 3 t.**, 1ª, Espasa Calpe, 1999

Raposo, Eduardo et al., **Gramática do Português. 2 vol.**, 1ª, Fundação Calouste Gulbenkian, 2014

Real Academia Española (2010), **Nueva gramática de la lengua española: manual.**, 1ª, Espasa, 2010

En R. Álvarez & H. Monteagudo (eds.), **Norma lingüística e variación.**, 1ª, Consello da Cultura Galega - ILG, 2005

M. Brea & F. Fernández Rei (coords.), **Homenaxe ó profesor Constantino García**, 1ª, Universidade, 1991

F. Cidrás & F. Dubert, **A gramática galega, un río de curso curto e sinuoso. Panorama histórico dos estudos gramaticais sobre o galego.**, 1ª, Labor Histórico. Lingüística Galega, v. 3, nº 1, 2017

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Morfoloxía da lingua galega/V01G400V01901

Other comments

- Para poder seguir esta materia precísase ter un coñecemento elevado do galego. Continúase en Sintaxe da Lingua Galega II, en 4º curso.

- A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un 0 nesa proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o estudantado da súa responsabilidade neste aspecto.

-Na avaliación terase en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.

-É responsabilidade do estudantado consultar os materiais dispoñibles na plataforma MOOVI (novidades, documentos, cualificacións etc.) e estar ao tanto dos avisos e das datas de realización de probas.

-O primeiro día de clase o profesor fornecerá unha bibliografía básica de traballos sobre sintaxe do galego, dos cales o alumnado poderá elixir algúns para resumir, como alternativa ós indicados polo profesor.

Plan de Continxencias

Description

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

MANTÉÑENSE TODAS AS METODOLOXÍAS COA EXCEPCIÓN DE QUE SE LEVARÍAN A CABO MEDIANTE AS FERRAMENTAS PROPORCIONADAS POLA UNIVERSIDADE DE VIGO A TRAVÉS DO CAMPUS REMOTO (AULAS E DESPACHOS VIRTUAIS, CORREO ELECTRÓNICO, FAITIC...)

* Metodoloxías docentes que se modifican

NINGUNHA

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

A TRAVÉS DO CAMPUS REMOTO DA UVIGO (AULAS E DESPACHOS VIRTUAIS, CORREO ELECTRÓNICO, FAITIC...) BAIXO A MODALIDADE DE CONCERTACIÓN PREVIA.

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

NINGUNHA

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe
NINGUNHA

* Outras modificacións

-

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Proba XX: [Peso anterior 00%] [Peso Proposto 00%]
SEN CAMBIOS

* Probas pendentes que se manteñen

Proba XX: [Peso anterior 00%] [Peso Proposto 00%]
TODAS

* Probas que se modifican

[Proba anterior] => [Proba nova]
NINGUNHA

* Novas probas

* Información adicional

NA MODALIDADE MIXTA, NA QUE UNHA PARTE DO ESTUDANTADO PERMANECERÁ NA CLASE, SEGUINDO O RESTO DO ESTUDANTADO AS CLASES DUN MODO PREFERENTEMENTE SÍNCRONO OU ASÍNCRONO DEPENDENDO DA FERRAMENTA QUE MELLOR SE ADAPTE A CADA UNHA, AS METODOLOXÍAS, A ATENCIÓN PERSONALIZADA E A AVALIACIÓN SERÁN AS MESMAS QUE AS DA MODALIDADE PRESENCIAL, ADAPTANDO OS GRUPOS E QUENDAS PARA CUMPRIR COA NORMATIVA SANITARIA.

IDENTIFYING DATA**Lexicoloxía e fraseoloxía da lingua galega**

Subject	Lexicoloxía e fraseoloxía da lingua galega			
Code	V01G400V01904			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Galego			
Department	Filoloxía galega e latina			
Coordinator	Soto Andi3n, Xos3			
Lecturers	Soto Andi3n, Xos3			
E-mail	xsotoandion@uvigo.es			
Web	http://http://webh03.webs.uvigo.es/category/profesorado/			
General description	Esta materia aborda a estruturaci3n e organizaci3n do l3xico galego as3 como a lexicograf3a e fraseolox3a galegas. A partir de aqu3 o alumno estuda as unidades l3xicas e os campos l3xicos, as relaci3ns paradigm3ticas e sintagm3ticas de significados, a sinonimia, homonimia e polisemia, a elaboraci3n e tipos de dicionarios galegos, e as unidades fraseol3xicas do galego coas s3as propiedades e caracter3sticas.			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos 3 seu traballo ou vocaci3n dunha forma profesional e pos3a as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboraci3n e defensa de argumentos e a resoluci3n de problemas dentro da s3a 3rea de estudo.
CB2	Que o estudantado demostre posuir e comprender coñecementos nunha 3rea de estudo que parte da base da educaci3n secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, incl3e tam3n alg3ns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonom3a.
CG1	Capacitaci3n do estudantado para que adquira coñecementos ling3ísticos e literarios.
CG4	Mellora da capacidade de comunicaci3n en espa3ol, galego e portugu3s en diferentes contextos profesionais, traballando as destrezas de compresi3n e expresi3n orais e escritas.
CG7	Coñecer os m3todos b3sicos do estudo e an3lise ling3ísticos e literarias.
CG8	Capacidade para participar en debates e actividades de grupo e organizalos, desenvolvendo un pensamento aut3nomo e cr3tico.
CE1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, espa3ola e portuguesa.
CE2	Coñecemento da gram3tica das linguas galega, espa3ola e portuguesa.
CE5	Coñecemento dos conceptos e m3todos da an3lise ling3ística.
CE8	Coñecemento das correntes te3ricas e metodol3xicas da ling3ística.
CE17	Capacidade para elaborar textos orais e escritos de diferente tipo.
CE19	Capacidade para avaliar cr3ticamente a bibliograf3a consultada e encadrala nunha perspectiva te3rica.
CT1	Capacidade de aplicar os coñecementos 3 pr3ctica
CT2	Comunicaci3n oral e escrita na lingua materna.
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.
CT8	Habilidade para traballar de forma aut3noma.
CT10	Capacidade de an3lise e s3ntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliograf3a consultada e para citala axeitadamente.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences			
Coñecer a estrutura e organizaci3n do l3xico galego.	CB1	CG1	CE1	CT2
	CB5	CG4	CE2	CT5
		CG7	CE5	
		CG8	CE8	
			CE17	
Comprender e aplicar os principais conceptos da an3lise l3xico-sem3ntica.	CB1	CG1	CE1	CT1
	CB2	CG4	CE2	CT2
	CB5	CG7	CE5	CT5
		CG8	CE8	CT8
			CE17	CT10
			CE19	

Coñecer e utilizar as principais obras lexicográficas galegas.

CB1 CG1 CE1
CB2 CG4 CE2
CB5 CG7

Saber delimitar e caracterizar as unidades fraseolóxicas e terminolóxicas en galego.

CB1 CG1 CE5 CT11
CB2 CG7 CE8
CB5

Contidos

Topic

1. A lexicoloxía	1.1. Definición e límites 1.2. Relación con outras disciplinas lingüísticas: semántica, lexicografía, sintaxe...
2. As unidades léxicas	2.1. Morfemas e palabras 2.2. Os campos léxicos. Tipoloxía 2.3. As clases léxicas.
3. Relacións paradigmáticas e sintagmáticas de significados	3.1. Sinonimia, hiponimia, homonimia, polisemia, antonimia... 3.2. As combinacións de lexemas
4. Clasificación do léxico	4.1. Léxico e dicionarios 4.2. Macroestrutura e microestrutura 4.3. A definición lexicográfica 4.4. As terminoloxías
5. Unidades fraseolóxicas	5.1. Definición e tipos (paremias, locucións, fórmulas...) 5.2. Características e uso 5.3. Principais problemas de aprendizaxe

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Eventos científicos	0	3	3
Resolución de problemas	8	8	16
Traballo tutelado	5	15	20
Lección maxistral	30	60	90
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	4	6
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	4	6
Traballo	1	7	8
Observación sistemática	0	1	1

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Eventos científicos	Asistencia do alumnado a un ou dous eventos como conferencias e charlas relacionados cos contidos da materia. Poden xustificarse problemas de asistencia por mor de conciliación.
Resolución de problemas	Realización semanal ou quincenal de exercicios e práctica de problemas relacionados cos diversos contidos da materia como son os campos léxicos, as relacións léxicas, os problemas de lexicografía e de uso e aprendizaxe de unidades fraseolóxicas, etc.
Traballo tutelado	Elaboración dun traballo longo ou no seu lugar de pequenos traballos relacionados cos contidos da materia, cuxa temática e contidos precisos se discutirán co estudantado presencial e semipresencial, ben sexa nas aulas ben sexa a través de Moovi, tendo en conta para isto a conciliación.
Lección maxistral	Explicación dos contidos da materia por parte do profesor y resolución das dúbidas de comprensión pertinentes. Tamén para estudantado semipresencial. Poden xustificarse problemas de asistencia por mor de conciliación.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Explicación dos temas do programa e clarificación das dúbidas e dificultades que se deriven da súa deficiente comprensión. O alumnado presencial e sobre todo o semipresencial poderá botar man das titorías, Moovi, correo electrónico, grupos de aprendizaxe virtual e outros procedementos de aprendizaxe non presencial, con flexibilidade por mor de conciliación xustificada. Recoméndase ao alumnado o emprego regular destes medios para a mellor comprensión e asimilación dos contidos da materia.

Resolución de problemas	Resolución dúbidas e dificultades que xurdan da realización de problemas e exercicios relacionados cos contidos da materia. O alumnado presencial e sobre todo o semipresencial poderá botar man das titorías, Moovi, correo electrónico, grupos de aprendizaxe virtual e outros procedementos de aprendizaxe non presencial para realizar os diferentes problemas e exercicios da materia. Recoméndase ao alumnado o emprego regular destes medios para a mellor comprensión e asimilación dos contidos da materia.
Traballo tutelado	Guía, orientación e resolución de problemas sobre a elaboración e presentación de traballos escritos tutelados. O alumnado presencial e sobre todo o semipresencial poderá botar man das titorías, Moovi, correo electrónico, grupos de aprendizaxe virtual e outros procedementos de aprendizaxe non presencial. Recoméndase ao alumnado o emprego regular destes medios para a mellor comprensión e asimilación dos contidos da materia.
Tests	Description
Traballo	Indicación, explicación e corrección de traballos e proxectos realizados polo alumnado. O alumnado presencial e sobre todo o semipresencial poderá botar man das titorías, Moovi, correo electrónico, grupos de aprendizaxe virtual e outros procedementos de aprendizaxe non presencial. Recoméndase ao alumnado o emprego regular destes medios para a mellor comprensión e asimilación dos contidos da materia.

Avaliación						
	Description	Qualification	Evaluated	Competences		
Resolución de problemas	Realización de exercicios e de problemas relacionados cos contidos da materia.	5	CB1 CB2 CB5	CG1 CG4 CG7	CE1 CE2 CE5 CE8 CE17 CE19	CT1 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11
Traballo tutelado	Elaboración de pequenos traballos sobre diversos contidos do programa.	10	CB1 CB2 CB5	CG1 CG4 CG7 CG8	CE1 CE2 CE5 CE8 CE17 CE19	CT1 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11
Lección maxistral	Asistencia para a preparación das diferentes probas e traballos, que incluírá os temas explicados e a súa aplicación práctica mediante exercicios e traballos	5	CB1 CB2 CB5	CG1 CG4 CG7	CE1 CE2 CE5 CE8 CE17 CE19	CT1
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas sobre os contidos do programa.	60	CB1 CB2 CB5	CG1 CG4 CG7	CE1 CE2 CE5 CE8 CE17 CE19	CT1 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11
Resolución de problemas e/ou exercicios	Realización de pequenas probas sobre diversos contidos do programa	10			CE8	CT1
Traballo	Elaboración e presentación dalgún traballos sobre algún aspecto dos contidos do programa.	10	CB1 CB2 CB5	CG1 CG4 CG7 CG8	CE1 CE2 CE5 CE8 CE17 CE19	CT1 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11

Other comments on the Evaluation

Convocatoria 1: na primeira edición de actas (xaneiro/maio), o estudantado será avaliado ben mediante o sistema de avaliación continua, con asistencia a clase (é un dereito, non un deber) dun mínimo do 80% a través da realización de exames, probas, exercicios, traballos, ben mediante o sistema de avaliación única, que consistirá na realización dun exame en data marcada polo calendario oficial aprobado en xunta de FFT. A última proba do sistema de avaliación continúa coincidirá co exame oficial marcado para o alumnado de avaliación única. Por problemas xustificadas de conciliación ou enfermidade podería flexibilizarse a porcentaxe de asistencia a clase para alumnado presencial así como algunhas datas de exames e entrega de traballos para todo o alumnado.

Convocatoria 2: na segunda edición de actas (xullo), o estudantado tanto de avaliación continua coma única deberá realizar un único exame, en data marcada polo calendario oficial aprobado en xunta de FFT, no que dea conta das

competencias adquiridas e do seu coñecemento dos contidos da materia. Nesta convocatoria o estudantado examinarase só das partes que teña suspensas, sempre que non superen o 50% do total dos contidos. De se superar esta cifra, o estudantado debe examinarse da totalidade dos contidos. En posteriores convocatorias, cómpre recuperar a totalidade da materia. Por problemas xustificados de conciliación podería flexibilizarse a porcentaxe de asistencia a clase para alumnado presencial así como algunhas datas de exames e entrega de traballos para todo o alumnado

O alumnado semipresencial debería asistir a un mínimo de tres clases e tres titorías, se ben a presencialidade (física ou en campus remoto) unicamente é necesaria para a realización de exames escritos ou orais. Este estudantado poderá realizar as probas correspondentes ao sistema de avaliación continua ou presentarse a un exame de avaliación única en data marcada polo calendario oficial aprobado en xunta de FFT. Tocante a partes aprobadas ou suspensas, aplícase o mesmo criterio indicado anteriormente para o resto do estudantado e hanse ter en conta os problemas de conciliación cando estean xustificadas.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

De Miguel, E. (ed.), **Panorama de la lexicología**, 1ª, Ariel, 2009

Domínguez, Mª J. et al. (eds.), **Lexicografía de las lenguas románicas. Aproximaciones a la lexicografía moderna y contrastiva**, 1ª, De Gruyter, 2014

Ettinger, S., **A alcances e límites da fraseodidáctica. Dez preguntas clave sobre o estado actual da investigación**, *Cadernos de Fraseoloxía Galega*, 10. Xunta de Galic, 2008

Feixó, X. (coord.), **Diccionario fraseolóxico Séc. XXI castelán-galego e de correspondencias galego-castelán**, 1ª, Galaxia/Do Cumio, 2007

Freixeiro, X. R., **Gramática da lingua galega III. Semántica**, 1ª, A Nosa Terra, 2006

González, E. et al. (eds.), **A lexicografía galega moderna: recursos e perspectivas**, 1ª, ILG/CCG, 2009

Losada, C. et al., **Para dar trella. Manual práctico de fraseoloxía galega**, 1ª, Xunta de Galicia, Centro Ramón Piñeiro, 2017

Porto Dapena, J. A., **Manual de técnica lexicográfica**, 2ª, Arco Libros, 2004

Porto Dapena, José Álvaro, **La definición lexicográfica**, 1ª, Madrid: Arco/Libros, 2014

Complementary Bibliography

Baranov, A. / D. Dobrovól'kij, **Aspectos teóricos da fraseoloxía**, 1ª, Xunta de Galicia, Centro Ramón Piñeiro, 2009

Burger, H. et al., **Phraseology. An International Handbook of Contemporary Research**, 1ª, De Gruyter, 2007

García, R. (dir.), **La lexicologie en Espagne. De la lexicographie à la lexicologie**, 1ª, Cahiers de Lexicologie, 104, 2014

Lara, L. F., **Curso de lexicología**, 1ª, El Colegio de México, 2006

Mellado, C. et al., **La fraseología del siglo XXI. Nuevas perspectivas para el español y el alemán**, Frank Time, 2010

Roggenbuck, S. / V. Ballero, **Introducción a la lingüística sincrónica**, 1ª, Narr Verlag, 2010

Santamarina, A., **Diccionario de diccionarios 3**, 1ª, ILG/Fundación Barrié, 2003

Soto Andión, Xosé, **O tratamento da construción nos dicionarios de unidades léxicas**, 1ª, Arco/Libros, 2004

Svenson, B., **A Handbook of Lexicography: The Theory and Practice of Dictionary-Making**, 1ª, Cambridge University Press, 2009

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Morfoloxía da lingua galega/V01G400V01901

Subjects that it is recommended to have taken before

Lingua e comunicación oral e escrita: galego/V01G400V01301

Other comments

A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un cero nesa proba. Alegar descoñecemento do que é o plaxio non eximirá o estudantado da súa responsabilidade nesta cuestión.

Facilitarase nova bibliografía nas clases e mais a través de Moovi.

A avaliación terá en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.

Recoméndase o manexo frecuente de fondos e recursos da biblioteca.

As porcentaxes de asistencia a clase e as datas de entrega de traballos ou exames poden flexibilizarse por mor de problemas xustificados de conciliación.

É responsabilidade do estudiantado consultar os materiais e as novidades da materia a través da plataforma Moovi así como a de coñecer as datas nas que terán lugar as correspondentes probas de avaliación.

Os estudantes de intercambio deben posuír un nivel B2 de galego para o adecuado seguimento da materia.

Os mencionados comentarios e recomendacións hanse de aplicar ao estudiantado semipresencial, que unicamente ten esixida a presencialidade para exames escritos ou orais.

Plan de Continxencias

Description

Na modalidade mixta, na que unha parte do estudiantado permanecerá na clase, seguindo o resto do estudiantado as clases dun modo preferentemente síncrono ou asíncrono dependendo da ferramenta que mellor se adapte a cada unha, as metodoloxías, a atención personalizada e a avaliación serán as mesmas que as da modalidade presencial, adaptando os grupos e quendas para cumprir coa normativa sanitaria.

IDENTIFYING DATA**Historia e historiografía da lingua española**

Subject	Historia e historiografía da lingua española			
Code	V01G400V01911			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Lingua española			
Coordinator	Baez Montero, Inmaculada Concepción			
Lecturers	Baez Montero, Inmaculada Concepción			
E-mail	cbaez@uvigo.es			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
General description	Historia e historiografía da lingua española é unha materia dedicada a realizar unha descrición exhaustiva da historia externa e interna da lingua española así como dos estudos españois da lingüística histórica. É recomendada para alumnos con alto nivel de lingua con nivel C1 ou C2 en español.			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB5	Que os estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudiantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG5	Capacidade do estudiantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
CG9	Posuír as habelencias de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
CE2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.
CE8	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da lingüística.
CE11	Coñecemento da evolución histórica interna e externa do español.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Que o alumnado adquira un coñecemento das diferentes etapas da historia interna da lingua española.	CB1 CG5 CE2 CT8 CG7 CE8 CT10 CE11 CT11
Preténdese que o alumnado chegue a coñecer os principais autores da historia da lingüística española.	CB5 CG1 CE2 CT8 CG5 CE8 CT11 CG9 CE11

Contidos

Topic	
1.- Por qué cambian as linguas?	1.1.-Definición e caracterización do cambio e dos tipos de cambios nas linguas
2.- O estudo do cambio de lingua española	1.2.- Clasificación e procesos dos cambios 1.3.- A ferreamentas informáticas para o estudo dos cambios no español: os corpus, os dicionarios, etc. 2.1.- Os estudos sobre a historia de lingua española 2.2.- As escolas de historia da lingua española
3.- Qué cambia nas linguas?	3.1.- A fonética e a fonoloxía históricas
4.- A relación das palabras e os cambios de significado	3.2.- A gramática histórica: morfoloxía e sintaxe. 4.1.- Lexicalización, gramaticalización 4.2.- O cambio léxico-semántico 4.3.- Os estratos léxico, semántico e informativo

5.- Cómo cambiou o español?
6.- Do latín ao español actual

5.1.- Etapas da historia da lingua española

6.1.- Período pre-literario
6.2.- O castelano medieval
6.3.- O español clásico e moderno

7.- Como está cambiando hoxe a lingua española? 7.1.- A fonética, morfoloxía, sintaxe, semántica e pragmática históricas
8.- O español do futuro 8.1.- Novas perspectivas de estudo na evolución da lingua española

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Debate	1	29	30
Aprendizaxe baseado en proxectos	20	20	40
Presentación	11	33	44
Cartafol/dossier	0	4	4
Traballo	16	16	32

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Debate	Charla aberta entre un grupo de estudantes. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral...
Aprendizaxe baseado en proxectos	Realización de actividades que permiten a cooperación de varias materias e enfrontan aos alumnos/as, traballando en equipo, a problemas abertos. Permiten adestrar, entre outras, as capacidades de aprendizaxe en cooperación, de liderado, de organización, de comunicación e de fortalecemento das relacións persoais.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o/a docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Debate	Las sesiones de tutorías servirán para continuar, coordinar y revisar el trabajo de los alumnos. También la plataforma de teledocencia, el correo electrónico, etc. servirán para mantener el contacto en caso de que la comunicación directa no sea posible.
Presentación	La importancia de la transferencia del conocimiento de esta materia es indudable por lo que la exposición por parte del alumnado ante la docente y los demás estudiantes de un tema sobre contenidos de la materia es una tarea que beneficia el aprendizaje.
Aprendizaxe baseado en proxectos	Realización de actividades que permiten a cooperación de varias materias e enfrontan aos alumnos/as, traballando en equipo, a problemas abertos. Permiten adestrar, entre outras, as capacidades de aprendizaxe en cooperación, de liderado, de organización, de comunicación e de fortalecemento das relacións persoais.
Tests	Description
Cartafol/dossier	Las sesiones de tutorías servirán para continuar, coordinar y revisar el trabajo de los alumnos. También la plataforma de teledocencia, el correo electrónico, etc. servirán para mantener el contacto en caso de que la comunicación directa no sea posible.
Traballo	Las sesiones de tutorías servirán para continuar, coordinar y revisar el trabajo de los alumnos. También la plataforma de teledocencia, el correo electrónico, etc. servirán para mantener el contacto en caso de que la comunicación directa no sea posible.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Debate	Participación nos debates na clase previo envío de preguntas.	10	
Aprendizaxe baseado en proxectos	Realización de actividades que permiten a cooperación de varias materias e enfrontan aos alumnos/as, traballando en equipo, a problemas abertos. Permiten adestrar, entre outras, as capacidades de aprendizaxe en cooperación, de liderado, de organización, de comunicación e de fortalecemento das relacións persoais.	10	

Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o/a docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.	5
Cartafol/dossier	Documento elaborado polo estudante que recompila información sobre as experiencias, previas na materia, as mostras seleccionadas (proxectos, tarefas e traballos realizados durante o proceso de formación) e a autoavaliación e diario de clase.	50
Traballo	Traballos e proxectos propostos polo profesor en colaboración cos alumnos.	25

Other comments on the Evaluation

PRIMEIRA EDICIÓN DE ACTAS

1.- A avaliación será continua. Non se poderá obter a cualificación de aprobado se alén de ter feito a presentación oral sincrónica ou asíncrona, e ter entregado na data o traballo tutelado, non se presenta un portafolio final docente que conteña:

- biografía académica e entorno personal de aprendizaxe (PLE)
- selección de tres probas de entre os debates, exercicios e resolución de problemas e
- diario de clase e autoevaluación da aprendizaxe.

2.- As presentacións orais terán lugar en datas marcadas pola profesora preferentemente na última semana de outubro e primeiras de novembro na sala de aula ou por videoconferencia.

3- A entrega do cartafol dossier programarase para a primeira semana de decembro.

4- As partes da avaliación definidas como "participación en debates", "exercicios, actividades e problemas" deberán entregarse na semana seguinte á que sexan plantexadas na aula para recibir a corrección en grupo.

5- As alumnas e alumnos que non alcancen o aprobado co sistema arriba exposto poderán presentarse ao exame de avaliación único no período de exames na data establecida no calendario aprobado pola Xunta de FFT. O día do exame deberán facer probas orais e escritas síncronas ou asíncronas.

SEGUNDA EDICIÓN DE ACTAS (XULLO)

- O alumnado que non alcanzou o aprobado na primeira edición das actas poderá presentarse na segunda edición de actas en xullo, na data oficial correspondente aprobada pola Xunta de FFT, e nas mesmas condicións que rexen para a avaliación continua ou avaliación única na primeira edición de actas.

NOTAS:

- O alumnado Erasmus interesado en cursar a materia deberá ter presente que resulta imprescindible ter un nivel de lingua española igual ou superior a C1.
- Na avaliación terase en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.
- A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un 0 na avaliación. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o estudantado da súa responsabilidade neste aspecto.
- É responsabilidade do estudantado consultar os materiais dispoñibles na plataforma MOOVI (novidades, documentos, cualificacións) e estar ao tanto dos avisos e das datas de realización das diferentes probas.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Company Company, Concepción (dir.), **Sintaxis histórica de la lengua española, I e II**, México: FCE,

Menéndez Pidal, Ramón, **Orígenes del español. Estado lingüístico de la Península Ibérica hasta el siglo XI**, Madrid: Espasa-Calpe,

López García, Ángel, **Cómo surgió el español. Introducción a la sintaxis histórica del español antiguo**, Madrid: Gredos,

Cano Aguilar, Rafael, **Introducción al análisis filológico**, Madrid: Castalia,

Quilis Merín, Mercedes, **Orígenes históricos de la lengua española**, Valencia: Universitat de València,

Lapesa, Rafael, **Estudios de morfosintaxis histórica del español**, Madrid: Gredos,
Cano Aguilar, Rafael, **El español a través de los tiempos**, Madrid: Arco/Libros,
Cano Aguilar, Rafael, **Comentario filológico de textos medievales no filológicos**, Madrid: Arco/Libros,
Alvar, Manuel y Pottier, Bernard, **Morfología histórica del español**, Madrid: Gredos,
Lapesa, Rafael, **Historia de la lengua española**, Madrid: Gredos,
Ariza, Manuel, **Sobre fonética histórica del español**, Madrid: Arco/Libros,
Rivas, Elena y Rodríguez Espiñeira, María José, **La cláusula en español medieval: constituyentes funcionales**, Santiago de Compostela: Universidade de Santiago de Compostela,
Menéndez Pidal, Ramón, **Manual de gramática histórica española**, Madrid: Espasa-Calpe,
Lloyd, Paul M., **Del latín al español. 2 vols.**, Madrid: Gredos,
Penny, Ralph, **Gramática histórica del español**, Barcelona: Ariel,
Pons Rodríguez, Lola, **La lengua de ayer. Manual práctico de Historia del Español**, Madrid: Arco/Libros,
Academia Española, Real, **CORDE. Corpus Diacrónico del Español**, www.rae.es,
Davies, Mark, **Corpus del español**, www.corpusdelespanol-org,
Pons Rodríguez, Lola, **El árbol de la lengua**, Arpa,
Walter, Henriette, **La aventura de las lenguas en occidente**, Espasa ed.,
Nieto Ballester, Emilio, **Introducción a la etimología**, Madrid: ed. Síntesis,
Bravo, Eva, **Historia de la lengua en América**, <https://ebravo.es>,

---

Recomendacións

Other comments

- 1.- É responsabilidade do estudantado consultar os materiais dispoñibles na plataforma de teledocencia (novidades, documentos, cualificacións) e estar ao tanto dos avisos e das datas de realización das diferentes probas.
- 2.- Os traballos académicos presentados polo alumnado da materia poderán ser incorporados á base de datos dunha ferramenta de detección de plaxio. De se producir esta circunstancia, poderán activarse as medidas recollidas nas Normas de avaliación, revisión e reclamación das cualificacións dos estudos de grao e mestrado universitario. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o estudantado da súa responsabilidade neste aspecto.
- 3.- O alumnado Erasmus interesado en cursar a materia deberá ter presente que resulta imposible seguir esta materia sen ter un nivel de lingua española igual ou superior ao C1 del MERL.
- 4.- Na avaliación terase en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.
- 5.- Mais que bibliografía o listado de referencias son fontes de información para elaborar as tarefas.

Plan de Continxencias

Description

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

- 1.- Nesta materia se manteña a avaliación da modalidade presencial coa salvedade de que se realizarán coas ferramentas proporcionadas pola Universidade de Vigo (aulas e despachos virtuais, correo electrónico e plataforma de teledocencia).
  - 2.- Na modalidade mixta, na que unha parte do estudantado permanecerá na clase, seguindo o resto do estudantado as clases dun modo preferentemente síncrono ou asíncrono dependendo da ferramenta que mellor se adapte a cada unha, as metodoloxías, a atención personalizada e a avaliación serán a mesmas que a da modalidade presencial adaptando os grupos e quendas para cumprir coa normativa sanitaria
-

IDENTIFYING DATA				
Lexicografía do español				
Subject	Lexicografía do español			
Code	V01G400V01912			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Lingua española			
Coordinator	Anaya Revuelta, Inmaculada			
Lecturers	Anaya Revuelta, Inmaculada			
E-mail	ianaya@uvigo.es			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
General description	Enseñanza de los principios teóricos fundamentales de la Lexicografía teórica y uso de los principales diccionarios del gallego y del español actual.:(Gateway Time-out: http://tradutorsw.uvigo.es/trad-docx/web/translate-string.php?wsdl)			

Competencias	
Code	
CB1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudiantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG3	Capacidade do estudiantado no manexo das novas tecnoloxías da información e da comunicación aplicadas ao campo dos estudos lingüísticos e literarios.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.
CE1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.
CE5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
CE8	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da lingüística.
CE18	Capacidade para localizar, utilizar e aproveitar a información contida en bases de datos e outros instrumentos informáticos e Internet.
CE20	Coñecemento teórico e práctico dos dicionarios do español/galego/portugués nos seus diferentes formatos.
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences
Potenciar o uso dos dicionarios e ensinar a utilizalos adecuadamente e a coñecer as funcións que presentan algúns dos dicionarios do panorama actual.	CB2 CG3 CE20 CT5 CG7 CT8 CT10
Desenvolver a capacidade crítica coa lectura de textos lexicográficos e os prólogos de dicionarios.	CG1 CE5 CT10 CG7 CE18 CT11 CE20
Desenvolver a capacidade de elaborar un breve catálogo de voces tendo en conta a técnica lexicográfica aprendida en clase.	CB1 CG1 CE1 CT5 CB2 CG3 CE5 CT6 CB5 CG7 CE8 CT8 CE18 CT10 CE20 CT11 CT12

Contidos
Topic

TEMA 1: O dicionario tradicional e o dicionario electrónico	1. Concepto e uso 2. Coincidencias e diferencias 3. Ventaxes e inconvenientes
TEMA 2: Estrutura do dicionario	1. A macroestrutura 2. A microestrutura 2.1. A definición 2.2. As marcas 2.3. Outras informacions
TEMA 3: Dicionarios e corpus do español actual	1. O Dicionario da Real Academia Española (DLE) 2. O Dicionario de Uso do Español (DUE) 3. Outros dicionarios del español actual 4. O CREA e o CORPES XXI 5. Outros corpus do español
TEMA 4: Estado actual e novos retos da lexicografía	1. Os dicionarios electrónicos 1.1. O Dicionario da Real Academia Española (DLE) 1.2. Outros 2. A lexicografía crítica 3. A Fundeu e outras fontes de información

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	23	46	69
Traballo tutelado	5	5	10
Resolución de problemas	6	30	36
Presentación	10	14	24
Actividades introductorias	2	1	3
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	6	8

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Explicación xeral sobre o contido do curso e a importancia da lexicografía no momento actual
Traballo tutelado	O estudiantado realizará algúns traballos individuais que inclúen a lectura do artigos e capítulos de libro, subidos a Moovi. O traballo poderá ser evaluado a través dunha exposición oral u escrita.
Resolución de problemas	O estudiantado realizará exercicios a través da modalidade presencial o asíncrona, baixo as directrices e supervisión da profesora. Para a realización destas actividades, o estudiantado deberá ler as lecturas e consultar as fontes (dicionarios, corpus), que se lle indique.
Presentación	O alumnado exporá de maneira oral un traballo acordado coa profesora. O alumnado semipresencial deberá realizar unha presentación oral dun tema acordado coa profesora a través de Skype ou videoconferencia.
Actividades introductorias	Explicación dos obxectivos e das tarefas previstas para o curso.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Prestarase atención personalizada ao alumnado no desenvolvemento dos traballos tutelados.
Resolución de problemas	Prestarase atención personalizada ao alumnado no desenvolvemento dos traballos tutelados.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Resolución de problemas	Exercicios prácticos e presentacións.	25	CB2
Presentación	Defensa oral de traballos preparados de forma individual ou en grupo.	25	CT5
Exame de preguntas de desenvolvemento	Proba escrita.	50	CB1

Other comments on the Evaluation

Ao comezo do curso deberase indicar a forma de avaliación pola que se opta: continua ou única.

O estudiantado Erasmus poderán realizar as probas con axuda dun dicionario. É imprescindible posuír un nivel de español equivalente a un B2.

O alumnado que elixa a opción de avaliación continua deberá entregar os traballos e as prácticas ao longo do cuatrimestre,

así como participar nas actividades propostas e realizar a exposición oral correspondente.

O alumnado que opte pola avaliación única realizará un exame nas datas previstas no calendario oficial de exames da FFT (ben en decembro/xaneiro, ben en xullo).

O plagio total ou parcial será considerado como un suspenso.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Campos Souto, M. et al., **Reflexiones sobre el diccionario**, Servicio de Publicacións: Universidade da Coruña,

Martín Zorraquino, M.A. y J.L. Aliaga Jiménez (eds.), **La lexicografía hispánica ante el siglo XXI. Balance y perspectivas**, Gobierno de Aragón,

Porto Dapena, J.A., **Lexicografía y metalexigrafía. Estudios, propuestas y comentarios**, Servicio de Publicacións: Universidade da Coruña,

Rodríguez Barcia, Susana, **Introducción a la lexicografía**, Madrid, Síntesis,

Complementary Bibliography

Álvarez de Miranda, P. y J. Polo, **Lengua y diccionarios: Estudios ofrecidos a Manuel Seco**, Arcos Libros,

Anaya Revuelta, I., **La definición enciclopédica: estudio del léxico ictionímico**, Biblioteca de Filología Hispánica,

Anglada Arboix, E., **Lexicografía española**, Universitat de Barcelona,

Bosque, I., **[Sobre la teoría de la definición lexicográfica]**, Verba, 9, 105-123,

Garriga, Cecilio, **Las marcas de uso en el diccionario del español**, Revista de Investigación lingüística, 1, 75-110,

Maldonado, C., **"La entrada léxica en el discurso lexicográfico digital"**, Círculo de Lingüística Aplicada a la Comunicación, 56, 26-52,

Medina Guerra, A. M. (coord.), **Lexicografía española**, Ariel,

Porto Dapena, J.A., **Manual de técnica lexicográfica**, Arco Libros,

Porto Dapena, J.A., **La definición lexicográfica**, Arcos Libros,

Seco, M., **Estudios de Lexicografía española**, Gredos,

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Lexicoloxía e fraseoloxía da lingua galega/V01G400V01904

Semántica e léxico/V01G400V01916

Subjects that it is recommended to have taken before

Gramática do español/V01G400V01917

Other comments

O estudiantado recibirá unha formación específica no relacionado cos dicionarios do español: as funcións que ten un dicionario, os novos métodos de elaboración, etc.

Para o alumnado erasmus é imprescindible posuír un nivel de español equivalente a un B2.

Plan de Continxencias

Description

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo *COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

Actividades *introductorias: Actividade encamiñada a tomar contacto e a coñecer ao estudiantado, así como a presentar a materia, a través das ferramentas de *teledocencia Campus Remoto e Moovi. Esta sesión impartida en modalidade síncrona na aula virtual poderá ser gravada para que o estudiantado con problemas de conectividade poida acceder a elas de forma asíncrona.

Lección Maxistral: Exposición por parte da profesora dos contidos sobre a materia obxecto de estudo no horario oficial establecido pola facultade, a través das ferramentas de teledocencia Campus Remoto e *Moovi. As sesións impartidas en

modalidade síncrona nas aulas virtuais poderán ser gravadas para que o estudiantado con problemas de conectividade poida acceder a elas de forma asíncrona.

Resolución de problemas: O estudiantado realizará exercicios a través da modalidade asíncrona, baixo as directrices e supervisión da profesora. Para a realización destas actividades o estudiantado deberá ler as lecturas e demais materiais proporcionados na plataforma Moovi.

Traballo tutelado: Traballos individuais que inclúen a lectura de artigos postos a disposición do *estudiantado a través da plataforma Moovi e/ou a investigación doutras fontes en relación cun ou máis temas. Finaliza coa redacción, exposición oral e entrega do traballo.

Metodoloxías docentes que se modifican

Ningúna

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (tutorías)

A atención personalizada realizarase no despacho virtual da profesora, en horario de *tutorías oficiais, baixo a modalidade de concertación previa e a través do correo electrónico

* Modificacións (si proceden) dos contidos a impartir

Ningún

* Bibliografía adicional para facilitar o auto-aprendizaxe

As lecturas específicas para cada tema serán incorporadas a *Moovi no momento adecuado

* Outras modificacións

Ningunha

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Proba Resolución de problemas: 25% [Peso anterior e proposto]

Presentación dun traballo tutelado: 25% [Peso anterior e proposto]

Proba escrita: 50% [Peso anterior e proposto]

...

* Probas pendentes que se manteñen

Proba oral consistente nunha serie de preguntas sobre os contidos da materia que se realizará no campus remoto (60%). A proba será gravada e terá unha duración de 20 minutos. Ademais a profesora completará á avaliación con algún comentario

*lexicográfico que se realizará a través do correo electrónico (40%).

...

* Probas que se modifican

En caso de non poder realizar a modalidade presencial, a proba escrita sobre os contidos realizarase nun exame oral, no que ademais se poderá expor algunha cuestión práctica das vistas en clase. O comentario escrito realizarase para substituír ao traballo tutelado e á exposición oral en clase.

* Novas probas

Xa está explicado

* Información adicional

Ningunha

IDENTIFYING DATA**Fonética e fonoloxía da lingua española**

Subject	Fonética e fonoloxía da lingua española			
Code	V01G400V01913			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Lingua española			
Coordinator	Cuevas Alonso, Miguel			
Lecturers	Bermejo Freijo, Itziar Cuevas Alonso, Miguel			
E-mail	miguel.cuevas@uvigo.es			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
General description	Familiarizar ao alumnado cos conceptos fonéticos e fonolóxicos máis relevantes. Comprender a estrutura do sistema e aplicala á análise fonolóxico e fonético do español. Manexar adecuadamente os sistemas de transcripción do AFI e da RFE.			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudiantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG3	Capacidade do estudiantado no manexo das novas tecnoloxías da información e da comunicación aplicadas ao campo dos estudos lingüísticos e literarios.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
CE2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.
CE5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
CE18	Capacidade para localizar, utilizar e aproveitar a información contida en bases de datos e outros instrumentos informáticos e Internet.
CT1	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences			
Que o alumnado se familiarice cos conceptos fonéticos e fonolóxicos máis relevantes. Fundamentalmente, deben distinguir claramente entre o nivel fonético e o fonolóxico.	CB1	CE5	CT1	
Que comprenda a estrutura do sistema e saiba aplicala á análise fonolóxica.	CB5	CG7	CE2	CT10
Que comprenda as relacións entre articulación e acústica.	CB2	CG3	CE18	CT1 CT11
Que reflexione sobre a importancia dos estudos fónicos na súa futura traxectoria académica e profesional.	CB1	CG3		CT5 CT8 CT12
Que sexa quen de transcribir fonética e fonoloxicamente, tanto no Alfabeto Fonético Internacional (AFI) coma no alfabeto da Revista de Filología Española (RFE).	CB5	CG2	CE2	CT8

Contidos

Topic	
-------	--

1. Estudar fonética e fonoloxía. E isto... para que serve?

2. Fonética: fonética articulatória	2.1. Produción da fala e anatomía do aparello fonador 2.2. Clasificación articulatória dos sons da fala 2.3. Fenómenos fonéticos relacionados coa combinación de sons 2.4. Transcrición fonética
3. Fonética: fonética acústica	3.1. Proceso de produción e transmisión do son 3.2. A onda sonora e os seus tipos 3.3. Produción da fala desde o punto de vista acústico: fonte e filtro 3.4. Representacións gráficas do son 3.5. Lectura de espectrogramas 3.6. Modelos de formantes 3.7. Introducción a Praat
4. Fonética perceptiva	4.1. O oído 4.2. Principios fónico-acústicos sobre a percepción 4.3. O cocleograma
5.- Prosodia	5.1. Os rasgos suprasegmentales 5.2. A entonación 5.3. Significado da entoación 5.4. Modelos entoativos 5.5. Transcrición ToBI
6. Fonoloxía: conceptos xerais	6.1. O fonema e os trazos distintivos 6.2. Conmutación 6.3. Relacións sintagmáticas e paradigmáticas 6.4. Oposición e contraste 6.5. Pertinencia e redundancia 6.6. Neutralización e archifonema 6.7. Desfonoloxización 6.8. Os fonemas do español 6.9. Transcrición fonolóxica
7. Fonoloxías. Introducción	7.1. Fonoloxía estrutural-funcional 7.2. Fonoloxía xerativa 7.3. Fonoloxía natural 7.4. Fonoloxía articulatória 7.5. Optimalidade 7.5. Fonoloxía cognitiva

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Resolución de problemas de forma autónoma	10	21	31
Lección maxistral	22	35	57
Exame de preguntas de desenvolvemento	4	22	26
Resolución de problemas e/ou exercicios	12	24	36

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno/a debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio que o/a estudante ten que desenvolver
Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno/a debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.
Tests	Description
Resolución de problemas e/ou exercicios	Poderanse realizar consúltalas pertinentes respecto diso por correo electrónico ou en titorías.

Avaliación						
	Description	Qualification	Evaluated Competences			
Resolución de problemas de forma autónoma	Unha vez explicada a transcripción fonolóxica e fonética na aula, o estudante realizará de forma autónoma os exercicios expostos polo profesor	15	CB5	CG7	CE5	CT1 CT8
Lección maxistral	Avaliarase mediante a asistencia, a participación activa nas clases e a preparación das lecturas previas.	5			CE5	CT5 CT10
Exame de preguntas de desenvolvemento	Realizaranse varios exames parciais ao longo do curso. Exames teórico-prácticos	65	CB1	CG2 CG7	CE2	
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba na que o alumno debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/*as polo profesor. Desta maneira, o alumno debe aplicar os coñecementos que adquiriu.	15		CG7	CE18	CT12

Other comments on the Evaluation

ALUMNADO PRESENCIAL: 1ª edición das actas: os/as alumnos e alumnas poderán elixir entre a avaliación continua e a avaliación única. A data de todas as probas indicadas realizaranse e acordaranse co estudante segundo a marcha do curso. De optar pola avaliación única, terán até a terceira semana do curso para comunicar esta decisión ó profesorado por correo electrónico. De non efectuarse dita notificación entenderase que se segue a avaliación continua. Doutra banda, o dereito á avaliación continua perderase si non se agarraches a un mínimo do 80% das clases, é dicir, só se avaliará con este sistema aos alumnos e as alumnas que asistan a 38 horas ou máis de clase. Tamén se perderá o dereito á avaliación continua si non se entregan as prácticas obrigatorias fixadas polo profesorado da materia. Pola súa banda, a avaliación única consistirá nun único exame realizado na data oficial marcada pola Facultade. 2ª edición das actas, do mesmo xeito que na avaliación única, o alumnado realizará un único exame na data oficial establecida pola Facultade. **ALUMNADO SEMIPRESENCIAL:** 1ª edición das actas: os/as alumnos e alumnas poderán elixir entre a avaliación continua e a avaliación única. Indendentemente do método de avaliación elixido, recoméndase asistir á presentación da materia e ás clases que sexan posibles. Para a avaliación continua seguirase o seguinte método de avaliación presentado na guía De non cumprir estes requisitos avaliarase polo método de avaliación única, que consistirá nun único exame realizado na data oficial marcada pola Facultade. 2ª edición das actas, do mesmo xeito que na avaliación única, o alumnado realizará un único exame na data oficial establecida pola Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

** Llisterri, Joaquín, **Introducción a la fonética: el método experimental**, Antrophos,

** Martínez Celdrán, Eugenio y Ana María Fernández Planas, **Manual de fonética española. Articulaciones y sonidos del español**, Ariel,

** Quilis, Antonio, **Tratado de fonología y fonética españolas**, Gredos,

Complementary Bibliography

** Alarcos Llorach, Emilio, **Fonología española**, Gredos,

* Anderson, Stephen R., **La fonología en el siglo XX**, Visor,

* Delgado Martins, María Raquel, **Ouvir falar. Introdução à fonética do português**, Caminho,

* Fernández Planas, Ana María, **Así se habla. Nociones fundamentales de fonética general y española**, Horsori,

* Laver, John, **Principles of phonetics**, Cambridge University Press,

* Malmberg, Bertil, **La fonética**, Eudeba,

* Marrero, Victoria, **Fonética perceptiva. Addenda**, UNED,

* Martínez Celdrán, Eugenio, **El sonido en la comunicación humana. Introducción a la fonética**, Octoedro,

* Real Academia Española, **Nueva gramática de la lengua española. Fonética y fonología**, Espasa,

* Trubetzkoy, Nikolai Sergejewitsch, **Principios de fonología**, Cincel,

* Veiga, Alexandre, **El componente fónico de la lengua**, Axac,

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Variedades do español/V01G400V01914

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Fonética e fonoloxía da lingua galega/V01G400V01902

Other comments

- A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un cero nesa proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o alumnado da súa responsabilidade neste aspecto.
- A avaliación terá en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección

lingüística.

- Reconméndase a utilización dos recursos que ofrece a biblioteca para consultar as referencias recomendadas na guía da materia, así como outros recursos bibliográficos que se sinalen nas aulas.
  - É responsabilidade do alumnado consultar os materiais e as novidades a través da plataforma MOOVI e de estar ao tanto das datas nas que as probas de avaliación teñen lugar.
  - Infórmase ao alumnado de intercambio de que o nivel de lingua necesario para o axeitado seguimento das clases desta materia é alto. Consúltese co profesorado as dúbidas neste respecto.
-

Plan de Continxencias

Description

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

Na modalidade mixta, na que unha parte do estudiantado permanecerá na clase, seguindo o resto do estudiantado as clases dun modo preferentemente síncrono ou asíncrono dependendo da ferramenta que mellor se adapte a cada unha, as metodoloxías, a atención personalizada e a avaliación serán as mesmas que as da modalidade presencial, adaptando os grupos e quendas para cumprir coa normativa sanitaria.

IDENTIFYING DATA**Varietades do español**

Subject	Varietades do español			
Code	V01G400V01914			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Lingua española			
Coordinator	Baez Montero, Inmaculada Concepción			
Lecturers	Baez Montero, Inmaculada Concepción			
E-mail	cbaez@uvigo.es			
Web				
General description	Os obxectivos para os estudantes son: a) que coñecer as distintas modalidades que a lingua española adquiriu tanto na Península coma noutros continentes. b) aplicar os coñecementos adquiridos á resolución de problemas relacionados coa variación da lingua española. c) ser tolerantes coa diversidade e riqueza lingüística de España e valorar a importancia da norma pan-hispánica no contexto internacional. d) seren capaces de transmitir os coñecementos adquiridos nos diferentes niveis de ensinando.			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG3	Capacidade do estudantado no manexo das novas tecnoloxías da información e da comunicación aplicadas ao campo dos estudos lingüísticos e literarios.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
CE2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.
CE5	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise lingüística.
CE18	Capacidade para localizar, utilizar e aproveitar a información contida en bases de datos e outros instrumentos informáticos e Internet.
CT1	Capacidade de aplicar os coñecementos á práctica
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences			
O alumnado debe coñecer as distintas modalidades que a lingua española ha adquirido nas zonas *castellanohablantes.	CB1	CG1	CE2	CT1
		CG7	CE18	CT2
Estudaranse as modalidades históricas *dialectales: o leonés e o aragonés.	CB5	CG1	CE2	CT11
		CG7	CE5	
O estudante ha de coñecer as peculiaridades propias que o noso idioma adoptou nas distintas áreas do continente americano onde este arraigou. O coñecemento doutras áreas xeográficas como Filipinas e África, onde o español tivo a súa presenza.	CB1	CG2	CE2	CT5
	CB5	CG3	CE5	CT10
		CG7		CT11
O alumno adquira unha visión realista da diversidade da lingua española.	CB1	CG3	CE5	CT5
	CB5	CG7		CT8
				CT10
				CT11

Contidos	
Topic	
1. Dialectoloxía e xeografía lingüística	1.1. Conceptos básicos: variedade, variante, lingua, dialecto, criollo, etc. 1.2. Primeiros estudos sobre variación lingüística 1.3. Xeografía lingüística: concepto e desenvolvemento como disciplina lingüística. A toponimia 1.4.- A paisaxe lingüística 1.5. As ferramentas electrónicas para o estudo das variedades do español: atlas lingüísticos, corpus, etc.
2. Español de España	2.1. Dialectos históricos e normas 2.2. Español castelán 2.3. Español andaluz 2.4. Español canario 2.5. Español de Galicia, Cataluña e comunidades bilingües 2.6. Falas de transición
3. Español de América	3.1. Variedades do español hispanoamericano 3.1.1 Dialectos mejicanos 3.1.2. Español chileno 3.1.3. Español paraguayo 3.1.4. Dialectos del interior de Colombia 3.2.- Español de Estados Unidos
4.- Español no mundo	4.1. Español en Filipinas 4.2. Español de África 4.3. Español latino, neutro, internacional 4.4. Palenquero, Chabacano, e outros criollos

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Prácticas con apoio das TIC (Repetida, non usar)	4	24	28
Traballo tutelado	10	20	30
Debate	20	30	50
Resolución de problemas e/ou exercicios	7	14	21
Cartafol/dossier	7	14	21

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Prácticas con apoio das TIC (Repetida, non usar)	Actividades enfocadas ao traballo sobre un subtema específico, que permita afondar ou complementar os contidos da materia con actividades de aplicación dos coñecementos e habilidades básicas e procedementais en relación coa materia, a través das TIC.
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma de/dos estudante/*s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Debate	Charla aberta entre un grupo de estudantes. Pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral...

Atención personalizada	
Tests	Description
Resolución de problemas e/ou exercicios	Se podrán realizar as consultas pertinentes ao respecto por correo electrónico da profesora ou en horas de tutorías tanto no despacho remoto 191 como presencial A52.

Avaliación						
	Description	Qualification	Evaluated Competences			
Prácticas con apoio das TIC (Repetida, non usar)	Subiranse á plataforma preguntas e exercicios nos que se demostrará o coñecemento apreso e a comprobación das lecturas complementarias.	20	CB1 CB5	CG3	CE2 CE18	CT1 CT2 CT5 CT8
Traballo tutelado	O alumnado deberá realizar un traballo ao longo do curso.	60	CB5	CG3	CE18	

Resolución de problemas e/ou exercicios	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadero/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades.	20	CG1	CE2 CE18	CT1 CT10
---	---	----	-----	-------------	-------------

Other comments on the Evaluation

ALUMNADO PRESENCIAL:

Na 1ª edición das actas os alumnos e as alumnas poderán elixir entre a avaliación continua e a avaliación única.

- O dereito á avaliación continua perderase si non asistes a un mínimo do 80% das clases, é dicir, só se avaliará con este sistema aos alumnos e as alumnas que asistan a 38 horas ou máis de clase.
- Tamén se perderá o dereito á avaliación continua si non se entregan as prácticas obrigatorias fixadas pola profesora.
- Pola súa banda, a avaliación única consistirá nun único exame realizado na data oficial marcada pola Facultade. De optar pola avaliación única, terán que comunicar esta decisión á profesora por correo electrónico. De non efectuarse dita notificación entenderase que se segue a avaliación continua.

- Na 2ª edición das actas, do mesmo xeito que na avaliación única, o alumnado realizará un único exame na data oficial establecida pola Facultade.

ALUMNADO SEMIPRESENCIAL:

- Na 2ª edición e na 1ª edición das actas os/as alumnos e alumnas poderán elixir entre a avaliación continua e a avaliación única.
- Independentemente do método de avaliación elixido, recoméndase asistir á presentación da materia e ás clases que sexan posibles.
  - Avaliarase polo método de avaliación única, que consistirá nun único exame realizado na data oficial marcada pola Facultade.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Alvar, Manuel, **Manual de dialectología: el español de España**, Ariel,
Moreno Fernández, Francisco, **La lengua española en su geografía**, Arco/Libros,
Vaquero de Ramírez, María, **El español de América I: pronunciación**, Arco/Libros,
Vaquero de Ramírez, María, **El español de América II: morfosintaxis y léxico**, Arco/libros,

Complementary Bibliography

Alvar, Manuel, **Manual de dialectología del español: el español de América**, Ariel,
Chambers, J.K; Trudgill, P., **Dialectología**, Visor,
Fontanella de Weinberg, M.B., **El español de América**, MAPFRE,
García Mouton, Pilar, **Lenguas y dialectos de España**, Arco/Libros,
Kany, C., **Sintaxis hispanoamericana**, Gredos,
Gimeno, Fancisco, **Dialectología y sociolingüística españolas**, Alicante,
López García, Ángel, **Policentrismo, hibridación y porosidad en la lengua española**, Vervuert,
Miguel Aparicio de, Elena (coord), Buitrago Gómez, María Cruz (coord), **Las lenguas españolas. Un enfoque filológico**, Ministerio de Educación y Ciencia,
Narbona, Antonio (coord), **Conciencia y variación del habla andaluza**, Sevilla,
Quilis, Antonio, **La lengua en cuatro mundos**, MAPFRE,
Quilis, Antonio y Casado-Fresnillo, Celia, **La lengua Española en Filipinas**, C.S.I.C.,
Zamora Vicente, Alonso, **Dialectología española**, Gredos,
VV.AA., **¿Desde las variedades a la lengua pluricéntrica?**, Iberoamericana,

Montrul Silvina], **El bilingüismo en el mundo hispanohablante**, Blackwell,
Chiquito, Ana Beatriz y Quesada Pacheco, Miguel Ángel (eds.), **Actitudes lingüísticas de los hispanohablantes hacia el idioma español y sus variantes**, Bergen Language and Linguistic Studies (BeLLS), Disponible en <http://dx.doi.org/10.15845/bells.v5>,

Recomendacións

Other comments

- A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un cero na devandita proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá ao alumnado da súa responsabilidade neste aspecto.
  - A avaliación terá en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas, senón tamén a súa corrección lingüística.
  - Recoméndase a utilización dos recursos que ofrece a biblioteca para consultar as referencias recomendadas na guía da materia, así como outros recursos bibliográficos que se sinalen nas clases.
  - É responsabilidade do alumnado consultar os materiais e as novidades a través da plataforma docente e estar ao tanto das datas nas que teñan lugar as probas de avaliación.
  - Infórmase o alumnado de intercambio de que o nivel de lingua necesario para o adecuado seguimento das clases desta materia é alto. Consúltese coas profesoras as dúbidas respecto diso.
-

Plan de Continxencias

Description

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

Na modalidade mixta, na que unha parte do estudiantado permanecerá na clase, seguindo o resto do estudiantado as clases dun modo preferentemente síncrono ou asíncrono dependendo da ferramenta que mellor se adapte a cada unha, as metodoloxías, a atención personalizada e a avaliación serán as mesmas que as da modalidade presencial, adaptando os grupos e quendas para cumprir coa normativa sanitaria.

IDENTIFYING DATA**Literatura medieval galego-portuguesa**

Subject	Literatura medieval galego-portuguesa			
Code	V01G400V01921			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	1c
Teaching language				
Department	Filoloxía galega e latina			
Coordinator	Arias Freixedo, Xosé Bieito			
Lecturers	Arias Freixedo, Xosé Bieito			
E-mail	freixedo@uvigo.es			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
General description	Estudo da literatura medieval galega portuguesa no seu contexto histórico e cultural.			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudiantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudiantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarios.
CG9	Posuír as habilidades de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
CE7	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da teoría e crítica literaria.
CE9	Coñecemento de retórica e estilística.
CE10	Coñecemento dos conceptos e métodos da literatura comparada.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences			
Coñecer as claves históricas, socioculturais, políticas, etc. que constituíron o contexto de produción da literatura medieval.	CB2 CB5	CG1	CT3 CT9	
Saber valorar na súa xusta medida a importancia da cultura popular e da cultura intelectual, así como da interrelación entre ambas, na literatura medieval. Familiarizarse cos mecanismos de difusión da cultura na Idade Media.			CE3 CE6 CE7 CE10	CT10
Familiarizarse cos mecanismos de difusión da cultura na Idade Media.	CB2	CG1 CG2 CG7	CE3 CE6 CE10	CT8 CT10 CT11

Coñecer as obras fundamentais da literatura medieval galega e portuguesa nos seus diferentes rexistros ou xéneros. Saber identificar as concomitancias destas obras coas doutras tradicións literarias europeas, así como saber identificar e valorar as particularidades formais e conceptuais específicas de cada obra, en relación co marco literario románico en que se encadran.	CE3 CE10	CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12	
Saber percibir a evolución estética e/ou ideolóxica dalgúns manifestacións literarias ao longo da Idade Media.	CG1 CG9	CE3 CE6 CE9 CE10	CT2 CT3 CT6 CT9 CT10 CT11 CT12
Coñecer e saber empregar en análises de casos concretos, os conceptos, a terminoloxía e as metodoloxías deste ámbito de estudo.	CB1 CG2 CG7 CG9	CE6 CE10	CT8 CT11

Contidos

Topic	
1. Contextualización xeográfica, histórica, cultural, sociolóxica e lingüística da literatura galego-portuguesa medieval.	-O espazo xeográfico, social e político. -Cultura intelectual e cultura popular. Os espazos da cultura intelectual. -A difusión da cultura na Idade Media.
2. O concepto de 'literatura' e de 'creación literaria' na Idade Media.	-Tradición e orixinalidade na literatura medieval. -Literatura para escoitar e literatura para ler. -A obra manuscrita e os azares da transmisión. -Os conceptos de autor e de xénero na Idade Media.
3. A lírica profana galego-portuguesa. -Tradición e orixinalidade na poesía medieval.	-Cuestións de poética e de retórica medieval. -Xéneros ou rexistros poéticos galego-portugueses no contexto románico. A cantiga de amor, a cantiga de amigo, a cantiga de escarnio e maldizer, outros xéneros pouco representados. -Lírica pretrobadoresca en romance. -Cronoloxía e xeografía da manifestación cultural trobadoresca galego-portuguesa. -A transmisión manuscrita.
4. A lírica relixiosa: As Cantigas de Santa Maria.	-As CSM no marco da tradición haxiográfica medieval. -Concepción e evolución do proxecto das CSM. -A cuestión da autoría das CSM. -Formas métricas e estróficas das CSM. -Estrutura interna das CSM narrativas. -Especificidade das cantigas de loor.
5. A prosa medieval galega.	-A materia antiga. -A materia de Bretaña. -A materia rolandiana.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Estudo previo	4	20	24
Estudo de casos	8	10	18
Traballo tutelado	4	22	26
Seminario	4	10	14
Lección maxistral	26	20	46
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	20	22

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Estudo previo	Para algúns temas o profesor indicará bibliografía específica que o alumnado deberá ter lida antes da exposición teórico-práctica dos mesmos na aula

Estudo de casos	De xeito complementario e simultáneo coas sesións maxistras, realizaranse estudos e comentarios de casos relacionados co aspecto teórico que se estea a explicar nese momento. O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL poderá recibir orientacións sobre estas explicacións nas titorías individuais (sexan presenciais ou remotas), indicaráselle a bibliografía que pode substituílas ou complementalas, e disporá en Moovi de material específico.
Traballo tutelado	Realización de pequenos traballos sobre temas do programa, supervisados polo profesor.
Seminario	Tratamento teórico-práctico de algunhas cuestións específicas do temario da materia.
Lección maxistral	O profesor realizará na aula unha explicación teórica e práctica dos contidos da materia. O ALUMNADO SEMIPRESENCIAL poderá recibir estas explicacións nas titorías individuais (sexan presenciais ou remotas), indicaráselle a bibliografía que pode substituílas ou complementalas, e disporá en Moovi de material específico.

Atención personalizada

Methodologies Description

Traballo tutelado	Tanto na aula como en horas de titoría, os alumnos deberán realizar as consultas que consideren precisas sobre a materia de estudo, o traballo diario, os exercicios propostos, etc. As/Os alumnas/os deberán presentarlle individualmente ao profesor un índice do proxecto de traballo tutelado. Antes de entregar o traballo definitivo deberán presentarlle ao profesor, obrigatoriamente e de xeito individual, un borrador completamente desenvolvido do traballo.
-------------------	--

Avaliación

Description	Qualification	Evaluated	Competences
Estudo previo	15	CG1 CG2 CG9	CE3 CE6 CE7 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11
Estudo de casos	20	CB1	CG1 CG2 CG7 CE3 CE6 CE7 CE9 CE10 CT2 CT3 CT6 CT8 CT10 CT11 CT12
Traballo tutelado	25	CB1 CB2	CG1 CG2 CG7 CE6 CE9 CE10 CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
Exame de preguntas de desenvolvemento	40	CB2	CE3 CE6 CE7 CE9 CE10 CT10

Other comments on the Evaluation

1. Primeira edición das actas.

Dúas modalidades de avaliación:

a. A **avaliación continua** (a descrita máis arriba) que inclúe un exame teórico-práctico que se realizará na data oficial establecida pola FFT (40% da nota).

b. Á parte da avaliación continua, o alumnado ten a posibilidade de optar polo **sistema de avaliación única**, consistente na realización dun único exame teórico e práctico (70% da nota) sobre todos os contidos da materia, que se realizará na data oficial establecida pola FFT, e na elaboración dun traballo tutelado (30% da nota) que se entregará o mesmo día do exame oficial .

Ao alumnado que opte polo sistema de avaliación continua recoméndaselle a asistencia regular ás aulas.

2. Segunda edición das actas (xullo):

O alumnado terá só opción á **avaliación única**, consistente na entrega do traballo tutelado (30% da nota) e na realización

dun exame teórico sobre os contidos da materia (70% da nota).

Importante: Sexa cal for a modalidade de avaliación e a convocatoria, é preciso participar en todas as probas propostas en cada caso.

O alumnado que opte pola modalidade de avaliación única, en calquera das dúas edicións das actas, deberá acordar o tema do seu traballo co profesor con antelación suficiente (mínimo dous meses antes da data de entrega). É responsabilidade do alumnado contactar co profesor para marcar o tema do traballo.

Modalidade semipresencial.

O alumnado en réxime de semipresencialidade poderá consultar os materiais e as prácticas a través da plataforma MOOVI, onde se irán colocando paulatinamente.

Haberá sesións quincenais de titoría, ás que é conveniente que asistan para un mellor seguimento do curso.

A avaliación do alumnado semipresencial, que tamén poderá optar entre avaliación única ou continua, será a mesma que para o alumnado presencial.

Observacións.

A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un 0 nesa proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o estudantado da súa responsabilidade neste aspecto.

Na avaliación terase en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.

É responsabilidade do estudantado consultar os materiais dispoñibles na plataforma Moovi (novidades, documentos, cualificacións) e estar ao tanto dos avisos e das datas de realización das diferentes probas.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Arias Freixedo, X. B., **Antoloxía da Lírica Galego-Portuguesa**, Xerais, 2003

Arias Freixedo, X. B., **Per arte de foder. Cantigas de escarnio de temática sexual**, Frank & Timme, 2017

Beltrán, V., **A Cantiga de amor**, Xerais, 1995

Brea, M. e Lorenzo, P., **A cantiga de amigo**, Xerais, 1998

Dronke, P., **La lírica en la Edad Media**, Seix Barral, 1996

Fidalgo, Elvira, **As cantigas de Santa Maria**, Xerais, 2002

Lanciani, G e Tavani, G., **As cantigas de escarnio**, Xerais, 1995

Lanciani, G. e Tavani, G. (ed.), **Dicionario da literatura medieval galega e portuguesa**, Caminho, 1993

López Carreira, A., **O Reino Medieval de Galicia**, Edicións A Nosa Terra, 2005

Mettmann, W., **Afonso X o Sábio. Cantigas de Santa Maria**, Castalia, 1986-1988-1989

Monteagudo, H., **En cadea sen prijon. O cancionero de Afonso Paez**, Xunta de Galicia,

Oliveira, Antonio Resende de, **Trobadores e xogares**, Xerais, 1995

Pallares, Mª C. e E. Portela,, **Idade Media**, en **Nova Historia de Galicia**, Tambre, 1996

Pena, X. R., **Historia da literatura medieval galego-portuguesa**, Sotelo Blanco, 2002

Rodríguez Guerra, A. & Arias Freixedo, X. B. (Eds.), **The Vindel Parchment and Martin Codax /O Pergamiño Vindel e Martin Codax**, John Benjamins Publishing Company, 2018

Souto Cabo, J. A., **Os cavaleiros que fizeram as cantigas. Aproximação às origens socioculturais da lírica galego-portuguesa**, Editora da UFF, 2013

Tavani, G., **A poesía lírica galego-portuguesa**, Galaxia, 1986

VV.AA., **História da Literatura portuguesa. Vol. I. Das Origens ao Cancioneiro Geral**, Publicações Alfa, 2001

VV. AA., **Historia da Literatura Galega, Idade Media, v. XXX**, Hércules de Edicións, 2000

VV. AA., **Lírica profana galego-portuguesa. Corpus completo das cantigas medievais, con estudio biográfico, análise retórica e bibliografía específica**, CILRP, 2996

-www.cantigas.fcsh.unl.pt,

www.cantigasdesantamaria.com/,

www.glossa.gal,

sli.uvigo.es/RILG/,

www.universocantigas.gal,

Complementary Bibliography

Gutiérrez, S. e Lorenzo, P., **A literatura artúrica en Galicia e Portugal na Idade Media**, Universidade, 2001

VV. AA., **História crítica da literatura portuguesa. Idade Média (vol. I). C. Reis e A. F. Dias (Dir.)**, 1998

Zumthor, P., **Éssai de poétique médiévale**, Editions du Seuil, 1972

Zumthor, P., **La letra y la voz de la literatura medieval**, Cátedra, 1989

Recomendacións

Other comments

É responsabilidade do estudiantado consultar os materiais dispoñibles na plataforma Moovi (novidades, documentos, cualificacións) e estar ao tanto dos avisos e das datas de realización das diferentes probas.

Plan de Continxencias

Description

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET

DOCENCIA NON PRESENCIAL

*Metodoloxías docentes.

En caso de que as circunstancias obriguen a unha docencia non presencial, manteranse a maior parte das metodoloxías docentes, dado que o alumnado disporá na plataforma de ensino virtual Faitic das indicacións puntuais e dos materiais necesarios para acompañar os eventos docentes e divulgativos.

Procurarase restrinxir ao máximo a sesión maxistral e utilizarase a sala virtual do profesorado para as postas en común e resolución de dúbidas, a corrección de exercicios e a resolución de problemas.

En xeral, indicaranse semanalmente os contidos que se van tratar, así como os materiais que deberán consultar e as tarefas que deberán realizar e entregar.

* Titorías (Mecanismo non presencial de atención ao alumnado).

As titorías non presenciais realizaranse por medio da plataforma faitic, a través do correo electrónico e de ser o caso, a través da sala virtual do profesorado.

* Contidos a impartir

Os contidos son os mesmos que na modalidade presencial.

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

A bibliografía indicada para a modalidade presencial inclúe manuais materiais para a auto-aprendizaxe.

Na propia plataforma Faitic da materia hai materiais bibliográficos e webgráficos útiles para poder facer unha aprendizaxe autónoma coa supervisión do profesor.

*Avaliación

Mantéñense todas as probas previstas para a modalidade presencial, dado que poden ser realizadas por vía telemática a través de Faitic ou da aula virtual.

* Información adicional

É responsabilidade do alumnado manter o contacto co profesorado así como a súa participación activa no desenvolvemento da docencia, participando nas actividades docentes e realizando as probas de avaliación.

As comunicacións do profesorado co alumnado terán un carácter xeral e irán dirixidas ao grupo, polo que é responsabilidade do alumnado estar pendente desas informacións.

En caso de ter algún problema de tipo técnico que dificulte o acceso á docencia virtual, o alumnado debe poñelo canto antes en coñecemento dos servizos técnicos da universidade (SAUM), onde poderá recibir asesoramento.

====DOCENCIA COMBINADA: PRESENCIAL/NON PRESENCIAL====

Plan de continxencia sobre a modalidade mixta, na que unha parte do estudiantado asistirá ás aulas de forma presencial e outra parte seguirá as clases dun modo síncrono (preferentemente) ou asíncrono: o profesorado manterá as metodoloxías, a atención personalizada e os sistemas de avaliación como se indica para a modalidade presencial, adaptando os grupos de estudantes e as quendas para cumprir coa normativa sanitaria que se estableza no seu momento.

IDENTIFYING DATA**Literatura dos 'Séculos Escuros' e do século XIX**

Subject	Literatura dos 'Séculos Escuros' e do século XIX			
Code	V01G400V01922			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	1c
Teaching language	Galego			
Department	Filoloxía galega e latina			
Coordinator	Navaza Blanco, Gonzalo			
Lecturers	Navaza Blanco, Gonzalo			
E-mail	gnavaza@uvigo.es			
Web				
General description	Teoría e crítica da literatura galega dos séculos XVI a XIX			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudiantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudiantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG5	Capacidade do estudiantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
CE16	Coñecemento da historia dos países da Península Ibérica.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Comprender a historia das ideas estéticas que determina a evolución das tradicións literarias.	CB1 CG1 CE3 CT2
Valorar a construción do sistema literario galego como produto da nosa historia e da nosa singularidade en tanto que pobo peculiar.	CB2 CG2 CE6 CT3
Coñecer en profundidade a problemática da evolución desde a literatura medieval á contemporánea e a produción literaria dos séculos xvi-xviii (Séculos Escuros)	CB5 CG5 CE16 CT6
Coñecer en profundidade os procesos históricos, sociopolíticos e culturais que dan lugar aos fenómenos que propician no século XIX a configuración do sistema literario galego contemporáneo, así como as producións literarias desta etapa.	CG7 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12

Contidos

Topic	
-------	--

1. Da literatura medieval galego-portuguesa á literatura galega contemporánea	1.a. Condicionamentos históricos 1.b. Periodización e criterios 1.c. Características xerais dos SS.EE.
2. Literatura galega do Renacemento e o Barroco	2.1. Literatura culta e literatura popular. 2.2. Restos da tradición medieval 2.3. A loa do parragués 2.4. As exequias da Raíña Margarida
3. O teatro dos séculos escuros	3.1. Teatro culto, teatro popular 3.2. O entremés famoso sobre a pesca no Río Miño 3.3. Outras mostras
4. Sarmiento	4.1 Sarmiento e a lingua galega 4.2. Sarmiento filólogo, Sarmiento literato.
5. A literatura do século XIX	5.1. Primeiras mostras 5.2. Literatura anterior ao Rexurdimento
6. O Rexurdimento	6.1. Características xerais 6.2. Rosalía de Castro 6.3. Eduardo Pondal 6.4. Curros Enríquez 6.5. Outros autores

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Seminario	44	102	146
Exame de preguntas de desenvolvemento	4	0	4

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Seminario	Lectura e comentario de textos literarios

Atención personalizada

Methodologies	Description
Seminario	Lectura de textos e comentario (realizados na aula). Respostas ás consultas de cada alumno acerca do texto traballado (na aula ou por conta de cada alumno). Seguimento do comentario de texto realizado. (As consultas poden realizarse a través de correo electrónico). Os alumnos semipresenciais deberán asistir aos seminarios específicos que se convocarán para eles. Disporán ademais da atención que se lles poida prestar a través do correo electrónico e en titorías previamente concertadas.
Tests	Description
Exame de preguntas de desenvolvemento	Cada alumno recibe un informe individualizado das súas respostas nas probas.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competence
Seminario	Valorarase a participación nos seminarios consistente na lectura e comentario de textos literarios	25	CB1 CB2 CB5
Exame de preguntas de desenvolvemento	O exame (na data indicada no calendario oficial da FFT) constará de dúas partes. A primeira é o desenvolvemento dun tema teórico. A segunda, comentarios guiados (mediante cuestións concretas) relativos a textos literarios ou fragmentos.	75	CB1 CB2 CB5

Other comments on the Evaluation

Os alumnos semipresenciais deberán realizar o exame marcado na data oficial, igual que o resto dos alumnos, e ademais deberán ir enviando por correo electrónico os comentarios de textos propostos.

A proba de xullo consistirá nun exame similar cunha puntuación idéntica. Os alumnos que fixeran os comentarios de texto conservan a nota correspondente; os que non, deberán entregalos na data en que realicen o exame.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Mariño, Ramón (edit), **Papeis de empreita condenada I: A escrita galega entre 1797 e 1846**, Consello da Cultura Galega, 2008

Mariño, Ramón (edit), **Papeis de empreita condenada II. Lingua galega e comunicación nos inicios da Idade Contemporánea**, Consello da Cultura Galega, 2012

Tarrío Varela, Anxo, **Literatura galega: Aportacións a unha historia crítica**, Xerais, 1994

Vilavedra, Dolores, **Historia da literatura galega**, Galaxia, 1994

Complementary Bibliography

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Análise das obras centrais da literatura galega durante o franquismo/V01G400V01924

Análise das obras centrais do período Nós/V01G400V01923

Subjects that it is recommended to have taken before

Obras principais das literaturas galega e lusófona/V01G400V01304

Plan de Continxencias

Description

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

* Metodoloxías docentes que se manteñen

* Metodoloxías docentes que se modifican

* Mecanismo non presencial de atención ao alumnado (titorías)

* Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

* Outras modificacións

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

* Probas xa realizadas

Proba XX: [Peso anterior 00%] [Peso Proposto 00%]

...

* Probas pendentes que se manteñen

Proba XX: [Peso anterior 00%] [Peso Proposto 00%]

...

* Probas que se modifican

[Proba anterior] => [Proba nova]

* Novas probas

* Información adicional

IDENTIFYING DATA**Análise das obras centrais do período Nós**

Subject	Análise das obras centrais do período Nós			
Code	V01G400V01923			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Galego			
Department	Filoloxía galega e latina			
Coordinator	Fernández Álvarez, Manuel Santiago			
Lecturers	Fernández Álvarez, Manuel Santiago			
E-mail	manuelforcadela@gmail.com			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
General description	Historia e crítica da literatura galega entre 1900 e 1936			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudiantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudiantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG5	Capacidade do estudiantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
CE7	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da teoría e crítica literaria.
CE16	Coñecemento da historia dos países da Península Ibérica.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Abranguer os fundamentos teóricos e aplicados que ofrecen os diferentes paradigmas da teoría literaria, así como sintetizar, relacionar e describir a tradición literaria galega nos seus distintos ámbitos culturais e sociais, períodos, xéneros e movementos.	CB1 CG1 CT2 CB2 CG2 CT5 CB5 CG5 CT10 CG7 CT11 CT12
Comprender a historia das ideas estéticas que subxace á evolución das tradicións literarias.	CB1 CG1 CE3 CT3 CB2 CG2 CE6 CB5 CG5 CE7 CG7
Valorar a construción do sistema literario galego como un produto da nosa historia e da nosa singularidade en tanto que pobo peculiar.	CG5 CE3 CT9 CE16

Contidos

Topic

1. A xeración poética Antre Dous Séculos.	Circunstancias históricas e sociais. Características xerais. Antonio Noriega Varela Ramón Cabanillas Outros autores. Lectura e comentario dunha antoloxía de poemas facilitada polo profesor.
2. A xeración Nós. Ensaio e narrativa.	Circunstancias históricas e sociais. Características xerais. Vicente Risco Ramón Otero Pedrayo Afonso Daniel Rodríguez Castelao Lectura de: - Teoría do nacionalismo galego de Vicente Risco. - O Porco de Pé de Vicente Risco. - Arredor de si de Ramón Otero Pedrayo. - Retrinco de Afonso Daniel Rodríguez Castelao. - Retrincos de Afonso Daniel Rodríguez Castelao.
3. As xeracións poéticas de 1925 e 1936	Circunstancias históricas e sociais. Características xerais. A renovación poética. As vangardas autóctonas e alleas. Manuel Antonio. Álvaro Cunqueiro. Outros autores. Lectura e comentario de: - O Manifesto Máis Alá, de Manuel Antonio e Álvaro Cebreiro. - De catro a catro de Manuel Antonio. - Poemas de di e son, de Álvaro Cunqueiro. - Antoloxía de poesía facilitada polo profesor.
4. O teatro.	O teatro rexionalista de principios de século O teatro nacionalista O teatro das Irmandades da Fala O teatro da Xeración Nós O teatro do Seminario de Estudos Galegos O teatro de vangarda Lectura, viisionado e comentario de: - A fiestra baldeira, de Rafael Dieste. - Os vellos non deben de namorarse, de Afonso Daniel Rodríguez Castelao.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introdutorias	2	3	5
Lección maxistral	41	37	78
Traballo tutelado	2	36	38
Eventos científicos	0	20	20
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	6	9

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

Description
Actividades introdutorias Haberá unha sesión introdutoria ao conxunto da materia, de dúas horas de duración, con delimitación dos seus contidos, métodos, probas a realizar, textos que deben ler os alumnos, etc. Sería convinte que, a pouco que lles resulte posible, tamén os ALUMNOS SEMIPRESENCIAIS acudan a esta sesión introdutoria.

Lección maxistral	A docencia centrarase na análise exhaustiva arredor de catro núcleos textuais e autoriais, dos que se irán derivando calas noutras obras e autores adxacentes. Dedicaremos un mes a cada un destes núcleos. Os ALUMNOS SEMIPRESENCIAIS poderán recibir orientacións sobre estes contidos nas titorías individuais (sexan presenciais ou remotas), se lles indicará a bibliografía que pode substituílas ou complementalas, e disporán en Fatic de material específico.
Traballo tutelado	Realizaranse comentarios de texto de numerosos fragmentos textuais ou culturais vinculados coas obras obxecto deste programa. Cada estudante realizará unha exposición na aula sobre un tema acordado co profesor.
Eventos científicos	Eventualmente o alumnado poderá acudir a conferencias, recitais, mesa redondas, proxeccións de filmes, seminarios literarios, representacións teatrais, etc. e deberá realizar un breve resumo por escrito desta actividade.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Actividades introdutorias	Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma Moovi ou outras.
Lección maxistral	Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma Moovi ou outras. O método docente, ademais, será o do diálogo e o alumnado poderá formular cantas dúbidas lle suxira o discurso da materia.
Traballo tutelado	Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma Moovi ou outras. Ademais, os traballos serán expostos e discutidos na aula e estarán á disposición do alumnado para a súa consulta posterior e para formar parte do material de estudo.
Eventos científicos	Eventualmente, o alumnado será convidado a participar en sesións de conferencias, debates, proxeccións, congresos, xornadas de estudos, que serán avaliados polo profesor en función do seu interese e relación cos contidos da materia.
Tests	Description
Exame de preguntas de desenvolvemento	Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma Moovi ou outras. O alumnado contará cunha entrevista programada ao final do exercicio para coñecer pormenorizadamente o resultado do seu esforzo.

Avaliación

Description	Qualification	Evaluated Competences
Actividades introdutorias	5	CB1 CB2 CB5
Lección maxistral	30	CB1 CB2 CB5
Traballo tutelado	15	CB1 CB2 CB5
Eventos científicos	20	CB1 CB2 CB5

Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame sobre contidos que o alumnado ha responder de xeito disertativo. O alumnado semipresencial ha de comparecer para a realización desta proba (ou probas), que será programada de xeito oficial e anunciada con antelación pola Facultade. A proba consistirá nunha disertación escrita sobre un ou varios dos temas do programa así como no comentario (análise e interpretación) de un ou varios textos dos estudados no programa. A proba do mes de xullo será semellante á do mes de xuño.	30	CB1 CB2 CB5
---------------------------------------	---	----	-------------------

---

Other comments on the Evaluation

O alumnado semipresencial ha de comparecer de xeito presencial, ou telematicamente de ser necesario, para a realización desta proba. A proba consistirá nunha disertación manuscrita sobre un ou varios dos temas do programa así como no comentario (análise e interpretación) de un ou varios textos dos estudados no programa.

No caso de que a docencia presencial non estiver permitida, por razóns sanitarias ou doutro índole, o total das recensións presentadas substituirá as porcentaxes de lección maxistral (30%) e de traballo tutelado (15%) e mesmo, se for o caso, de eventos científicos (20%), pasando, pois, a constituír o 65% do valor final da materia.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Ansede, Alberte, Cesáreo Sánchez Iglesias, Xosé María Álvarez Cáccamo, and Asociación Socio-Pedagóxi, **Historia Da Literatura Galega.**, Tomos 33 e 34,, Asociación Socio-Pedagóxica Galega, 1996

Carballo Calero, Ricardo, **Historia Da Literatura Galega Contemporánea**, Galaxia, 1981

Frenzel, Elisabeth, **Diccionario de Motivos de La Literatura Universal**, Gredos, 1980

Complementary Bibliography

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Análise das obras centrais da literatura galega durante o franquismo/V01G400V01924

Subjects that it is recommended to have taken before

Obras principais das literaturas galega e lusófona/V01G400V01304

Plan de Continxencias

Description

No caso de que a docencia presencial non estiver permitida, por razóns sanitarias ou doutro índole, levarase a cabo unha secuencia repetida de Lectura-Debate-Recensión para cada unha das obras presentes no programa, como xa se especificou no apartado 7. Quere dicirse que o alumnado deberá ler cada unha das obras e asistir, posteriormente, a un debate por medios telemáticos sobre esa obra para, finalmente, escribir unha recensión de 2000 palabras sobre esa obra. A recensión deberá ser totalmente persoal e orixinal e no caso de que se detecte plaxio total ou parcial a nota resultante non será outra que 0 (cero).

IDENTIFYING DATA**Análise das obras centrais da literatura galega durante o franquismo**

Subject	Análise das obras centrais da literatura galega durante o franquismo			
Code	V01G400V01924			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Galego			
Department	Filoloxía galega e latina			
Coordinator	Angueira Viturro, Anxo			
Lecturers	Angueira Viturro, Anxo Monteagudo Alonso, Antía			
E-mail	angueira@uvigo.es			
Web				
General description	Historia crítica da literatura galega entre 1936 e 1975.			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
CE7	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da teoría e crítica literaria.
CE16	Coñecemento da historia dos países da Península Ibérica.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Abranguer os fundamentos teóricos e aplicados que ofrecen os diferentes paradigmas da teoría literaria, así como sintetizar, relacionar e describir a tradición literaria galega nos seus distintos ámbitos culturais e sociais, períodos, xéneros e movementos.	CB2 CG1 CE3 CT2
	CB5 CG2 CE6 CT8
	CG5 CE7 CT10
	CG7 CE16 CT11
Comprender a historia das ideas estéticas que subxace á evolución das tradicións literarias.	CB1 CG1 CE3 CT9
	CB2 CG5 CE7
	CB5 CE16

Valorar a construción do sistema literario galego como un produto da nosa historia e da nosa singularidade en tanto que pobo peculiar.

CG5 CE16 CT2
CT3
CT8
CT9
CT10
CT12

Coñecer a fondo a tradición literaria galega do século XX.

CB1 CG1 CE3 CT2
CB2 CG7 CE6 CT3
CB5 CE7 CT6
CE16 CT11

Contidos

Topic

A posguerra. Literatura do exilio.	Núcleos literarios do exilio americano. A importancia literaria do exilio. A posguerra e a recuperación literaria en Galicia. Luís Pimentel. Luís Seoane. Outros autores.
Os conflitos xeneracionais, estéticos e literarios dos anos cincuenta e sesenta. A xeración de 1936	A obra de Álvaro Cunqueiro. A obra de Blanco Amor. A obra de Celso Emilio Ferreiro. Outros autores.
A ruptura da xeración das Festas Minervais. A nova narrativa. Novas tendencias poéticas.	A obra de Méndez Ferrín. A obra de Uxío Novoneyra. A obra de Xohana Torres. Outros autores.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	32	36	68
Traballo tutelado	13	36	49
Resolución de problemas	3	30	33

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	O desenvolvemento da aula farase a partir de explicacións sobre cada tema nas que se vaian introducindo tamén os textos pertinentes. Algunhas sesións desta materia realizaranse a través de docencia virtual síncrona. O alumnado semipresencial deberá asistir a sesións de titoría, que se celebrarán a razón de unha por mes, aproximadamente. Ademais, disporán en Moovi de cuestionarios, apuntamentos, presentacións gráficas e vídeos e outro material diverso.
Traballo tutelado	Serán necesarios ás veces para completar as explicacións da aula. O alumnado semipresencial deberá realizar os mesmos traballos presentándoos por escrito, via correo electrónico ou segundo acorde cos profesores.
Resolución de problemas	Na aula faremos lecturas e comentarios dos textos máis salientables, aos que se lle dedicará a última parte de cada unha das sesións, que o alumnado deberá completar con outras lecturas e comentarios suxeridos.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Resolución de problemas	O alumno, sexa presencial ou semipresencial, disporá de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma Moovi.
Traballo tutelado	O alumno, sexa presencial ou semipresencial, disporá de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma Moovi.

Avaliación

Description	Qualification	Evaluated Competences
-------------	---------------	-----------------------

Lección maxistral	Os contidos desenvolvidos ó longo do cuadrimestre avaliaranse mediante un exame ó final do mesmo na data oficial da Facultade. O alumnado semipresencial está obrigado a realizar estas probas de xeito presencial nesta mesma data.	70	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG5 CG7	CE3 CE6 CE7 CE16	CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
Traballo tutelado	O discente preparará en grupo ou en solitario comentarios de texto e informacións concisas para seren expostas na aula. O alumnado semipresencial está obrigado a realizar estas probas vía telemática no prazo que se fixe.	15	CB5	CG1 CG2 CG5 CG7	CE3	CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
Resolución de problemas	As lecturas e comentarios realizados na aula, así como todas as lecturas que se vaian propondo, serán obxecto de avaliación. O alumnado semipresencial está obrigado a realizar estas probas de xeito presencial no día e hora que se fixe.	15				CT2 CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12

Other comments on the Evaluation

O alumnado, tanto presencial como non presencial, que se presente á "segunda edición de actas" realizará unha proba por escrito (na data oficial, segundo o calendario da FFT) con contidos pertencentes a todo o temario, incluíndo:

1.- recoñecemento de textos, 2.- comentario de textos, 3.- preguntas curtas de resposta curta e 4.- preguntas longas para desenvolver.

En función do desenvolvemento do curso e da actividade desenvolvida por cada un dos discentes algún(s) destes apartados pode(n) non ser necesario(s).

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Figueroa, Antón, **Ideoloxía e autonomía no campo literario galego**, Laiovento, 2010

Méndez Ferrín, Xosé Luís, **De Pondal a Novoneyra**, Xerais, 1984

Complementary Bibliography

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Análise das obras centrais do período Nós/V01G400V01923

Literatura dos 'Séculos Escuros' e do século XIX/V01G400V01922

Plan de Continxencias

Description

Mantéñense metodoloxías, contidos, avaliación e titorías na docencia realizada a través das ferramentas proporcionadas pola Universidade de Vigo (aulas e despachos virtuais, correo electrónico e Moovi).

Na modalidade mixta, na que unha parte do estudantado permanecerá na clase, seguindo o resto do estudantado as clases dun modo preferentemente síncrono ou asíncrono dependendo da ferramenta que mellor se adapte a cada unha, as metodoloxías, a atención personalizada e a avaliación serán as mesmas que as da modalidade presencial, adaptando os grupos e quendas para cumprir coa normativa sanitaria.

IDENTIFYING DATA				
Literatura española medieval				
Subject	Literatura española medieval			
Code	V01G400V01931			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinator	Chas Aguión, Antonio			
Lecturers	Chas Aguión, Antonio			
E-mail	achas@uvigo.es			
Web				
General description				

Competencias	
Code	
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
CE9	Coñecemento de retórica e estilística.
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe	
Learning outcomes	Competences
Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ao seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	CB1
Que o estudantado demostrase posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e adóitase atopar a un nivel que, aínda que se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.	CB2
Que o estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	CB5
Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.	CG1
Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.	CG2
Capacidade do estudantado para comprender interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.	CG5
Coñecemento dos métodos básicos do estudo e análise lingüística e literaria.	CG7
Coñecemento da literatura española do período correspondente á Idade Media.	CE3

Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria relativos á literatura medieval española.	CE6
Coñecementos de retórica e estilística aplicados á literatura española da Idade Media.	CE9
Comunicación oral e escrita na lingua materna.	CT6
Capacidade de xestionar a información.	CT6
Habilidade para traballar de forma autónoma.	CT8
Capacidade crítica e de autocrítica.	CT9
Capacidade de análise e síntese.	CT10
Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala adecuadamente.	CT11
Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.	CT12

Contidos

Topic

1. Marco histórico e cultural	1.1. Contexto 1.2. Vías de transmisión da obra medieval 1.3. Problemas, fontes e bibliografía xeral para o estudo da literatura española medieval
2. A poesía na Idade Media	2.1. Lírica tradicional. 2.2. Épica, haxiografía e debates. 2.3. Mester de clerecía. 2.4. A cuaderna vía no século XIV. O Libro de Bo Amor. 2.5. Poesía de cancionero.
3. A prosa na Idade Media	3.1. Orixes, século XIII (literatura gnómica, exemplarios e traducións. Alfonso X) 3.2. A prosa no século XIV (literatura exemplar, prosa didáctica) 3.3. A heteroxeneidade da prosa no século XV (didáctica, epistolar, histórica, libros de viaxes e prosa de ficción) 3.4. A Celestina
4. O teatro na Idade Media	4.1. Teatralidad e parateatralidad 4.2. Teatro relixioso 4.3. Espectáculos cortesáns e teatro.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introdutorias	4	2	6
Lección maxistral	20	8	28
Eventos científicos	2	4	6
Traballo tutelado	14	0	14
Seminario	6	8	14
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	42	44
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	38	38

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introdutorias	Nas primeiras horas de docencia presencial das dúas partes está prevista unha sesión informativa a todo o alumnado, anticipando e aclarando as cuestións relativas ao desenvolvemento do curso. Así mesmo, serán utilizadas estas horas para a explicación da metodoloxía que se seguirá nas clases prácticas, especialmente no relativo ás tarefas, lecturas de obras medievais recomendadas e traballos de aula.
Lección maxistral	Nas clases teóricas presentarei ao alumnado cada un dos temas de maneira organizada, proporcionándolle a bibliografía precisa. No caso do réxime semipresencial o alumnado disporá da información fornecida polo profesor a través das titorías, tanto presenciais como a través do correo electrónico, así como o material fornecido na plataforma de teledocencia.

Eventos científicos	Está prevista a visita dun/a especialista na materia que pronunciará unha conferencia, en horas presenciais, sobre un dos contidos do programa, e sobre o que o alumnado, tanto presencial como non presencial, terá que facer un traballo. Para ese efecto, o alumnado semipresencial tamén disporá dos materiais precisos para desenrolo desta actividade.
Traballo tutelado	Complemento das sesións maxistras, nas horas prácticas serán expostos os conceptos teóricos a un grupo máis reducido do alumnado. O alumnado semipresencial tamén disporá dos materiais precisos (sexo a través da plataforma de ensino virtual ou por correo electrónico) para avanzar en cada unidade temática.
Seminario	Horas de asistencia obrigatoria para todo o alumnado, fixadas no horario oficial, nas que se aclararán cuestións e se resolverán dúbidas previas ao exame ou á resolución de traballos, especialmente os relativos á práctica do comentario literario de textos. O alumnado de réxime semipresencial cumprirá coas esixencias deste tipo de matrícula en canto ao número de titorías obrigatorias, dúas polo menos, ademais doutras que se acorde co profesorado.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Actividades introductorias	Tanto nas horas dedicadas ás actividades introductorias como nas que, ao longo do curso, asigno ás titorías en grupo, exporei ao alumnado aspectos relativos á metodoloxía da materia e ao seguimento da mesma. Así mesmo, procurarei levar un seguimento individualizado de cada estudante, expondo os principios metodolóxicos que rexerá a análise do texto literario, así como os fundamentos da avaliación. Para realizar este seguimento personalizado, cada estudante terá asignadas as horas de contacto co profesor, de carácter obrigatorio, ademais daquelas optativas que poida precisar.
Seminario	Nas horas asignadas ás titorías en grupo, en horario presencial, exporei ao alumnado aspectos relativos á metodoloxía da materia e ao seguimento da mesma. Así mesmo, procurarei levar un seguimento individualizado de cada estudante, expondo os principios metodolóxicos que ha de rexer a análise do texto literario, así como os fundamentos da avaliación. Para realizar este seguimento personalizado, cada estudante terá asignadas as horas de contacto co profesor, de carácter obrigatorio, ademais daquelas *optativas que poida precisar. O alumnado semipresencial haberá de cumprir co mínimo de asistencia obrigatoria a titorías, fixadas pola coordinación de grao para este segundo cuatrimestre, ademais da posibilidade de asistir ás titorías que concerte comigo, de carácter potestativo.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences
Seminario	O seguimento e a presentación de comentarios (parciais ou totais) de textos literarios entregados en clase, así como a resolución de dúbidas prácticas sobre os contidos da materia, serán avaliados tras a realización das titorías. Todo o alumnado matriculado na materia haberá de ter polo menos unha titoría en data convida co profesor.	10	CB1 CG1 CE3 CT6 CB2 CG2 CE6 CT8 CB5 CG5 CE9 CT9 CG7 CT10 CT11 CT12
Exame de preguntas de desenvolvemento	A proba escrita ao remate do cuatrimestre é obrigatoria para todo o alumnado, que terá que superala para aprobar a materia. Consistirá en: 1) elaboración dun comentario literario completo, de acordo co esquema exposto polo docente, dalgunha das obras analizadas nas sesións presenciais (no caso de alumnado que siga a avaliación continua) ou de calquera das lecturas obrigatorias do programa (para quen opte por avaliación única). 2) unha ou varias cuestións de carácter práctico acerca de aspectos que o alumnado terá que contemplar sobre un texto literario (análisis métrico, retórico, etc.).	70	CB1 CG1 CE3 CT6 CB2 CG2 CE6 CT8 CB5 CG5 CE9 CT9 CG7 CT10 CT11 CT12
Resolución de problemas e/ou exercicios	Nas clases prácticas o alumnado ha de realizar probas obrigatorias consistentes na aplicación de coñecementos sobre un texto literario, ben sexa de contido (para verificar a correcta comprensión das obras de lectura obrigatoria), como de diferentes aspectos expostos nas clases teóricas: métrica, retórica, etc. Terase en conta non só a correcta realización, senón tamén a corrección lingüística e a exposición oral. Será obrigatorio para o alumnado que opte pola avaliación continua ter realizado polo menos dous exercicios deste tipo ao longo do cuatrimestre.	20	CB1 CG1 CE3 CT6 CB2 CG2 CE6 CT8 CB5 CG5 CE9 CT9 CG7 CT10 CT11 CT12

Other comments on the Evaluation

Para a primeira edición de actas o alumnado ten dereito a elixir entre avaliación continua ou avaliación única, e a cualificación final, así como a tipoloxía das probas, resultará da aplicación do arriba exposto: así, na avaliación única, o exame, que será diferente e dará conta de todo o temario oficial, equivalerá ao 100% da cualificación. Terá lugar en data fixada pola Xunta de Facultade. Pola contra, para a segunda edición das actas (mes de xullo, en data oficial fixada pola Xunta de Facultade), así como para as posteriores convocatorias extraordinarias, tan só haberá a posibilidade de avaliación única, a través dun exame que combinará probas prácticas (especialmente comentarios literarios de textos extraídos das lecturas obrigatorias) e preguntas mais breves de carácter teórico ou de aplicación práctica.

Lémbrese a importancia, tanto para o exame escrito (proba de desenvolvemento e proba práctica en torno ao comentario literario de textos) como para a entrega dos traballos nas horas prácticas, da corrección lingüística. Así mesmo, a copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de proba levará a cualificación cun cero. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá das responsabilidades derivadas neste aspecto.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Gómez Redondo, F., **Historia de la métrica medieval castellana**, Cilengua, 2016

Gómez Redondo, F., **Historia de la poesía medieval castellana I**, Cátedra, 2020

Lacarra, Mª J. y J. M. Cacho Blecua, **Historia de la literatura española. 1. Entre la oralidad y la escritura. La Edad Media**, Crítica, 2012

Rodríguez Cacho, Lina, **Manual de historia de la literatura española**, Castalia, 2016

Complementary Bibliography

González, Déborah y Helena Bermúdez, **Humanidades digitales : miradas hacia la Edad Media**, De Gruyter, 2019

Recomendacións

Plan de Continxencias

Description

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dunha maneira mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET.

Nesa situación, e no que respecta a esta materia, manteríanse as metodoloxías, contidos, avaliación e titorías expostas nos correspondentes apartados desta guía, coa excepción de que se realizarán coas ferramentas proporcionadas pola Universidade de Vigo (aulas e despachos virtuais, correo electrónico e Moovi).

Por outra banda, e no caso de que fora precisa a adaptación da docencia á modalidade mixta, na que unha parte do estudiantado permanecerá na clase, seguindo o resto do estudiantado as clases dun modo preferentemente síncrono ou asíncrono dependendo da ferramenta que mellor se adapte a cada unha, as metodoloxías, a atención personalizada e a avaliación serán as mesmas que as da modalidade presencial, adaptando os grupos e quendas para cumprir coa normativa sanitaria.

IDENTIFYING DATA**Literatura española do século XVI**

Subject	Literatura española do século XVI			
Code	V01G400V01932			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinator	Candelas Colodrón, Manuel Angel			
Lecturers	Candelas Colodrón, Manuel Angel			
E-mail	mcande@uvigo.es			
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
General description	Estudo das principais obras da literatura española do século XVI.			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
CE9	Coñecemento de retórica e estilística.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences			
Coñecemento dos principais fitos da literatura escrita en lingua española, con especial atención aos contextos socioculturais en que se producen.	CB1	CG1	CE3	CT2
	CB2	CG2	CE6	CT6
	CB5	CG5	CE9	CT8
		CG7		CT9
				CT10
				CT11
				CT12

Contidos

Topic	
1. Panorama histórico cultural do século XVI.	1.1. Feitos históricos relevantes. 1.2. Sociedade e economía do século XVI. 1.3. Ideoloxía e cultura do século XVI.

2. Consideracións xerais.	2.1. O Humanismo. 2.2. O renacemento. 2.3. A reforma relixiosa. 2.4. A influencia da literatura italiana: Petrarca, Boccaccio.
3. A poesía do século XVI.	2.1. A poesía castelá/ A poesía italianizante. A poesía tradicional. Romancero. O Cancionero. 2.2. Garcilaso de la Vega. 2.3. Frei Luís de León. 2.4. Fernando de Herrera e outros poetas do século XVI.
4. A ficción narrativa do século XVI	4.1 As modalidades narrativas: as novelle, libros de cabalaría, libros de pastores, libros bizantinos, libros picarescos. 4.2. O Lazarillo. O relato picaresco. 4.3. Cervantes.
5. A prosa de ideas. Diálogos renacentistas. Misceláneas. A prosa epistolar.	5.1. O Diálogo da lingua. Juan de Valdés. 5.2. Diálogo de Mercurio e Carón. Diálogo das cousas acaecidas en Roma. Alfonso de Valdés.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	1	2	3
Lección maxistral	20	0	20
Resolución de problemas	16	66	82
Seminario	6	24	30
Resolución de problemas e/ou exercicios	5	10	15

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	O día de comezo de curso explicaranse os pormenores nunha sesión dunha hora de duración.
Lección maxistral	Todos os temas terán unha exposición maxistral, de carácter xeral.
Resolución de problemas	Boa parte do curso dedicarase ao comentario e análise de textos literarios, de forma particular dos poemas de Garcilaso ou de frei Luís de León.
Seminario	Cunha periodicidade bisemanal, tratarei de pór en cuestión boa parte do desenvolvemento do curso, con consultas sobre o coñecemento e a capacidade crítica do alumnado.

Atención personalizada

Methodologies Description

Seminario	Con carácter mensual, haberá unha reunión co alumnado para comprobar o grao de transmisión dos coñecementos e da información proporcionada.
-----------	---

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated	Competences
Resolución de problemas	Un comentario e análise de texto. Escrito.	20	CB1 CB2 CB5	CG5 CG7 CE3 CE6 CE9 CT2 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
Resolución de problemas e/ou exercicios	1. Un comentario e análise de texto. 2. Unha pregunta teórica sobre algún apartado do programa.	80	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG5 CG7 CE3 CE6 CE9 CT2 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12

Other comments on the Evaluation

O exame final coincidirá co segundo dos exercicios. O que non fixo o primeiro exercicio deberá facelo nese momento.

Para a semipresencialidade, o alumno/a deberá porse en contacto co profesor para programar a avaliación. Esta consistirá basicamente en comentarios de textos (polo menos tres) e nun traballo orixinal de polo menos 30 folios (espazo simple, letra tipo Garamond 12) sobre un apartado concreto do programa.

Para a convocatoria de xullo o exame final terá a mesma estrutura. Non hai recuperacións parciais.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Literatura española do século XVII/V01G400V01933

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Literatura española do século XVII/V01G400V01933

Subjects that it is recommended to have taken before

Latín e literatura grecolatina/V01G400V01403

Historia e historiografía da lingua española/V01G400V01911

Literatura española medieval/V01G400V01931

Literatura medieval galego-portuguesa/V01G400V01921

Other comments

«A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un 0 nesa proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá ao estudantado da súa responsabilidade neste aspecto»

Plan de Continxencias

Description

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada polo COVID-19, a Universidade de Vigo establece unha planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou parcialmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun modo máis áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes.

=== ADAPTACIÓN DAS METODOLOXÍAS ===

Aumentaranse os traballos individuais en forma de comentario e análise de textos literarios, de forma particular dos poemas de Garcilaso ou de frei Luís de León. Diminuirán (en algo) as clases virtuais, pero tentarase, en todo momento, manter as metodoloxías co concurso da clase virtual.

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

As Probas mantéñense: modifícase a maneira de realizar o exame vía online, a través da plataforma Moovi, coa entrega do exercicio no período requirido, escrito a man e enviado a través do formato foto por correo electrónico.

IDENTIFYING DATA**Literatura española do século XVII**

Subject	Literatura española do século XVII			
Code	V01G400V01933			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinator	Montero Reguera, José Francisco			
Lecturers	Montero Reguera, José Francisco			
E-mail	jmontero@uvigo.es			
Web	http://uvigo.academia.edu/Jos%C3%A9Montero			
General description	Estudo, desde unha perspectiva histórica e filolóxica, dos principais autores e textos da literatura española do século XVII.			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
CE9	Coñecemento de retórica e estilística.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences			
Coñecemento dos principais fitos da literatura escrita en lingua española durante o século XVII, con atención especial aos contextos socioculturais en que se producen.	CB1	CG1	CE3	CT2
	CB2	CG2	CE6	CT6
	CB5	CG5	CE9	CT8
		CG7		CT9
				CT10
				CT11
				CT12

Contidos

Topic

1.- Ao redor de 1600: unha república literaria en ebulición. Introducción xeral.	2.1.- Un teatro en evolución
2.- Os novos rumbos do teatro: un vello e novo arte de facer comedias.	2.2.- A festa teatral.
3.- A ficción en prosa: entre tradición e modernidade.	2.3.- O teatro breve.
4.- A poesía: unha visión de conxunto.	2.4.- O auxe da Comedia Nueva
	2.5.- Interrelacións xenéricas
	3.1.- A revolución do Guzmán de Alfarache.
	3.2.- Unha literatura para entreter
	3.3.- A novela curta.
	4.1.- As novas canles métricas.
	4.2.- A revolución gongorina.
	4.3.- Selección de autores e textos

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	2	0	2
Lección maxistral	25	0	25
Traballo tutelado	11	0	11
Resolución de problemas	6	82	88
Eventos científicos	2	0	2
Traballo	2	20	22

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Planificación e entrega de materiais complementarios que se desenvolverán con pormenor ao longo das clases.
Lección maxistral	Exposición sistemática e organizada dos contidos do curso polo profesor da materia.
Traballo tutelado	Resumos breves (dous, tres páxinas) desenvolvidos ou en forma de esquema, segundo os casos, de artigos relacionados cos contidos da materia, a razón de dúas ou tres por cada unidade temática, até un máximo de 10 resumos). No seu momento indicaranse datas de entrega.
Resolución de problemas	Controis de lecturas obrigatorias; indicárase oportunamente a data de cada control.
Eventos científicos	Está prevista a asistencia dalgún especialista nos contidos do curso que impartirá unha conferencia ou charla ao alumnado da materia.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Actividades introductorias	Atenderase persoalmente a todo o alumnado que o solicite en horario de titorías ou por cita previa acordada previamente por correo electrónico.
Lección maxistral	Atenderase persoalmente a todo o alumnado que o solicite en horario de titorías ou por cita previa acordada previamente por correo electrónico.
Traballo tutelado	Atenderase persoalmente a todo o alumnado que o solicite en horario de titorías ou por cita previa acordada previamente por correo electrónico.
Resolución de problemas	Atenderase persoalmente a todo o alumnado que o solicite en horario de titorías ou por cita previa acordada previamente por correo electrónico.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences			
Traballo tutelado	Entrega de resumos (4)	45	CB1	CG1	CE3	CT2
			CB2	CG2	CE6	CT6
			CB5	CG5	CE9	CT8
				CG7		CT9
					CT10	
					CT11	
					CT12	
Resolución de problemas	Control de lecturas obrigatorias (3)	45	CB1	CG1	CE3	CT2
			CB2	CG2	CE6	CT6
			CB5	CG5	CE9	CT8
				CG7		CT9
						CT10
						CT11
				CT12		

Traballo	Traballo e atención en clase	10	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG5 CG7	CE3 CE6 CE9	CT2 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
----------	------------------------------	----	-------------------	--------------------------	-------------------	--

Other comments on the Evaluation

Seguirase o procedemento de avaliación continua na primeira edición de actas (maio). Con todo, se algún alumno decide non seguilo, deberá indicalo expresamente na primeira semana de clase. Neste caso, débese presentar a exame de avaliación única que se realizará sobre o temario da materia na data establecida polo Decanato da Facultade de Filoloxía e Tradución de Vigo. Resto de edición de actas: avaliación única. O alumnado semipresencial seguirá este mesmo método; o 10% da avaliación correspondente á traballo e atención en clase substituirase por un máximo de tres seminarios en horario e data que se acordarán no seu momento.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Blecua, José Manuel, ed., **Poesía de la Edad de Oro II: Barroco**, Castalia,

Calderón de la Barca, Pedro, **El alcalde de Zalamea**, Castalia Didáctica,

Cervantes, Miguel de, **Entremeses**, BCRAE,

Cervantes, Miguel de, **Novelas ejemplares**, Penguin Books,

Cervantes, Miguel de, **Don Quijote de la Mancha**, BCRAE,

Lope de Vega, **Arte nuevo de hacer comedias**, Castalia / Cátedra / CSIC,

Lope de Vega, **El caballero de Olmedo**, Catedra,

Ruiz de Alarcón, Juan, **La verdad sospechosa**, BCRAE,

Rico, Francisco, dir., **Historia y crítica de la literatura española**, Crítica,

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Literatura española dos séculos XVIII-XIX/V01G400V01934

Subjects that it is recommended to have taken before

Literatura española do século XVI/V01G400V01932

Other comments

Recoméndase pulcritude na expresión oral e escrita.

Manterase o contacto co alumnado por medio do correo electrónico. En caso de necesidade (ver plan de continxencias) utilizarase a plataforma MOOVI.

Plan de Continxencias

Description

En caso de crise sanitaria, de acordo co establecido no Consello de Goberno da Universidade de Vigo do 12/06/2020 e na Instrución 3/2020 do Vicerreitorado de Ordenación Académica e Profesorado de data 17/06/2020, establecerase unha docencia alternativa de dous tipos: mixta e non presencial.

Na modalidade mixta, na que unha parte do estudiantado permanecerá presencialmente en clase e a outra a seguirá dun modo preferentemente síncrono ou asíncrono, en función da ferramenta que mellor se adapte a cada unha delas (correo electrónico, MOOVI, Campus Remoto da Universidade de Vigo), as metodoloxías, a atención personalizada e a avaliación serán as mesmas que as da modalidade presencial, adaptando os grupos e quendas para cumprir coa normativa sanitaria.

Na modalidade non presencial, as clases e tutorías realizaranse de maneira presencial en liña (a través do Campus Remoto da Universidade de Vigo) e a entrega e avaliación das probas establecidas efectuarase a través das ferramentas proporcionadas pola propia universidade, singularmente MOOVI, correo electrónico e Campus Remoto.

IDENTIFYING DATA**Literatura española dos séculos XVIII-XIX**

Subject	Literatura española dos séculos XVIII-XIX			
Code	V01G400V01934			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Galego			
Department	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinator	Ribao Pereira, Montserrat			
Lecturers	Ribao Pereira, Montserrat			
E-mail	ribao@uvigo.es			
Web				
General description	Estudo das principais estéticas, autores e obras da literatura española dos séculos XVIII e XIX, con especial atención á análise dos textos.			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
CG7	Coñecer os métodos básicos do estudo e análise lingüísticos e literarias.
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
CE9	Coñecemento de retórica e estilística.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences			
Planificar, estruturar e desenvolver ensaios escritos e presentacións orais en español formulando hipótese cunha metodoloxía apropiada para transmitir ideas eficaces, de acordo coas convencións académicas, e argumentando os razoamentos expostos	CB1	CG1	CE3	CT2
	CB2	CG2	CE6	CT5
	CB5	CG5	CE9	CT8
		CG7		CT10
			CT11	
			CT12	
Formular razoamentos críticos no ámbito do estudo literario co fin de adquirir métodos sólidos de análises, que transcendan a simple aproximación intuitiva aos textos obxecto de estudo.	CB1	CG1	CE3	CT2
	CB2	CG2	CE6	CT5
	CB5	CG5	CE9	CT8
		CG7		CT10
				CT11
			CT12	

Mostrar sensibilidade cara ás achegas feitas polas mulleres á literatura e á cultura española, nos seus diferentes ámbitos xeográficos e culturais. Entender as funcións do canon, a súa formación e os seus axentes, e valorar as exclusións que xera.	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG5 CG7	CE3 CE6 CE9	CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12
Que o alumnado teña a capacidade de reunir e interpretar os datos relevantes dos estudos literarios para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre os temas destacados de índole social, científica ou ética.	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG5 CG7	CE3 CE6 CE9	CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12
Que as/os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG5 CG7	CE3 CE6 CE9	CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12
Que o alumnado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG5 CG7	CE3 CE6 CE9	CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12
Identificar, comprender e apreciar as principais contribucións da literatura española dos séculos XVIII e XIX, así como os parámetros estéticos vixentes en ambos os séculos e os posicionamentos teóricos e prácticos correspondentes.			CE3 CE6 CE9	CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12

Contidos

Topic

1.Século XVIII	1.1.Barroquismo. Ilustración. Neoclasicismo. Rococó. Prerromanticismo. 1.2.Poesía. 1.3.Prosa. Feijoo. Jovellanos. Cadalso. 1.4.Teatro. Moratín. García de la Huerta. Ramón de la Cruz.
2.Século XIX	2.1.Romanticismo. Realismo. Naturalismo 2.2.Teatro romántico. Duque de Rivas. Zorrilla. Alta comedia. Teatro realista. 2.3.Poesía. Rivas. Espronceda. Bécquer. Rosalía. 2.4.Prosa costumbrista. Periodismo. 2.5.Novela histórica romántica. Novela realista. O conto. Pardo Bazán. Clarín. Galdós.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	7	0	7
Resolución de problemas	4	46	50
Lección maxistral	30	30	60
Seminario	4	0	4
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	26	29

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Traballo tutelado	O alumnado desenvolve exercicios na aula baixa as directrices e supervisión do docente. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do alumnado, como os controis de lectura
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan exercicios relacionados co comentario de textos e análises das obras de lectura obrigatoria. O alumnado debe desenvolver a reflexión literaria de forma autónoma.
Lección maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo alumnado.

Seminario	Entrevista que o alumnado mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvo de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe. De asistencia obrigada para o alumnado semipresencial.
-----------	---

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Nas horas de titoría alumnas e alumnos poderán consultar, de maneira personalizada, calquera dúbida que teñan, tanto sobre os contidos da materia como sobre as diferentes cuestións relativas ao desenvolvemento dos traballos. Os traballos realizados na aula e os exercicios resoltos na mesma contarán tamén, en todo momento, con esta atención personalizada. A atención por correo electrónico levará a cabo NAS MESMAS HORAS das titorías presenciais.
Resolución de problemas	Nas horas de titoría alumnas e alumnos poderán consultar, de maneira personalizada, calquera dúbida que teñan, tanto sobre os contidos da materia como sobre as diferentes cuestións relativas ao desenvolvemento dos traballos. Os traballos realizados na aula e os exercicios resoltos na mesma contarán tamén, en todo momento, con esta atención personalizada. A atención por correo electrónico levará a cabo NAS MESMAS HORAS das titorías presenciais.
Lección maxistral	Nas sesións presenciais alumnas e alumnos poderán consultar, de maneira personalizada, calquera dúbida que teñan, tanto sobre os contidos da materia como sobre as diferentes cuestións relativas ao desenvolvemento dos traballos. A atención por correo electrónico levará a cabo NAS MESMAS HORAS das titorías presenciais.
Seminario	Nas horas de titoría en grupo alumnas e alumnos poderán consultar, de maneira personalizada, calquera dúbida que teñan, tanto sobre os contidos da materia como sobre as diferentes cuestións relativas ao desenvolvemento dos traballos. A atención por correo electrónico levará a cabo NAS MESMAS HORAS das titorías presenciais.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated	Competences
Traballo tutelado	Comentarios de texto.	20	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG5 CG7 CE3 CE6 CE9 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12
Exame de preguntas de desenvolvemento	Preguntas teóricas ou a partir de textos que demostren a asimilación específica de contidos, a capacidade de síntese e a comprensión global dos movementos estéticos que se abordan na materia.	80	CB1 CB2 CB5	CG1 CG2 CG5 CG7 CE3 CE6 CE9 CT2 CT5 CT8 CT10 CT11 CT12

Other comments on the Evaluation

Alumnado presencial:

- Para optar á avaliación continuada será necesario asistir regularmente a clase. Quen falte catro ou máis días ás sesións presenciais deberá optar obrigatoriamente polo modo de avaliación única.
- Para ter dereito á avaliación continuada o alumnado debe realizar, obrigatoriamente, as actividades sobre cada tema que se proporcionarán en MOOVI e entregalas no prazo acordado, tamén a través da plataforma correspondente. Quere isto dicir que o alumnado que non entregue as actividades nas datas marcadas deberá presentarse, obrigatoriamente, á avaliación única.
- A nota resultante da avaliación continuada será a suma de ata un 80% do total polas actividades entregadas e ata un 20% do total pola proba de comentarios de texto.
- A avaliación única consiste nunha proba global sobre a totalidade da materia do programa, nas datas fixadas pola Facultade.
- As datas para a realización das actividades e dos comentarios de texto da avaliación continuada facilitaranse ao alumnado ao comezo das clases.
- Quen non supere a materia na primeira oportunidade (avaliación continuada e única) deberá realizar unha proba global na que será avaliado da totalidade da materia
- A data do exame para a avaliación única de maio e de xuño será a que fixe a Facultade.
- A data do exame da convocatoria de xuño/xullo (100% da cualificación en tódolos casos) será a que fixe a Facultade.
- En calquera caso, para superar a materia é imprescindible demostrar corrección lingüística e ortográfica. Non

aprobará quen escriba con faltas de ortografía e/ou acentuación. Tampouco aprobará quen incorra en plaxio.

Alumnado semipresencial:

- Para optar á avaliación continuada é obrigatorio asistir á presentación da materia, o primeiro día de clase, e ás dúas sesións de titoría, cuxa data se comunicará a través de MOOVI ao comezo do curso. Quere isto dicir que quen non asista á sesión de presentación e ás titorías deberá optar pola avaliación única.
- Para ter dereito á avaliación continuada o alumnado debe realizar, obrigatoriamente, as actividades sobre cada tema que se proporcionarán en MOOVI ou a través doutras plataformas e entregalas no prazo acordado, tamén a través da plataforma correspondente. Quere isto dicir que o alumnado que non entregue as actividades nas datas marcadas deberá presentarse, obrigatoriamente, á avaliación única.
- A nota resultante da avaliación continuada será a suma de ata un 80% do total polas actividades entregadas e ata un 20% do total pola proba de comentarios de texto.
- A avaliación única consiste nunha proba global sobre a totalidade da materia do programa, nas datas fixadas pola Facultade.
- As datas para a realización das actividades e dos comentarios de texto da avaliación continuada facilitaranse ao alumnado ao comezo das clases.
- Quen non supere a materia na primeira oportunidade (avaliación continuada e única) deberá realizar unha proba global na que será avaliado da totalidade da materia
- A data do exame para a avaliación única de maio e de xuño será a que fixe a Facultade.
- A data do exame da convocatoria de xuño/xullo (100% da cualificación en tódolos casos) será a que fixe a Facultade.
- En calquera caso, para superar a materia é imprescindible demostrar corrección lingüística e ortográfica. Non aprobará quen escriba con faltas de ortografía e/ou acentuación. Tampouco aprobará quen incorra en plaxio

Para o seguimento da materia é imprescindible que o alumnado acceda a MOOVI.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

AA.VV, **Antología de poesía y prosa del siglo XVIII (se facilitará en clase o en MOODLE).**,

Fernández de Moratín, Leandro, **El sí de las niñas**, Crítica,

Cruz, Ramón de la, **Sainetes (antología que se facilitará en clase o en MOODLE)**,

García de la Huerta, Vicente, **Raquel**, Castalia,

Saavedra, Ángel de, **Don Álvaro o la fuerza del sino**, Crítica,

Zorrilla, José, **Don Juan Tenorio**, Crítica,

AA.VV, **Antología de narrativa (en prosa y verso) romántica (se facilitará en clase o en MOODLE)**,

Bécquer, Gustavo Adolfo, **Rimas**, Cátedra,

Castro, Rosalía de, **En las orillas del Sar**, Castalia,

Pardo Bazán, Emilia, **Selección de cuentos facilitada a través de MOODLE**,

Pérez Galdós, Benito, **Misericordia**, Cátedra,

Alas, Leopoldo, **La Regenta**, Castalia,

Complementary Bibliography

Camarero, Manuel, et al., **Antología comentada de la literatura española. Siglo XVIII. / Antología comentada de la literatura española. Siglo XIX**, Castalia,

Alonso, Cecilio, **Historia de la Literatura Española. Vol 5. Hacia una literatura nacional. 1800-1900**, Crítica, 2010

Albiac, Dolores, **Historia de la Literatura Española. Vol 4. Siglo XVIII**, Crítica, 2011

García de la Concha, Víctor, dir., **Historia de la Literatura Española. Siglo XVIII (I y II)**, coord. G. Carnero, Espasa, 1995

García de la Concha, Víctor, dir., **Siglo XIX (I)**, coord. G. Carnero, Espasa, 1997

García de la Concha, Víctor, dir., **Siglo XIX (II)**, coord. L. Romero Tobar, Espasa, 1998

Recomendacións

Other comments

É imprescindible ter votade de ler e gusto pola lectura dos clásicos dos séculos XVIII e XIX.

É fundamental ter/esforzarse en ter capacidade crítica fundamentada no estudo e no traballo cos textos.

Description

MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS

NA MODALIDADE MIXTA:

Na modalidade mixta, na que unha parte do estudiantado permanecerá na lase, seguindo o resto do estudiantado as clases dun modo preferentemente síncrono ou asíncrono dependendo da ferramenta que mellor se adapte a cada unha, as metodoloxías, a atención personalizada e a avaliación serán as mesmas que as da modalidade presencial, adaptando os grupos e quendas para cumprir coa normativa sanitaria

NA MODALIDADE NON PRESENCIAL:

Metodoloxías docentes que se manteñen: todas, pero implementadas de modo telemático.

Metodoloxías docentes que se modifican: ningunha

Mecanismo non presencial de atención ao alumnado. a través do campus remoto (titorías)

Modificacións (se proceder) dos contidos a impartir: non

Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe: ningunha específica

Outras modificacións: ningunha

=== ADAPTACIÓN DA AVALIACIÓN ===

As probas de avaliación e o seu peso serán os mesmos, unicamente cambiará o modo de realizar as probas, que non será presencial senon a través de medios telemáticos.

IDENTIFYING DATA**Applied linguistics in the teaching of languages**

Subject	Applied linguistics in the teaching of languages			
Code	V01G400V01941			
Study programme	Grado en Ciencias del Lenguaje y Estudios Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3rd	1st
Teaching language				
Department				
Coordinator				
Lecturers				
E-mail				

----- UNPUBLISHED TEACHING GUIDE -----

IDENTIFYING DATA**Introduction to the teaching of Spanish and Galician as a second language and as a foreign language**

Subject	Introduction to the teaching of Spanish and Galician as a second language and as a foreign language			
Code	V01G400V01942			
Study programme	Grado en Ciencias del Lenguaje y Estudios Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3rd	1st
Teaching language				
Department				
Coordinator				
Lecturers				
E-mail				

----- UNPUBLISHED TEACHING GUIDE -----

IDENTIFYING DATA**Linguistic policies and teaching of languages**

Subject	Linguistic policies and teaching of languages			
Code	V01G400V01943			
Study programme	Grado en Ciencias del Lenguaje y Estudios Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3rd	2nd
Teaching language				
Department				
Coordinator				
Lecturers				
E-mail				

----- UNPUBLISHED TEACHING GUIDE -----

IDENTIFYING DATA**Linguistic variations and teaching of languages**

Subject	Linguistic variations and teaching of languages			
Code	V01G400V01944			
Study programme	Grado en Ciencias del Lenguaje y Estudios Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3rd	2nd
Teaching language				
Department				
Coordinator				
Lecturers				
E-mail				

----- UNPUBLISHED TEACHING GUIDE -----

IDENTIFYING DATA**Estética: Palabra e imaxe**

Subject	Estética: Palabra e imaxe			
Code	V01G400V01961			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinator	Becerra Suárez, María del Carmen			
Lecturers	Becerra Suárez, María del Carmen Malvido Cordeiro, Sofía			
E-mail	cbecerra@uvigo.es			
Web				
General description	Os contidos da materia están distribuídos en dúas partes: a) Estética do cinema: A linguaxe cinematográfica b) A estética da imaxe: estudo dos principais movementos cinematográficos			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG2	Adquisición dos fundamentos metodolóxicos e críticos que permita ao estudantado acceder ao exercicio da actividade profesional cunha formación versátil e interdisciplinar.
CG3	Capacidade do estudantado no manexo das novas tecnoloxías da información e da comunicación aplicadas ao campo dos estudos lingüísticos e literarios.
CG5	Capacidade do estudantado para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
CG6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
CG9	Posuír as habelencias de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
CE7	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da teoría e crítica literaria.
CE10	Coñecemento dos conceptos e métodos da literatura comparada.
CE18	Capacidade para localizar, utilizar e aproveitar a información contida en bases de datos e outros instrumentos informáticos e Internet.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT5	Capacidade de xerar novas ideas.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
Adquirir conciencia do problema da diferenza estética e da ruptura coa tradición característica do presente	CB2 CB5 CG6 CE10 CE18 CT5 CT10
Coñecemento dos máis relevantes movementos cinematográficos, integrándoos no contexto da historia social e política en que estes se producen	CB1 CB2 CB5 CG2 CG5 CG6 CE3 CE6 CE7 CE9 CT5

Capacidade para reflexionar sobre a estética das correntes cinematográficas de maneira que poida desenvolver unha actividade como crítico ou historiador.	CB1 CB5	CE6 CE7 CE10 CE18	CT11
Capacidade para elaborar un traballo de investigación que aborde a análise dunha película, a obra dun director, unha corrente, etc., con garantía de rigor, acorde coas normas dunha investigación académica	CB1 CG3	CE6 CE7 CE10	CT2 CT8 CT10 CT11 CT12

Contidos

Topic

1. A estética cinematográfica	1.1. A linguaxe cinematográfica. 1.2 A montaxe 1.3 O son
2. A estética e os movementos cinematográficos	2.1. Os pioneiros: Lumière. Georges Méliès 2.2. A arte cinematográfica. As vangardas: 2.2.1. O surrealismo 2.2.2. O expresionismo 2.2.3. O cine soviético 2.2.4. A madurez do relato fílmico. O cine narrativo. David W. Griffith 2.3. O sonoro. 2.3.1. Neorealismo italiano 2.3.2. Cine español: Buñuel. Bardem. Berlanga 2.3.3. O cine clásico americano. 2.3.4. A nova arte cinematográfica. A nouvelle vague francesa 2.3.5. O Free cinema británico. 2.3.6. O Cinema Nuovo: Pasolini. Bertolucci 2.3.7. O novo cine español: Basilio Martín Patino. Mario Camus. Carlos Saura. Escola de Barcelona: Gonzalo Suárez. Vicente Aranda. 2.3.8. Cine Latinoamericano. 2.3.9. Cine europeo e o novo Hollywood 2.3.10. Cine da posmodernidad. Cine Dogma 2.3.11. Posmodernismo cinematográfico en España: Almodóvar.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	5	10	15
Estudo de casos	9	18	27
Traballo tutelado	14	28	42
Resolución de problemas de forma autónoma	20	46	66

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	A profesora explicará en clase cada un dos temas incluídos no programa da materia.
Estudo de casos	A medida que avance a explicación do programa os estudantes deberán resolver casos prácticos referidos á identificación dos trazos, formais e de contido, característicos da estética de cada movemento cinematográfico, xustificalos con argumentos coherentes e comparalos cos que definen a outros movementos xa estudados. Requírese participación activa.
Traballo tutelado	Os estudantes realizarán, ao longo do curso e en grupo, dous traballos que exporán na aula ante os seus compañeiros. Contarán coa axuda da profesora.
Resolución de problemas de forma autónoma	Ao finalizar o curso, cada estudante presentará oralmente un traballo sobre algún dos movementos cinematográficos estudados en clase. O traballo deberá estar aplicado a un ou varios filmes. Unha vez exposto, será entregado á profesora que valorará a calidade e corrección na expresión escrita. O alumno/a contará coa axuda da profesora para a elaboración deste traballo, nas horas de tutoría.

Atención personalizada

Methodologies Description

Traballo tutelado	Os traballos de aula realizaranse en grupo, cada grupo contará coa axuda da profesora
-------------------	---

Estudo de casos O estudo de casos concretos levarase a cabo ao longo do curso. Cada estudante haberá de resolver polo menos un deses casos. Todos os estudantess contarán coa guía e colaboración da profesora

Avaliación		Qualification	Evaluated	Competences		
	Description					
Lección maxistral	Os contidos teóricos desenvolveranse ao longo do cuadrimeste, sempre apoiados no visionado de planos, escenas ou secuencias de películas ou películas completas. Recomendase asistencia e participación en clase	10	CB2 CB5			
Estudo de casos	Valorarase a capacidade de análise e de traballo en grupo. Valorarase a expresión oral e escrita	30		CE3 CE6 CE7 CE10	CT2 CT5 CT12	
Traballo tutelado	Terase en conta a participación activa e a calidade da expresión oral e escrita	15	CB5	CG2 CG3 CG5 CG6 CG9	CT2 CT5 CT10	
Resolución de problemas de forma autónoma	Valorarase a asimilación dos coñecementos adquiridos ao longo do curso, a capacidade de análise e a correcta utilización dos instrumentos metodolóxicos. Terase en conta a corrección na expresión escrita	45	CB1	CG3 CG5 CG6	CE6 CE7 CE18	CT2 CT5 CT10 CT11

Other comments on the Evaluation

Aqueles estudantes que non sigan a avaliación continua realizarán un exame final da materia, unha vez terminadas as clases, nas datas sinaladas polo Decanato, tanto na convocatoria de xuño como na de xullo. O exame contará cunha parte teórica e unha parte práctica. Os estudantes semipresenciais poderán superar a materia en xuño realizando tres traballos escritos sobre os temas do programa que a profesora fixe. De non logralo poderán presentarse o exame final indicado nesta guía.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

ALTMAN, RICK, **Los géneros cinematográficos**, Barcelona: Paidós,

Bordwell, David y Thompson, Kristin, **El arte cinematográfico: una introducción**, Barcelona: Paidós,

Hereadero, Carlos F. y Monterde, José Enrique, **En torno al Free Cinema: la tradición realista del cine británico**, Valencia: IVAC,

QUINTANA, Angel,, **Cine italiano 1942-1961**, Barcelona: Paidós,

Bozal, Valeriano, **Historia de las ideas estéticas y de las teorías artísticas contemporáneas I y II**, Madrid: Visor,

Eco, Umberto, **Historia de la belleza**, Barcelona: Lumen,

Gubern, Román, **Historia del cine**, Barcelona: Lumen,

Caparrós Lera, José María, **Historia del cine europeo : de Lumière a Lars von Trier**, Madrid: Rialp,

Castro De Paz, José Luis, Pérez Perucha, Julio y Zunzunegui, Santos, (dirs.), **La nueva memoria. Historia(s) del cine español**, A Coruña: Vía Láctea,

Sánchez Noriega, José Luis, **Historia del cine (nueva edición)**, Madrid: Alianza Editorial,

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Lingua e comunicación oral e escrita: español/V01G400V01302

Lingua e comunicación oral e escrita: galego/V01G400V01301

Subjects that it is recommended to have taken before

Retórica e poética/V01G400V01402

Sociolingüística/V01G400V01401

Análise das obras centrais do período Nós/V01G400V01923

Análise das obras centrais da literatura galega desde 1975-I/V01G400V01925

Análise das obras centrais da literatura galega desde 1975-II/V01G400V01927

Literatura española dos séculos XX-XXI/V01G400V01935

Literatura hispanoamericana II/V01G400V01937

Other comments

A copia ou plaxio total ou parcial en calquera tipo de traballo ou exame suporá un 0 nesa proba. Alegar descoñecemento do que supón un plaxio non eximirá o estudiantado da súa responsabilidade neste aspecto.

Na avaliación terase en conta non só a pertinencia e calidade do contido das respostas senón tamén a súa corrección lingüística.

Plan de Continxencias

Description

Na modalidade mixta, na que unha parte do estudiantado permanecerá na clase, seguindo o resto do estudiantado as clases dun modo preferentemente síncrono ou asíncrono dependendo da ferramenta que mellor se adapte a cada unha, as metodoloxías, a atención personalizada e a avaliación serán as mesmas que as da modalidade presencial, adaptando os grupos e quendas para cumprir coa normativa sanitaria.

IDENTIFYING DATA**Prácticas textuais: Narración**

Subject	Prácticas textuais: Narración			
Code	V01G400V01962			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	1c
Teaching language	Galego			
Department	Filoloxía galega e latina			
Coordinator	Fernández Álvarez, Manuel Santiago			
Lecturers	Fernández Álvarez, Manuel Santiago			
E-mail	manuelforcadela@gmail.com			
Web				
General description	Achegamento á produción e análise de textos narrativos			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG4	Mellora da capacidade de comunicación en español, galego e portugués en diferentes contextos profesionais, traballando as destrezas de comprensión e expresión orais e escritas.
CG6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
CG8	Capacidade para participar en debates e actividades de grupo e organizalos, desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico.
CE3	Coñecemento da literatura galega, española e portuguesa.
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
CE9	Coñecemento de retórica e estilística.
CE17	Capacidade para elaborar textos orais e escritos de diferente tipo.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences			
Desenvolver as habilidades de creación e de crítica narrativa	CB1	CG4	CE3	CT2
	CB2	CG6	CE6	CT3
	CB5	CG8	CE9	CT6
			CE17	CT8
				CT9
				CT10
				CT11
				CT12

Contidos

Topic	
1. A lexia como unidade narrativa.	Lexias activas e lexias descritivas. Tempo e espacio. Ritmo narrativo.

2. Acción e descrición. As potencialidades narrativas dos tempos verbais.	As potencialidades narrativas dos tempos verbais.
3. O diálogo. Diálogo de acción e diálogo de descrición. Os verba dicendi.	Diálogo de acción e diálogo de descrición. Os verba dicendi.
4. O estilo directo, indirecto e indirecto libre.	Definición e prácticas.
5. O diálogo en estilo directo.	Estratexias técnicas e formais para o diálogo.
6. Tempo do discurso e tempo da historia.	Posibilidades e manexo.
7. Fenómenos derivados da combinación do tempo da historia e o tempo do discurso.	Definición e prácticas.
8. As historias encaixadas.	Exemplos e prácticas.
9. As modalidades do fío descritivo.	Exercicios para traballar a descrición. A descrición de persoas.
10. Os procedementos de enunciación, focalización e os modos de narrador.	Exemplos e prácticas.
11. O conto, o relato, a novela, os contos entrelazados, a novela longa.	Exemplos e comentarios.
12. A morfoloxía do conto fantástico de Vladimir Propp.	Exemplos e prácticas.
13. A teoría narratolóxica de A. Greimas.	Exemplos e prácticas.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	2	3	5
Lección maxistral	22	45	67
Traballo tutelado	2	25	27
Traballo	22	29	51

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Haberá unha sesión introductoria ao conxunto da materia, de dúas horas de duración, con delimitación dos seus contidos, métodos, probas a realizar, textos que deben ler os alumnos, etc.
Lección maxistral	A docencia centrarase na exposición e análise exhaustiva arredor de trece núcleos conceptuais, dos que se irán derivando exercicios e engádegas de interese docente. Cada un destes núcleos conceptuais xerará unha serie de exercicios escritos que o alumnado deberá realizar pola súa conta, fóra e dentro de clase. Os ALUMNOS SEMIPRESENCIAIS poderán recibir orientacións sobre estes contidos nas titorías individuais (sexan presenciais ou remotas), indicárselle a bibliografía que pode substituílas ou complementalas, e disporán en Faitic de material específico.
Traballo tutelado	Tratándose dunha materia que usa a escrita como método para a reflexión sobre a linguaxe e a ficción literaria, os traballos diarios e a súa exposición en clase serán un dos principais adobíos da materia. Ademais, o alumnado deberá presentar, como requisito sine qua non para ser avaliado, un texto escrito e comentado de colleita propia, seguindo as indicacións que se darán en clase.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Actividades introductorias	Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma faitic ou outras.
Lección maxistral	Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma faitic ou outras.
Traballo tutelado	Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma faitic ou outras.
Tests	Description
Traballo	Os alumnos disporán de atención personalizada a través de titorías no despacho do profesor e de atención telemática por medio do correo electrónico e da plataforma faitic ou outras.

Avaliación

Description	Qualification	Evaluated Competences
-------------	---------------	-----------------------

Actividades introductorias	Haberá unha sesión introductoria ao conxunto da materia, de dúas horas de duración, con delimitación dos seus contidos, métodos, probas a realizar, textos que deben ler os alumnos, etc.	7	CB1 CB2 CB5	CG4 CG6 CG8	CE3 CE6 CE9	CT2 CT8 CT10 CT11 CT12
Lección maxistral	A docencia centrarase na análise detallada e exhaustiva de trece núcleos conceptuais, dos que se irán derivando calas noutros asuntos adxacentes. En cada unha destas sesións ofrecerase un conxunto de exercicios a realizar polo alumnado, tan presencial como semi-presencial. Estes exercicios que serán comentados polo docente na segunda sesión semanal da materia serán un dos elementos centrais da avaliación. O alumnado semi-presencial deberá realizar igulamente estes exercicios que lle serán subministrados e comentados e corrixidos polo docente por calquera vía de comunicación telemática, nomeadamente o correo electrónico.	33	CB1 CB2 CB5	CG4 CG6 CG8	CE3 CE6 CE9	CT2 CT8 CT10 CT11 CT12
Traballo tutelado	Realizaranse comentarios de texto de numerosos fragmentos textuais ou culturais vinculados co programa. Cada estudante realizará eventualmente unha ou varias exposicións na aula sobre temas acordados co profesor. O alumnado semi-presencial deberá realizar igulamente estes exercicios que lle serán subministrados e comentados e corrixidos polo docente por calquera vía de comunicación telemática, nomeadamente o correo electrónico.	20	CB1 CB2 CB5	CG4 CG6 CG8	CE3 CE6 CE9	CT2 CT8 CT10 CT11 CT12
Traballo	Como colofón das actividades da materia o alumnado, tanto presencial como semipresencial, deberá presentar un texto escrito de autoría individual e comentado, segundo o método que será acordado ao longo do curso. Unha avaliación positiva neste apartado será conditio sine qua non para aprobar a materia.	40	CB1 CB2 CB5	CG4 CG6 CG8	CE3 CE6 CE9	CT2 CT8 CT10 CT11 CT12

Other comments on the Evaluation

Na avaliación de xullo, o alumnado, tanto presencial como semipresencial, deberá comparecer con todos os exercizos do curso realizados así como co o traballo final. Non haberá unha proba escrita da materia e poderá empregar a data oficial do exame, que aparecerá nos anuncios oficiais da Facultade, como hora e lugar para a entrega definitiva dos exercizos e traballo mencionados

No caso de que a docencia presencial non estiver permitida, por razóns sanitarias ou doutro índole, haberá sesións telemáticas para comentario dos exercizos realizados e enviados polo alumnado e para a introdución de novos exercizos. Igualmente para a corrección do traballo final concertarase unha sesión individual de titoría.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Courtes, Joseph, and Algirdas Julien Greimas., **Introducción a La Semiótica Narrativa Y Discursiva: Metodología Y Aplicación**, Hachette, 1980

Greimas, Algirdas Julien, **La Semiótica Del Texto: Ejercicios Prácticos: Análisis de Un Texto de Maupassant.**, 2, Paidós, 1993

Greimas, Algirdas Julien, and Joseph Courtés, **Semiótica: Diccionario Razonado de La Teoría Del Lenguaje.**, Gredos, 1982

Greimas, Algirdas Julien, Joseph Courtés, and Alceu Dias Lima, **Dicionário de Semiótica**, Cultrix, 1979

Reis, Carlos, and Centro de Literatura Portuguesa, eds, **Figuras Da Ficção**, Centro de Literatura Portuguesa, 2006

Reis, Carlos, Ana Cristina M. Lopes, and Ángel Marcos de Dios, **Diccionario de Narratología**, 2, Almar, 2002

Reis, Carlos, and Ángel Marcos de Dios, **Para Una Semiótica de La Ideología**, Taurus, 1987

Complementary Bibliography

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Prácticas textuais: Escritura dramática/V01G400V01964

Subjects that it is recommended to have taken before

Retórica e poética/V01G400V01402

Plan de Continxencias

Description

No caso de que a docencia presencial non estiver permitida, por razóns sanitarias ou doutro índole, substituirase toda a docencia presencial por docencia telemática dedicada á corrección de exercicios e explicación dos novos exercicios propostos.

IDENTIFYING DATA**Genders**

Subject	Genders			
Code	V01G400V01963			
Study programme	Grado en Ciencias del Lenguaje y Estudios Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3rd	2nd
Teaching language	Galician			
Department				
Coordinator	Suárez Briones, Beatriz			
Lecturers	Suárez Briones, Beatriz			
E-mail	bsuarez@uvigo.es			
Web				
General description	Theoretical and critical study of the idea and concept of literary genre from the Theory of Literature.			

Competencies

Code	
CB1	Students will be able to apply their knowledge and skills in their professional practice or vocation and they will show they have the required expertise through the construction and discussion of arguments and the resolution of problems within the relevant area of study.
CB2	Students will have shown they have sufficient knowledge and understanding of an area of study, starting after completion of general secondary education, and normally reaching a level of proficiency that, being mostly based on advanced textbooks, will also include familiarity with some cutting-edge developments within the relevant field of study.
CB5	Students will acquire the learning skills that are required to pursue further studies with a high degree of independence.
CG1	Capacitación dos estudantes para que adquiren coñecementos lingüísticos e literarios.
CG5	Capacidade dos estudantes para comprender as interrelacións pertinentes entre os diversos ámbitos de estudo que integran o título.
CG6	To be able to appreciate other cultures and artistic practices and to raise awareness in one's milieu about the appreciation of intercultural diversity. To explore the social, professional, educational and cultural consequences of the use and learning of the languages being studied in the degree.
CG8	Ability to participate and organize group debates and activities, developing independent, critical-thinking skills.
CG9	To acquire learning abilities to pursue further studies independently, starting from the knowledge that has already been acquired and through use of new technologies.
CE3	Portuguese
CE6	Knowledge of the concepts and methods of literary analysis.
CE7	Knowledge of the theoretical and methodological approaches to literary theory and criticism.
CE9	Knowledge of rhetoric and stylistics.
CE10	Knowledge of the concepts and methods of comparative literature.
CT2	Oral and written communication skills in one's own mother language.
CT5	Ability to generate new ideas.
CT8	Ability to work independently.
CT10	Analytical and synthetic skills.
CT11	Ability to use bibliographic sources and to quote them appropriately.
CT12	To abide by professional ethics, respecting intellectual property in particular.

Learning outcomes

Learning outcomes	Competences			
New	CB1	CG1	CE3	CT2
	CB2	CG5	CE6	CT5
	CB5	CG6	CE7	CT8
		CG8	CE9	CT10
		CG9	CE10	CT11
				CT12

Contents

Topic	
1. Introduction.	1.1. General approaches to the course.
2. Theory of literary gender.	2.1. Idea and concept of literary genres.
3. Narrative	3.1. Analysis of narrative texts
4. Poetry	4.1. Analysis of poetic texts

Planning			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Presentation	2	0	2
Lecturing	10	30	40
Seminars	10	30	40
Workshops	24	0	24
Objective questions exam	2	42	44

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	
	Description
Presentation	Presentation of the course
Lecturing	The professor will explain the contents of the subject. Next, the students will have to raise questions, objections, criticisms, evaluations. Passivity in class, or the absence of interventions, will be penalized.
Seminars	Activity focused on work on a specific topic, which allows to deepen or complete content of the subject. It will be used as a complement to the theoretical classes. Literary analysis of the texts presented in the classes.
Workshops	Practical work on narrative and poetic texts in class, which will serve as preparation for the seminar. This activity will be partly compulsory for non-presential students

Personalized assistance

Methodologies	Description
Lecturing	Professor will attend to all the particular difficulties of the students in face-to-face or virtual tutorials at all levels of development of the signature.
Presentation	Professor will attend to all the particular difficulties of the students in face-to-face or virtual tutorials at all levels of development of the signature.
Seminars	Professor will attend to all the particular difficulties of the students in face-to-face or virtual tutorials at all levels of development of the signature.

Assessment						
	Description	Qualification	Evaluated Competences			
Presentation	Presentation of the course by the professor	5	CB1	CG1	CE6	CT2
Lecturing	Attention and the ability to intervene in the classes will be valued, either proposing or refuting ideas, or expressing doubts or comprehension difficulties. Participation in classes and seriousness, rigor, originality and the use of an adequate, scrupulously correct and precise language will be valued. The quality of ideas and the management of the knowledge acquired in class will be also alued.	20	CB2	CG1	CE3	CT2
			CB5	CG8	CE6	CT5
				CG9	CE7	CT8
					CE9	CT10
					CE10	CT11
						CT12
Seminars	The final result of the seminar work will be assessed: seriousness and critical capacity. Plagiarism will be penalized, and it is noted that plagiarism is a crime against intellectual property and against industrial property. Plagiarism, or intentional copying not declared, in whole or in part, in any type of work or exam, will mean a zero in that test. Alleging ignorance of what plagiarism is will not exempt the plagiarist from legal responsibility. All seminars and classroom assignments, both oral and written, will be evaluated.	20	CB1	CG1	CE3	CT2
			CB2	CG5	CE6	CT5
			CB5	CG6	CE7	CT8
				CG8	CE9	CT10
				CG9	CE10	CT11
Objective questions exam	Examination of objective questions and text comentary. All students will have to take the final exam.	55	CB1	CG5	CE6	CT2
				CG8	CE7	CT5
					CE9	CT8
						CT10
						CT11

Other comments on the Evaluation

Sources of information

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Recommendations

Contingency plan

Description

=== EXCEPTIONAL PLANNING ===

Given the uncertain and unpredictable evolution of the health alert caused by COVID-19, the University of Vigo establishes an extraordinary planning that will be activated when the administrations and the institution itself determine it, considering safety, health and responsibility criteria both in distance and blended learning. These already planned measures guarantee, at the required time, the development of teaching in a more agile and effective way, as it is known in advance (or well in advance) by the students and teachers through the standardized tool.

IDENTIFYING DATA**Prácticas textuais: Escritura dramática**

Subject	Prácticas textuais: Escritura dramática			
Code	V01G400V01964			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Literatura española e teoría da literatura			
Coordinator	Ribao Pereira, Montserrat			
Lecturers	Ribao Pereira, Montserrat			
E-mail	ribao@uvigo.es			
Web	http://http://http://litespfft.wordpress.com/			
General description	Achegamento aos conceptos, elementos e mecanismos que interveñen na composición dun texto teatral. coa finalidade de adquirir unha base teórica e práctica sobre a escritura dramática. Teranse como referencia textos recoñecidos, tanto clásicos como contemporáneos, con vistas ao desenvolvemento de breves pezas de creación propia.			

Competencias

Code	
CB4	Que o estudantado poida transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
CG8	Capacidade para participar en debates e actividades de grupo e organízalos, desenvolvendo un pensamento autónomo e crítico.
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
CE7	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da teoría e crítica literaria.
CE9	Coñecemento de retórica e estilística.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences	
Coñecemento da singularidade e características dun texto dramático en todos os seus aspectos pertinentes	CB4	CE6 CE7 CE9
Competencia sobre os mecanismos de construción dun texto dramático e capacidade para a creación dunha peza propia	CG8	CT8 CT9

Contidos

Topic	
Elementos para a creación dun texto dramático	Descrición e análise dos diversos compoñentes dun texto dramático
A escritura teatral: singularidade do texto dramático	Texto e representación
Poéticas dramáticas	O texto dramático dende as súas preceptivas
Os distintos modos discursivos	Modos discursivos teatrais: exemplos clásicos e contemporáneos
A escritura propia: escribir e reescribir	Reescritura dunha escena ou dun/ha personaxe clásic@ Dramatización dun conto Escenificación dun poema

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	20	16	36
Traballo tutelado	12	50	62
Resolución de problemas	16	36	52

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

Description

Lección maxistral	Presentación dos conceptos e características fundamentais da escritura dramática, así como dalgunhas das súas preceptivas
Traballo tutelado	Aplicación dos coñecementos sobre a escritura dramática coa elaboración de breves pezas propias por parte do estudantado, que serán presentadas e discutidas na clase
Resolución de problemas	Probas sobre os conceptos explicados na clase, que darán conta da súa asimilación por parte do alumnado

Atención personalizada

Methodologies Description

Traballo tutelado	Alumnas e alumnos disporán de atención personalizada sempre que o precisen, tanto nas horas de aula como nas horas de tutoría. O horario de tutorías entregarase no comezo do cuadrimestre. As consultas enviadas por correo-e serán respondidas dentro dese mesmo horario.
-------------------	---

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences		
Lección maxistral	Explicación razoada dos conceptos fundamentais de dramaturxia.	10	CB4	CE6 CE7 CE9	
Traballo tutelado	Realización de pezas dramáticas curtas que serán lidas e comentadas en clase. A través delas o alumnado terá que dar conta do coñecemento da singularidade e características máis significativas do texto dramático, así como da súa capacidade para aplicalas.	45		CE6 CE7 CE9	CT8
Resolución de problemas	Probas individuais realizadas en clase. Consistirán en preguntas sobre os conceptos explicados e sobre as lecturas realizadas, ademais dalgunha proba creativa que atenda a premisas propostas.	45	CB4	CG8 CE6 CE7 CE9	CT8 CT9

Other comments on the Evaluation

Dado o carácter práctico desta signatura, a asistencia (80%) é requisito para a avaliación continua. Serán valoradas, coas porcentaxes sinaladas, as diferentes probas indicadas arriba. A presentación e comentario das pezas dramáticas realizadas terá lugar cara ao final do cuadrimestre, nas últimas sesións da materia.

Aquelas persoas que, pola circunstancia que sexa, non poidan asistir ás clases terán que poñerse en contacto coas profesoras o máis preto do comezo do cuadrimestre, co obxecto de definir o modo de seguimento do seu traballo así como os prazos de entrega dos exercicios correspondentes. Neste caso, ademais destes exercicios que terán que desenvolver ao longo do cuadrimestre, defenderán as pezas dramáticas que produzan no día e hora que a Facultade fixe para a avaliación única.

O alumnado que non supere a convocatoria de xuño realizará un exame sobre os contidos da materia na convocatoria de xullo na data fixada pola Facultade.

O alumnado **semipresencial** recibirá todas as indicacións que proceden sobre o modo no que desenvolverá o seu traballo a través da plataforma Moovi. Forma e prazo dos exercicios sobre os contidos da asignatura serán facilitados tamén por este medio. Tocante á presentación das pezas que produzan, faranno na data que a facultade fixe para a avaliación única (agás que, se puidesen, decidan facelo nas últimas sesións de clase ao mesmo tempo que o alumnado de avaliación continua). Como nos outros casos, de non superar a materia na convocatoria de xuño, realizarán un exame sobre os seus contidos na convocatoria de xullo na data fixada pola facultade a eses efectos.

Para o alumnado **Erasmus**, de habelo, as condicións e requisitos de seguimento da materia serán os mesmos que os indicados para o alumnado propio da Universidade de Vigo.

NOTA: Nas probas escritas será imprescindible a corrección ortográfica, o uso pertinente dos signos de puntuación, a orde e claridade na exposición e a limpeza dos exercicios. Por outro lado, naquel tipo de probas no que se faga uso de fontes bibliográficas secundarias, estas terán que aparecer adecuadamente referenciadas; plaxiar unha fonte, é dicir, transcribila literalmente facéndoa pasar por discurso propio, invalidará inmediatamente o traballo.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Alonso de Santos, José Luis, **La escritura dramática**, Castalia,

Pavis, Patrice, **Diccionario del teatro**, Editorial Paidós,

McKee, Robert, **El guión**, Alba Editorial,

Complementary Bibliography

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Prácticas textuais: Narración/V01G400V01962

Other comments

1. O horario de titorías será comunicado ao alumnado ao comezo do cuadrimeste.
  2. Os textos de lectura sobre os que se analizarán os diversos temas do programa, así como a bibliografía específica sobre cada un, serán facilitados a través da plataforma MOODLE.
-

Plan de Continxencias

Description

DESENVOLVEMENTO DA MATERIA EN CASO DE CIRCUNSTANCIA DE EMERXENCIA SANITARIA

1.- Desenvolvemento da materia

Os contidos desta materia teñen unha dimensión eminentemente aplicada, pois se trata de adquirir coñecemento sobre as características e singularidade dos textos dramáticos para pór posteriormente ese coñecemento ao servizo da produción de breves textos propios por parte do alumnado. En caso de circunstancia de emerxencia sanitaria *sobrevida, a adaptación a un sistema de docencia non presencial contemplaría, por unha banda, a substitución da metodoloxía [Lección maxistral] pola achega dos materiais necesarios para o estudo dous diversos temas a través do campus remoto. Doutra banda, a creación de textos por parte do alumnado non sufriría cambios e sería desenvolvida tamén a través do campus remoto.

2.- Avaliación

levará a cabo de forma *telemática a través de campus remoto. Substitúese a representación do texto dramático pola presentación da versión escrita do mesmo.

En ningún caso modifícanse os requisitos para superar as *probas. Como se di na Guía docente: [Nas probas escritas será imprescindible a corrección *ortográfica, o uso pertinente dos signos de puntuación, a orde e claridade expositiva e a limpeza dos exercicios. Doutra banda, naquel tipo de probas no que se faga uso de fontes bibliográficas secundarias, estas terán que aparecer adecuadamente *referenciadas; *plagiar unha fonte, é dicir, *transcribirla literalmente facéndoa pasar por discurso propio, invalidará inmediatamente o traballo]

Para o alumnado *semipresencial, en caso de producirse esta emerxencia, o modo de desenvolvemento da materia e a súa avaliación coincidirían cos do alumnado presencial (nos termos arriba expostos).

Doutra banda, de imporse unha modalidade docente mixta, na que unha parte do *estudiantado permanecerá en clase, seguindo a outra parte as clases dun modo *síncrono (preferentemente) ou *asíncrono dependendo das ferramentas que mellor se adapten a cada unha, as metodoloxías, a atención personalizada e a avaliación serían as mesmas que na modalidade presencial, adaptándose os grupos e quendas para cumprir coa normativa sanitaria.

IDENTIFYING DATA**Lingua portuguesa III**

Subject	Lingua portuguesa III			
Code	V01G400V01981			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	1c
Teaching language	Portugués			
Department	Filoloxía galega e latina			
Coordinator	Arias Freixedo, Xosé Bieito			
Lecturers				
E-mail				
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
General description	<p>Pretende-se que os(as) alumnos(as) adquiram conhecimentos intermédios de Língua Portuguesa até ao nível B2 do Marco Comum Europeu de Referência das Línguas, junto com conhecimentos sobre as culturas de expressão portuguesa no mundo.</p> <p>Aviso importante para estudantes Erasmus: O ensino de Língua Portuguesa na UVigo está dirigido a pessoas que têm o Galego e/ou o Castelhana como línguas maternas, de maneira que a progressão é rápida. Não se recomenda a inscrição a estudantes Erasmus que não tenham já um nível B2 nestas línguas e, como mínimo, um nível B1 alto em Língua Portuguesa.</p>			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudiantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG4	Mellora da capacidade de comunicación en español, galego e portugués en diferentes contextos profesionais, traballando as destrezas de comprensión e expresión orais e escritas.
CG6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
CG9	Posuír as habelencias de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
CG10	Integrar coñecementos e poder desenvolver un proceso de comunicación sólido a partir dunha información que, aínda que sexa incompleta, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas ao proceso comunicativo.
CE1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.
CE2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.
CE6	Coñecemento dos conceptos e métodos da análise literaria.
CE7	Coñecemento das correntes teóricas e metodolóxicas da teoría e crítica literaria.
CE10	Coñecemento dos conceptos e métodos da literatura comparada.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences
-------------------	-------------

Ao final do curso o aluno terá domínio da língua portuguesa no que se refere ao nível B2 do QECRL.

CB1 CG1 CE1 CT2
 CB2 CG4 CE2 CT3
 CB5 CG6 CE6 CT6
 CG9 CE7 CT8
 CG10 CE10 CT9
 CT10
 CT11
 CT12

Ao final do curso o aluno terá uma prática oral com fluidez em nível formal e informal do idioma.

Contidos

Topic	
Conteúdos gramaticais	Conteúdos gramaticais relacionados com o nível B2 do Marco Comum Europeu de Referência das Línguas.
Conteúdos lexicais	Revisão dos conteúdos lexicais de Língua Portuguesa II. Conteúdos lexicais relacionados com o nível B2 do Marco Comum Europeu de Referência das Línguas. Continuação e aprofundamento dos conteúdos de Língua Portuguesa II sobre correspondência formal e falsos amigos.
Conteúdos pragmáticos	Revisão dos conteúdos de Língua Portuguesa II sobre falsos amigos e expressões idiomáticas; apresentações temáticas; argumentação; narrativa breve.
Conteúdos avançados de cultura lusófona	Continuação e aprofundamento dos conteúdos de Língua Portuguesa II sobre: História de Portugal; História do Brasil; História dos países africanos lusófonos; História da literatura lusófona; música e arte nas culturas lusófonas atuais; sistemas políticos dos países lusófonos; outros aspetos culturais da lusofonia. Elementos de tradução e cultura.
Conteúdos de tradução	Tradução de idiomatismos, falsos amigos e frases soltas.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	16	27	43
Resolución de problemas	15	27	42
Trabalho tutelado	5	29	34
Eventos científicos	3	0	3
Resolución de problemas e/ou ejercicios	2	4	6
Exame de perguntas de desenvolvimento	2	10	12
Exame oral	5	5	10

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Sessões teóricas: explicações teóricas gramaticais; exercícios gramaticais e de civilização lusófona. Os ALUNOS SEMIPRESENCIAIS poderão receber orientações sobre estes conteúdos nas tutorias individuais (sejam presenciais ou à distância). Indicar-se-lhes-á a bibliografia que pode substituir ou complementar essas tutorias; e disporão em Fatic de material específico.
Resolución de problemas	Sessões práticas: exercícios práticos de produção escrita e oral, e revisão de deveres. Nas tutorias, os ALUNOS SEMIPRESENCIAIS receberão indicações sobre os trabalhos que deverão realizar em vez destas atividades.
Trabalho tutelado	Sessões práticas: exercícios gramaticais e revisões que requerem uma preparação prévia por parte dos alunos. Trabalho em grupo: interação através de exercícios práticos de produção escrita e oral. Nas tutorias, os ALUNOS SEMIPRESENCIAIS receberão indicações sobre os trabalhos que deverão realizar em vez destas atividades.
Eventos científicos	Assistência a conferências, filmes, seminários ou outras atividades relacionadas com o conteúdo da disciplina. Nas tutorias, os ALUNOS SEMIPRESENCIAIS receberão indicações sobre os trabalhos que deverão realizar em vez destas atividades.

Atención personalizada

Methodologies	Description
---------------	-------------

Resolución de problemas	Atenção personalizada em tutorias tanto individuais como em grupo. Mediante comunicação eletrónica, oferecer-se-á também atenção para assuntos que não possam ser resolvidos presencialmente ou que, pela sua natureza, possam ser tratados de modo mais eficaz eletronicamente. No caso dos alunos semipresenciais, oferecer-se-á atenção personalizada mediante comunicação eletrónica (correio eletrónico, plataformas docentes, videoconferência, etc.), mas recomenda-se recorrer à comunicação presencial sempre que seja possível.
Trabalho tutelado	Atenção personalizada em tutorias tanto individuais como em grupo. Mediante comunicação eletrónica, oferecer-se-á também atenção para assuntos que não possam ser resolvidos presencialmente ou que, pela sua natureza, possam ser tratados de modo mais eficaz eletronicamente. No caso dos alunos semipresenciais, oferecer-se-á atenção personalizada mediante comunicação eletrónica (correio eletrónico, plataformas docentes, videoconferência, etc.), mas recomenda-se recorrer à comunicação presencial sempre que seja possível.

Avaliación

	Description	Qualification	Evaluated Competences	
Resolución de problemas	Exercícios orais e escritos breves a realizar durante as aulas.	20	CB1 CB2	CE1
Trabalho tutelado	Realização/apresentação de vários trabalhos - individuais ou em grupos, sobre temas diversos (gramática, léxico, pragmática e cultura lusófona).	25	CB1	CG4 CG10 CT3 CT6 CT11 CT12
Resolución de problemas e/ou ejercicios	Uma prova escrita sobre conteúdos de civilização lusófona e sobre elementos de tradução e cultura portuguesa (a realizar em novembro).	20	CB5	
Exame de perguntas de desenvolvimento	Prova escrita sobre os conteúdos teórico-práticos vistos durante o curso. O exame realizar-se-á na última aula.	15		CG1 CT3 CT6 CT9 CT10
Exame oral	Diferentes exercícios práticos orais a realizar nas aulas. Exercícios de tradução oral. Prova oral individual (última semana de aulas).	20		CG1 CT10

Other comments on the Evaluation

Os(as) alunos(as) deverão escolher, de forma obrigatória, nas duas primeiras semanas do quadrimestre em questão, entre duas opções: um sistema de avaliação contínua (cf. supra descrição em "avaliación") ou um sistema de avaliação única.

Recomenda-se optar pelo primeiro sistema (avaliação contínua), uma vez que se trata do ensino de uma língua estrangeira. É muito recomendável participar com regularidade nas aulas. Quem não tiver a possibilidade de assistir a um mínimo de 80% das aulas deve comunicá-lo ao professor. A não realização de provas ou exercícios parciais, previstos pelo sistema de avaliação contínua, terá como consequência a reprovação, com uma classificação de 0 (zero) valores.

A avaliação única, cuja data será indicada no calendário oficial da FFT, consiste numa prova escrita, seguida de outra prova oral que se realizará no mesmo dia (em salas de aula contíguas). A avaliação única será valorada da seguinte forma:

1. Prova escrita teórico-prática: 75% da classificação final.
2. Prova oral: 25% da classificação final. Esta prova será gravada em formato áudio e a participação nela pressupõe que o/a estudante autorize a gravação.

Quem faltar sem justificação a uma das duas provas será reprovado com uma classificação de 0 (zero) valores na mesma.

Para obter uma classificação positiva na cadeira, é necessário aprovar em ambas as provas (escrita e oral). Em caso de reprovação numa das duas provas, o/a estudante terá de repetir tanto a prova escrita como a oral em julho.

Os mesmos critérios de avaliação serão aplicados na segunda edição das atas (julho). Neste caso, a data da prova escrita será a data indicada no calendário oficial da FFT (<http://fft.webs.uvigo.es/horarios-curso-academico>). A prova oral realizar-se-á no mesmo dia, imediatamente a seguir ao exame escrito. É preciso superar ambas as provas para obter uma classificação positiva na cadeira.

A cópia ou o plágio nos respectivos exames de avaliação contínua ou única serão penalizados com uma classificação de 0 (zero) valores.

Recomenda-se a todas e a todos os estudantes, independentemente do sistema de avaliação escolhido, a assistência regular às aulas e às horas de atendimento como, também, a consulta dos materiais e informações específicos na

plataforma de teledocência Moovi.

Estudantes inscritos na modalidade semipresencial

Os estudantes inscritos na modalidade semipresencial podem assistir a uma sessão de atendimento semanal. Recomenda-se assistir de forma regular.

Os estudantes que se incorporem a este sistema a partir das últimas convocatórias de inscrição devem contactar o professor rapidamente, para que possam recuperar os temas já abordados desde setembro.

A aprendizagem semipresencial de língua portuguesa requer uma rotina de trabalho individual, muita disciplina, assim como um horário e hábitos diários de leitura e de audição em língua portuguesa.

A avaliação contínua das pessoas inscritas em modo semipresencial implica a realização de exercícios indicados pelo professor através ou da plataforma Moovi ou por e-mail, dentro dos prazos indicados, e, na medida das possibilidades de cada um/a, a assistência regular às horas de atendimento previstas para este grupo de estudantes.

Quem não puder realizar os exercícios programados dentro dos prazos terá que realizar os exames escrito e oral da avaliação única (cf. descrição supra).

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Ciberdúvidas da Língua Portuguesa,

Dicionário e Tradução,

Dicionário Priberam da Língua Portuguesa,

Coelho, Luísa; Oliveira, Carla, **Aprender português 3 : curso intermédio de língua portuguesa para estrangeiros : nível B2 : caderno de exercícios / Carla Oliveira, Luísa Coelho,** Texto Editores, 2016

Coimbra, Isabel, e Coimbra, Olga, **Gramática Ativa 2,** Lidel, 2012

Cunha, Celso e Lindley Cintra, **Nova Gramática do Português Contemporâneo,** 6, Lexikon Editorial, 2013

Júnior, Joaquim Mattoso Câmara, **Estrutura da Língua Portuguesa,** Vozes, 1989

Mascarenhas, Lúcia; Sousa, Susana Carvalho, **Cultura e história de Portugal : ensino português no estrangeiro, vol. 2 B2/C1,** Porto Editora, 2013

Rosa, Leonel Melo, **Vamos lá continuar! : explicações e exercícios de gramática e de vocabulário : níveis intermédio e avançado,** Lidel, 2003

Complementary Bibliography

Corrector ortográfico e sintático,

Dicionário Temático da Lusofonia, Porto Editora, 2010

Dias, Ana Cristina, **Entre nós 3 : método de português para hispanofalantes : nível B2/C1,** Lidel, 2019

Duarte, Gonçalo, **Histórias de bolso : 21 contos de autores lusófonos anotados para estrangeiros / escolha dos textos, anotações e exercícios,** Lidel, 2016

Machado, José Barbosa, **Introdução à História da Língua e Cultura Portuguesas,** Edições Vercial, 2009

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Segundo idioma estranxeiro IV: Português/V01G180V01406

Other comments

Um bom nível de língua galega ajudará na compreensão desta cadeira.

A leitura e a audição de textos em língua portuguesa ajudam a aumentar o léxico e a fluidez no uso da língua portuguesa. No processo de avaliação ter-se-á em conta não só a pertinência e qualidade do conteúdo das respostas, mas também a correção linguística.

Aviso importante para estudantes Erasmus: O ensino de Língua Portuguesa na UVigo está dirigido a pessoas que têm o Galego e/ou o Castelhana como línguas maternas, de maneira que a progressão costuma ser rápida. Por isso, não se recomenda a inscrição a estudantes Erasmus que não tenham já um nível B1 nestas línguas e, como mínimo, um nível B1 alto em Língua Portuguesa.

Plan de Continxencias

Description

=== MEDIDAS EXCEPCIONALES PLANIFICADAS ===

Ante la incierta e imprevisible evolución de la alerta sanitaria provocada por la COVID- 19, la Universidad establece una planificación extraordinaria que se activará en el momento en que las administraciones y la propia institución lo determinen

atendiendo a criterios de seguridad, salud y responsabilidad, y garantizando la docencia en un escenario no presencial o no totalmente presencial. Estas medidas ya planificadas garantizan, en el momento que sea preceptivo, el desarrollo de la docencia de una manera más ágil y eficaz al ser conocido de antemano (o con una amplia antelación) por el alumnado y el profesorado a través de la herramienta normalizada e institucionalizada de las guías docentes DOCNET

DOCENCIA NO PRESENCIAL

*Metodologías docentes.

En caso de que las circunstancias obliguen a una docencia no presencial, se mantendrán la mayor parte de las metodologías docentes, dado que el alumnado dispondrá en la plataforma de enseñanza virtual Moovi de las indicaciones puntuales y de los materiales necesarios para acompañar los eventos docentes y divulgativos.

Se procurará restringir al máximo la sesión magistral y se utilizará la sala virtual del profesorado para las puestas en común y resolución de dudas, la corrección de ejercicios y la resolución de problemas.

En general, se indicarán semanalmente los contenidos que se van a tratar, así como los materiales que deberán consultar y los ejercicios que deberán realizar y entregar.

* Tutorías (Mecanismo no presencial de atención al alumnado).

Las tutorías no presenciales se realizarán por medio de la plataforma Moovi, a través del correo electrónico y de ser el caso, a través de la sala virtual del profesorado.

* Contenidos a impartir

Los contenidos son los mismos que en la modalidad presencial.

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaje

La bibliografía indicada para la modalidad presencial incluye manuales y materiales para el auto-aprendizaje.

En la propia plataforma Faitic de la materia hay materiales bibliográficos útiles para un aprendizaje autónomo.

*Evaluación

Se mantienen todas las pruebas previstas para la modalidad presencial, dado que pueden ser realizadas por vía telemática a través de Moovi o del aula virtual.

* Información adicional

Es responsabilidad del alumnado mantener el contacto con el profesorado así como su participación activa en el desarrollo de la docencia, participando en las actividades docentes y realizando las pruebas de evaluación.

Las comunicaciones del profesorado con el alumnado tendrán un carácter general e irán dirigidas al grupo, por lo que es responsabilidad del alumnado estar pendiente de esas informaciones.

En caso de tener algún problema de tipo técnico que dificulte el acceso a la docencia virtual, el alumnado debe ponerlo lo antes posible en conocimiento de los servicios técnicos de la universidad (SAUM), donde podrá recibir asesoramiento.

====DOCENCIA MIXTA: PRESENCIAL/NO PRESENCIAL====

Plan de contingencia sobre la modalidad mixta, en la que una parte del estudiantado asistirá a las aulas de forma presencial y otra parte seguirá las clases de un modo síncrono (preferentemente) o asíncrono: el profesorado mantendrá las metodologías, la atención personalizada y los sistemas de evaluación como se indica para la modalidad presencial, adaptando los grupos de estudiantes y los turnos para cumplir con la normativa sanitaria que se establezca en su momento.

IDENTIFYING DATA**Portuguese studies I**

Subject Portuguese studies
I

Code V01G400V01982

Study programme Grado en Ciencias
del Lenguaje y
Estudios Literarios

Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3rd	1st

Teaching
language

Department

Coordinator

Lecturers

E-mail

----- UNPUBLISHED TEACHING GUIDE -----

IDENTIFYING DATA**Lingua portuguesa IV**

Subject	Lingua portuguesa IV			
Code	V01G400V01983			
Study programme	Grao en Ciencias da Linguaxe e Estudos Literarios			
Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Portugués			
Department	Filoloxía galega e latina			
Coordinator	Arias Freixedo, Xosé Bieito			
Lecturers				
E-mail				
Web	http://https://moovi.uvigo.gal/			
General description	<p>Pretende-se que os alumnos adquiram conhecimentos intermédios de Língua Portuguesa até ao nível C1 do Marco Comum Europeu de Referência das Línguas, junto com conhecimentos sobre as culturas de expressão portuguesa no mundo.</p> <p>Aviso importante para estudantes Erasmus: O ensino de Língua Portuguesa na UVigo está dirigido a pessoas que têm o Galego e/ou o Castelhana como línguas maternas, de maneira que a progressão é rápida. Não se recomenda a inscrição a estudantes Erasmus que não tenham já um nível B2 nestas línguas e, como mínimo, um nível B2 alto em Língua Portuguesa.</p>			

Competencias

Code	
CB1	Que o estudiantado saiba aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúa as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
CB2	Que o estudiantado demostre posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
CB5	Que os estudiantado desenvolva aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
CG1	Capacitación do estudiantado para que adquira coñecementos lingüísticos e literarios.
CG4	Mellora da capacidade de comunicación en español, galego e portugués en diferentes contextos profesionais, traballando as destrezas de comprensión e expresión orais e escritas.
CG6	Ser quen de apreciar outras culturas e expresións artísticas e competentes para sensibilizar á contorna propia na apreciación da diversidade intercultural. Explorar ademais as repercusións sociais, profesionais, educativas e culturais dos usos lingüísticos e da aprendizaxe das linguas estudadas no grao.
CG9	Posuír as habelencias de aprendizaxe que lles permitan continuar estudando de xeito autónomo baseándose nos coñecementos adquiridos e no uso das novas tecnoloxías.
CG10	Integrar coñecementos e poder desenvolver un proceso de comunicación sólido a partir dunha información que, aínda que sexa incompleta, inclúa reflexións sobre as responsabilidades sociais e éticas vinculadas ao proceso comunicativo.
CE1	Perfecto dominio instrumental das linguas galega, española e portuguesa.
CE2	Coñecemento da gramática das linguas galega, española e portuguesa.
CT2	Comunicación oral e escrita na lingua materna.
CT3	Coñecementos xerais sobre a área de estudo (lingüística, linguas galega, española, portuguesa, latina, literaturas, tecnoloxías, estudos culturais)
CT6	Capacidade de xestionar a información.
CT8	Habilidade para traballar de forma autónoma.
CT9	Capacidade crítica e de autocrítica.
CT10	Capacidade de análise e síntese.
CT11	Capacidade para manexar a bibliografía consultada e para citala axeitadamente.
CT12	Respecto pola ética profesional e, en particular, pola propiedade intelectual.

Resultados de aprendizaxe

Learning outcomes	Competences			
Adquirir coñecementos en nivel intermedio alto de lingua portuguesa. Nivel C1 do Marco Común Europeu de Referencia das Linguas.	CB1	CG1	CE1	CT2
	CB2	CG6	CE2	CT3
	CB5	CG9		CT6
		CG10		CT8
				CT9

Adquirir coñecemento sobre os países lusófonos: aspectos culturais (superiores ao nivel C1 do MCERL).	CB1 CB2 CB5	CG1 CG6 CG9 CG10	CT3 CT6 CT8 CT9 CT10 CT11 CT12
Saber traducir expresións idiomáticas do portugués ao español e ó gaegol.	CB5	CG4 CG6	CT6 CT8

Contidos

Topic	
Conteúdos gramaticais	Revisión dos conteúdos da cadeira Língua Portuguesa III. Conteúdo gramatical relacionado com o nível C1 do Marco Comum Europeu de Referência para o ensino de Línguas. Elementos do portugués no Brasil e na África lusófona.
Conteúdos lexicais	Revisión dos conteúdos lexicais da cadeira Língua Portuguesa III; Léxico relacionado com os âmbitos económico, jurídico e técnico-científico; Léxico literário; Léxico do portugués no Brasil e na África lusófona.
Conteúdos pragmáticos	Revisión dos conteúdos da cadeira Língua Portuguesa III; Expressão espontânea; Organização, articulação e coesão do discurso; Redação de textos de extensão média a longa sobre temáticas diversas.
Conteúdos avançados de cultura lusófona	Continuação e aprofundamento dos conteúdos da cadeira Língua Portuguesa III: Português sobre: História de Portugal; História do Brasil; História dos países africanos lusófonos; História da literatura lusófona; música e arte nas culturas lusófonas atuais; sistemas políticos dos países lusófonos; outros aspetos culturais da lusofonia. Aprofundamento dos elementos de tradução e cultura.
Conteúdos de tradución	Tradução ptes/gl de idiomatismos, falsos amigos e frases curtas contextualizadas com apoio nos principais corretores ortográficos e demais ferramentas.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	10	24	34
Resolución de problemas	12	63	75
Traballo tutelado	12	9	21
Eventos científicos	6	0	6
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	6	8
Exame de preguntas de desenvolvemento	3	0	3
Práctica de laboratorio	3	0	3

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Sessões teóricas: explicações teóricas gramaticais; exercícios gramaticais e de civilização lusófona. Os ALUNOS SEMIPRESENCIAIS poderão receber orientações sobre estes conteúdos nas tutorias individuais (sejam presenciais ou à distância). Indicar-se-lhes-á a bibliografia que pode substituir ou complementar essas tutorias; e disporão em Fatic de material específico.
Resolución de problemas	Sessões práticas: exercícios práticos de produção escrita e oral e revisão de exercícios. Nas tutorias, os ALUNOS SEMIPRESENCIAIS receberão indicações sobre os trabalhos que deverão realizar em vez destas atividades.
Traballo tutelado	Sessões práticas: exercícios gramaticais e revisões que requerem uma preparação prévia por parte dos alunos. Trabalho em grupo: interação através de exercícios práticos de produção escrita e oral. Nas tutorias, os ALUNOS SEMIPRESENCIAIS receberão indicações sobre os trabalhos que deverão realizar em vez destas atividades.
Eventos científicos	Assistência a conferências, filmes, seminários ou outras atividades relacionadas com os conteúdos da matéria. Nas tutorias, os ALUNOS SEMIPRESENCIAIS receberão indicações sobre os trabalhos que deverão realizar em vez destas atividades.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Resolución de problemas	Atenção personalizada em tutorias tanto individuais como em grupo. Mediante comunicação eletrónica, oferecer-se-á também atenção para assuntos que não possam ser resolvidos presencialmente ou que, pela sua natureza, possam ser tratados de modo mais eficaz eletronicamente. No caso dos alunos semipresenciais, oferecer-se-á atenção personalizada mediante comunicação eletrónica (correio eletrónico, plataformas docentes, videoconferência, etc.), mas recomenda-se recorrer à comunicação presencial sempre que seja possível.
Traballo tutelado	Atenção personalizada em tutorias tanto individuais como em grupo. Mediante comunicação eletrónica, oferecer-se-á também atenção para assuntos que não possam ser resolvidos presencialmente ou que, pela sua natureza, possam ser tratados de modo mais eficaz eletronicamente. No caso dos alunos semipresenciais, oferecer-se-á atenção personalizada mediante comunicação eletrónica (correio eletrónico, plataformas docentes, videoconferência, etc.), mas recomenda-se recorrer à comunicação presencial sempre que seja possível.

Avaliación			
	Description	Qualification	Evaluated Competences
Lección maxistral	Exposição de conteúdos e observação da atenção e participação dos/das estudantes.	15	CB1 CB2
Resolución de problemas	Exercícios orais e escritos breves a realizar nas aulas.	15	CB1 CB2
Traballo tutelado	Realização / apresentação de trabalhos vários em grupos ou individuais sobre temas diversos (gramática, léxico, pragmática e cultura lusófona).	25	CB1 CB2
Resolución de problemas e/ou ejercicios	Uma prova escrita sobre conteúdos de civilização lusófona e sobre elementos de tradução e cultura (a realizar em março).	15	CB1 CB2
Exame de preguntas de desenvolvimento	Prova escrita sobre os conteúdos teórico-práticos vistos durante o curso. O exame realizar-se-á na última aula.	20	CB1 CB2
Práctica de laboratorio	Diferentes exercícios práticos orais a realizar nas aulas. Exercícios de tradução oral. Prova oral individual (última semana de aulas). No caso do regime semipresencial, os alunos também têm de estar presentes no dia do exame.	10	CB1 CB2

Other comments on the Evaluation

Os(as) alunos(as) deverão escolher, de forma obrigatória, nas duas primeiras semanas do quadrimestre em questão, entre duas opções: um sistema de avaliação contínua (cf. supra descrição em "avaliación") ou um sistema de avaliação única.

Recomenda-se optar pelo primeiro sistema (avaliação contínua), uma vez que se trata do ensino de uma língua estrangeira. É muito recomendável participar com regularidade nas aulas. Quem não tiver a possibilidade de assistir a um mínimo de 80% das aulas deve comunicá-lo ao professor. A não realização de provas ou exercícios parciais, previstos pelo sistema de avaliação contínua, terá como consequência a reprovação, com uma classificação de 0 (zero) valores.

A avaliação única, cuja data será indicada no calendário oficial da FFT, consiste numa prova escrita, seguida de outra prova oral que se realizará no mesmo dia (em salas de aula contíguas). A avaliação única será valorada da seguinte forma:

1. Prova escrita teórico-prática: 75% da classificação final.
2. Prova oral: 25% da classificação final. Esta prova será gravada em formato áudio e a participação nela pressupõe que o/a estudante autorize a gravação.

Quem faltar sem justificação a uma das duas provas será reprovado com uma classificação de 0 (zero) valores na mesma.

Para obter uma classificação positiva na cadeira, é necessário aprovar em ambas as provas (escrita e oral). Em caso de reprovação numa das duas provas, a/o estudante terá de repetir tanto a prova escrita como a oral em julho.

Os mesmos critérios de avaliação serão aplicados na segunda edição das atas (julho). Neste caso, a data da prova escrita será a data indicada no calendário oficial da FFT (<http://fft.webs.uvigo.es/horarios-curso-academico>). A prova oral realizar-se-á no mesmo dia, imediatamente a seguir ao exame escrito. É preciso superar ambas as provas para obter uma classificação positiva na cadeira.

A cópia ou o plágio nos respectivos exames de avaliação contínua ou única serão penalizados com uma classificação de 0 (zero) valores.

Recomenda-se a todas e a todos os estudantes, independentemente do sistema de avaliação escolhido, a assistência

regular às aulas e às horas de atendimento como, também, a consulta dos materiais e informações específicos na plataforma de teledocência Faitic.

Estudantes inscritos na modalidade semipresencial

Os estudantes inscritos na modalidade semipresencial podem assistir a uma sessão de atendimento semanal. Recomenda-se assistir de forma regular.

Os estudantes que se incorporem a este sistema a partir das últimas convocatórias de inscrição devem contactar o professor rapidamente, para que possam recuperar os temas já abordados desde setembro.

A aprendizagem semipresencial de língua portuguesa requer uma rotina de trabalho individual, muita disciplina, assim como um horário e hábitos diários de leitura e de audição em língua portuguesa.

A avaliação contínua das pessoas inscritas na modalidade semipresencial implica a realização de exercícios indicados pelo professor através ou da plataforma Moovi ou por e-mail, dentro dos prazos indicados, e, na medida das possibilidades de cada um/a, a assistência regular às horas de atendimento previstas para este grupo de estudantes.

Quem não puder realizar os exercícios programados dentro dos prazos terá que realizar os exames escrito e oral da avaliação única (cf. descrição supra).

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Ciberdúvidas da Língua Portuguesa,

Dicionário Priberam da Língua Portuguesa,

Boléo, Ana, **Por falar nisso ... Manual de expressão oral em português**, Lidel, 2019

Coelho, Luísa; Oliveira, Carla, **Português em foco 4 : livro do aluno : níveis C1-C2 : QECR níveis C1-C2 / coordenação João Malaca Casteleiro**, Lidel, 2019

Coimbra, Olga Mata, **Gramática Activa 2**, Lidel, 2000

Cristóvão, Fernando (dir. e coord.), **Dicionário Temático da Lusofonia**, Texto Editores, 2005

Cunha, Celso e Lindley Cintra, **Nova Gramática do Português Contemporâneo**, 6, Lexikon Editorial, 2009

Dias, Ana Cristina, **Entre nós 3 : método de português para hispanofalantes : nível B2/C1**, Lidel, 2019

Duarte, Gonçalo, **Histórias de bolso : 21 contos de autores lusófonos anotados para estrangeiros / escolha dos textos, anotações e exercícios**, Lidel, 2016

Mascarenhas, Lúcia; Sousa, Susana Carvalho, **Cultura e história de Portugal : ensino português no estrangeiro, vol. 2 B2/C1**, Porto Editora, 2013

Rosa, Leonel Melo, **Vamos lá continuar! : explicações e exercícios de gramática e de vocabulário : níveis intermédio e avançado**, Lidel, 2003

Complementary Bibliography

Corrector ortográfico e sintáctico,

Dicionários on-line de idiomas,

Júnior, Joaquim Mattoso Câmara, **Estrutura da Língua Portuguesa**, Vozes, 1989

Machado, José Barbosa, **Introdução à História da Língua e Cultura Portuguesas**, Edições Vercial, 2009

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Lingua portuguesa III/V01G400V01981

Other comments

Um bom domínio da língua galega facilita a aquisição rápida de um nível C1 de Língua Portuguesa. A leitura e a audição de textos em língua portuguesa ajudam a aumentar o léxico e a fluidez no uso da língua.

No processo de avaliação ter-se-á em conta não só a pertinência e qualidade do conteúdo das respostas, mas também a correção linguística.

Aviso importante para estudantes Erasmus: O ensino de Língua Portuguesa na UVigo está dirigido a pessoas que têm o Galego e/ou o Castelhanu como línguas maternas, de maneira que a progressão é rápida. Não se recomenda a inscrição a estudantes Erasmus que não tenham já um nível B2 nestas línguas e, como mínimo, um nível B2 alto em Língua Portuguesa.

Plan de Continxencias

Description

=== MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS ===

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a Universidade establece una planificación extraordinaria que se activará no momento en que as administracións e a propia institución o determinen atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas xa planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito mais áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da ferramenta normalizada e institucionalizada das guías docentes DOCNET

DOCENCIA NON PRESENCIAL

*Metodoloxías docentes.

En caso de que as circunstancias obriguen a unha docencia non presencial, manteranse a maior parte das metodoloxías docentes, dado que o alumnado disporá na plataforma de ensino virtual Moovi das indicacións puntuais e dos materiais necesarios para acompañar os eventos docentes e divulgativos.

Procurarase restrinxir ao máximo a sesión maxistral e utilizarase a sala virtual do profesorado para as postas en común e resolución de dúbidas, a corrección de exercicios e a resolución de problemas.

En xeral, indicaranse semanalmente os contidos que se van tratar, así como os materiais que deberán consultar e os exercicios que deberán realizar e entregar.

* Titorías (Mecanismo non presencial de atención ao alumnado).

As titorías non presenciais realizaranse por medio da plataforma Moovi, a través do correo electrónico e de ser o caso, a través da sala virtual do profesorado.

* Contidos a impartir

Os contidos son os mesmos que na modalidade presencial.

* Bibliografía adicional para facilitar a auto-aprendizaxe

A bibliografía indicada para a modalidade presencial inclúe manuais materiais para a auto-aprendizaxe.

Na propia plataforma Moovi da materia hai materiais bibliográficos útiles para unha aprendizaxe autónoma.

*Avaliación

Mantéñense todas as probas previstas para a modalidade presencial, dado que poden ser realizadas por vía telemática a través de Moovi ou da aula virtual.

* Información adicional

É responsabilidade do alumnado manter o contacto co profesorado así como a súa participación activa no desenvolvemento da docencia, participando nas actividades docentes e realizando as probas de avaliación.

As comunicacións do profesorado co alumnado terán un carácter xeral e irán dirixidas ao grupo, polo que é responsabilidade do alumnado estar pendente desas informacións.

En caso de ter algún problema de tipo técnico que dificulte o acceso á docencia virtual, o alumnado debe poñelo canto antes en coñecemento dos servizos técnicos da universidade (SAUM), onde poderá recibir asesoramento.

====DOCENCIA COMBINADA: PRESENCIAL/NON PRESENCIAL=====

Na modalidade mixta, na que unha parte do estudiantado permanecerá na clase, seguindo o resto do estudiantado as clases dun modo preferentemente síncrono ou asíncrono dependendo da ferramenta que mellor se adapte a cada unha, as metodoloxías, a atención personalizada e a avaliación serán as mesmas que as da modalidade presencial, adaptando os grupos e quendas para cumprir coa normativa sanitaria.

IDENTIFYING DATA**Portuguese studies II**

Subject Portuguese studies
II

Code V01G400V01984

Study programme Grado en Ciencias
del Lenguaje y
Estudios Literarios

Descriptors	ECTS Credits	Type	Year	Quadmester
	6	Optional	3rd	2nd

Teaching
language

Department

Coordinator

Lecturers

E-mail

----- UNPUBLISHED TEACHING GUIDE -----